

ОБЩИНА КАВАРНА

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014-2020 Г.

2013 Г.

**Приет с Решение на ОбС Каварна № 145 от 16.12.2013г.
протокол № 28 от 16.12.2013г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	8
1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА/ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА	10
2. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	14
2.1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА	14
2.2. СЕЛСКО СТОПАНСТВО	18
2.3. ГОРСКО СТОПАНСТВО	20
2.3. РИБНО СТОПАНСТВО	22
2.4. ПРОМИШЛЕНОСТ	25
2.5. ТУРИЗЪМ	26
3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	30
3.1. ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ	30
3.2. ЗАЕТОСТ И ДОХОДИ НА НАСЕЛЕНИЕТО	41
3.3. БЮДЖЕТНИ СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ И СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	46
3.3.1. ОБРАЗОВАНИЕ И ИНФРАСТРУКТУРА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА 46	
3.3.2. СПОРТ И ИНФРАСТРУКТУРА НА СПОРТА	49
3.3.3. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И ЗДРАВНА ИНФРАСТРУКТУРА	49
3.3.4. СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ	51
3.3.5. ДЕЙНОСТИ И ИНФРАСТРУКТУРА НА КУЛТУРАТА	53
3.3.6. СПОРТ И ИНФРАСТРУКТУРА НА СПОРТА	57
4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА	58
4.1. ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА	58
4.2. ВОДНОСТОПАНСКА ИНФРАСТРУКТУРА	64
4.3. ЕНЕРГИЙНА ИНФРАСТРУКТУРА	66
4.4. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ	69
5. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ	70
6. СЕЛИЩНА МРЕЖА	81
7. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ	82
АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ ..	84
СТРАТЕГИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ ЦЕЛИТЕ НА ОПР КАВАРНА	87

ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА КАВАРНА ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.	88
ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА	114
ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПЛАНА	117
НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА	121
НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	123
ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ	125

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

СЪКРАЩЕНИЕ	НАИМЕНОВАНИЕ
АИС	Автоматичната измервателна станция
АМ	Автомагистрала
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ЕЗФРСР	Европейски съюз
ЕС	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФМДР	Европейски фонд по морско дело и рибарство
ЕФРР	Европейски фонд по регионално развитие
ГОП	Горен оценъчен праг
ДВ	Държавен вестник
ДВУИ	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост
ДЛС	Държавно ловно стопанство
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВСГЗГФ	Закон за възстановяване собствеността върху горите и земите от горския фонд
ЗЗ	Защитени зони
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИТ	Информационни технологии
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз
КПП	Контролно-пропускателен пункт
ЛУП	Лесоустройствен план
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МЗ	Министерство на земеделието
МК	Министерство на културата
ММС	Министерство на младежта и спорта
МОН	Министерство на образованието и науката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НАР	Национален археологически резерват
НАСЕМ	Национална система за екологичен мониторинг
НВМС	Националната ветеринарномедицинска служба

НЕМ	Национална екологична мрежа
НСИ	Национален статистически институт
НУ	Начално училище
ОПДУ	Оперативна програма "Добро управление"
ОББ	Общински бюджет
ОПИК	Оперативна програма "Иновации и конкурентноспособност"
ОПОС	Оперативна програма "Околна среда"
ОПНОИР	Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж"
ОП"РКБИ"	Оперативна програма "Развитие на конкурентноспособността на българската икономика"
ОПРЧР	Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси"
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма "Регионално развитие"
ОПУ	Областно пътно управление
ОУ	Основно училище
ОСР	Областна стратегия за развитие
ПЗГ	Професионална земеделска гимназия
ПМДР	Програма за морско дело и рибарство
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
п/ст	Подстанция
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПЧП	Публично.частно партньорство
РДГ	Регионална дирекция на горите
РЕСАК	Център за приложение на спътникови изображения
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РПР	Регионален план за развитие
РУ	Регионалноуправление
СБА	Съюз на българските автомобилисти
СИР	Североизточен район
СДН	Среднодневна норма
СОУ	Средно общообразователно училище
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТСБ	Териториално статистическо бюро
ЦДГ	Целодневна детска градина
ЧПГ по УТ	Частна професионална гимназия по управление на туризма
ФЗ	Фонд „Земеделие“
SWOT	Силни и слаби страни, възможности, заплахи

Списък таблици

Таблица 1. Община Каварна - Основни характеристики

Таблица 2. Нетни приходи от продажби на отчетените нефинансови предприятия по икономически дейности в община Каварна, хил.лв.

Таблица 3. Участие на община Каварна в нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия на територията на област Добрич, %

Таблица 4. Структура на нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия на територията на община Каварна

Таблица 5. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи към 31.12.

Таблица 6. Добив на дървесина 2007-2012 г.

Таблица 7. Дейност на средствата за подслон и местата за настаняване 2007-2012 г.

Таблица 8. Динамика в броя на населението на община Каварна по населени места за периода 2005 -2012 г.

Таблица 9. Динамика в показателите за естественото и механичното движение на населението в община Каварна за периода 2005-2012 г.

Таблица 10. Динамика в основните възрастови структури на населението на община Каварна за периода 2005-2011 г.

Таблица 11. Образователна структура на населението в община Каварна, 2001-2011 г.

Таблица 12. Промени в етническата структура на населението на община Каварна за периода 2001 – 2011 г.

Таблица 13. Икономически активно и икономически неактивно население на 15 и повече години в община Каварна (в т.ч за общинския център и за селата) - 2011 г., НСИ

Таблица 14. Отраслова структура на заетите лица на възраст 15-64 г. в социално-икономическия комплекс на община Каварна - 2011 г., %

Таблица 15. Динамика в размера на средната годишна заплата на наетия персонал в община Каварна по години

Таблица 16. Динамика в броя на учениците във всички видове училища на територията на община Каварна за периода 2005-2013 г.

Таблица 17. Динамика в развитието на системата за здравеопазване на територията на община Каварна за периода 2007-2011 г.

Таблица 18. Култура (2007-2013 г.)

Таблица 19. Дължина на републиканската пътна мрежа към 31.12.2012 г.

Таблица 20. Състояние на Републиканската пътна мрежа в община Каварна към 31.12.2012 г.

Таблица 21. Гъстота на пътната мрежа към 31.12.2012 г. (км/кв.км)

Таблица 22. Състояние на общинската пътна мрежа в община Каварна към 31.01.2013 г.

Таблица 23. Отн. дял на домакинствата с достъп до Интернет за периода 2007-2012 г. - %

Индикативна финансова таблица

Таблица 24: Система от индикатори за проследяване изпълнението на ОПР 2014-2020 г.

Списък фигури

Фиг. 1. Разпределение на поземлените ресурси по видове територии

Видове територии в Община Каварна

Фиг. 2. Динамика на нетните приходи от продажби по икономически сектори в община Каварна, хил.лв. 2007-2011 г.

Фиг. 3. Динамика на нетните приходи от продажби в селското стопанство, община Каварна

Проблеми на сектор „Рибарство“

Фиг. 4. Дейност на средствата за подслон и местата за настаняване 2007-2012 г.

Фиг. 5. Динамика в броя на населението на община Каварна (по групи населени места) за периода 2005 -2012 г.

Демографски показатели, община Каварна, 2011 г.

Концентрация на население в област Добрич, 2011 г.

Население по землища, община Каварна, 2011 г.

Прираст на населението в общинските центрове на област Добрич, 2001-2011 г.

Фиг.6 . Динамика в основните възрастови структури на населението на община Каварна за периода 2005-2011 г., НСИ

Демография, възрастова структура и население, община Каварна, 2011 г.

Фиг. 7. Образователна структура на населението в община Каварна, 2001-2011 г.

Фиг. 8. Динамика на равнището на безработица на община Каварна за периода 2000-2013 г. (БТ Каварна)

Фиг.9. Визия, стратегически цели и приоритети на ОПР Каварна 2014-2020 г.

Списък карти

Карта: Община Каварна: Видове територии

Карта: Община Каварна: Демографски показатели, Преброяване 2011 г.

Карта: Концентрация на населението в област Дъобрич

Карта: Община Каварна: Население по населени места

Карта: Прираст на населението в общинските центрове на област Добрич, 2001-2011 г.

Карта: Община Каварна: Възрастова структура на населението

Карта: Пътна мрежа, област Добрич

Карта: Транспортна мрежа, община Каварна

Карта: Податливост на ерозия, област Добрич

Карта: Зони по Натура 2000, община Каварна

Карта: Защитени територии, община Каварна

ВЪВЕДЕНИЕ

Контекст

Общинският план за развитие (ОПР) на Община Каварна (2014-2020 г.) е документ за стратегическо планиране на устойчиво интегрирано развитие на местно ниво (на територията на общината). Общинският план за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие, като се отчитат специфичните характеристики и потенциалът на общината, от една страна, и стратегическите насоки за регионално и местно развитие, заложи в плановите и стратегически документи от по-високо ниво.

ОПР на Община Каварна (2014-2020 г.) е разработен в съответствие с Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г., с приоритетите, целите и мерките, заложи в Националната програма за развитие „България 2020“ и тези, заложи в Регионалния план за развитие на Североизточен район (2014-2020 г.) и Областната стратегия за развитие на област Добрич (2014-2020 г.). ОПР взема предвид 11-те тематичните цели, заложи в Проекта на Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г.

Целите и обхватът на документа отчитат и предвижданията на устройствените планове, действащи на територията на областта в средносрочен и дългосрочен план.

В по-широк контекст, ОПР на община Каварна отчита основните постановки на Стратегията „Европа 2020“ и се съобразява с кохезионната политика на Европейския съюз. Документът определя средносрочните цели и приоритети за развитието на община Каварна и ще служи като инструмент за взимане на решения и управление на общината като цяло, а също и за планиране и управление на дейността на общинската администрация.

Спазвайки методическите указания, разработени от Министерството на регионалното развитие и благоустройството, разработването на ОПР на Община Каварна 2014-2020 г. отчита стратегическата рамка, залегнала в актуализираните документи за изпълнение на действащите планове и стратегии, като в него се формулират изводи, поуки и предложения, надграждащи постигнатите до момента резултати.

Времева рамка за изпълнение на Общинския план за развитие

Приоритетите, заложи в ОПР обхващат 7-годишния период от началото на 2014 г. до края на 2020 г. Тази времева рамка се характеризира със следните особености:

- До 2015 г. ще може да си изпълняват проекти, финансирани от Европейските фондове, действащи през настоящия програмен период (2007-2013 г.)
- Периодът на изпълнение на Плана съпада с новия програмен период в Европейския съюз (2014-2020 г.), което е намерило отражение в редица стратегически документи на национално ниво, като Споразумение за партньорство на Република България, очертаващо помощта от европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г. и основаващите се на него оперативни програми

Тези особености може значително да допринесат за постигането на заложените в ОПР приоритети, чиято успешна реализация зависи от наличието на адекватно финансиране и добре формулирани проекти.

Целеви групи

Целевите групи са вътрешни за общината и външни за нея:

•Вътрешни:

- Местното население на община Каварна;
- Местния бизнес;
- Служители на общинската администрация и кметствата в общината.

•Външни:

- Потенциални потребители на произвежданите продукти и предоставяните услуги – купувачи, търговци, съседни общини, туристи, нови заселници и др.;
- Подизпълнители и доставчици на вече установили се предприятия в общината;
- Потенциални инвеститори.

И двете целеви групи са заинтересовани от успешната реализацията на ОПР. За местното население и бизнесът ще се създадат условия да се почувстват ползи от изпълнението му благодарение на повишената заетост, подобреното състояние на околната среда и качеството на живот. Служителите на общинските администрации ще приложат на практика политиката за местно развитие на региона, която е част от техните задължения.

Допускания

Успешната реализация на ОПР зависи от набор от допускания - фактори, които се очаква да останат непроменени в периода на реализация на плана. При тяхната промяна е необходимо извършването на промени в документа, които да отразят новото състояние на нещата. Допусканията са следните:

- В периода на реализация на ОПР макроикономическата и политическата ситуация в България и Европейския съюз ще остане стабилна;
- Обемът на входящите преки чуждестранни инвестиции в България ще нараства устойчиво или ще се запази на нива от поне 1.5 – 3.0 милиарда евро на годишна база в периода до 2020 г.;
- Страната ни ще продължи устойчиво да усвоява средства по оперативните програми.

Понастоящем, въздействието на икономическата и финансовата криза не предполага оказването на съществено негативно влияние върху горните предпоставки. Финансовата стабилност на българската банкова система и на икономиката се запазва, в съчетание с ниска инфлация и сравнително стабилен фискален резерв. Растежът на икономиката намалява, но не толкова значително, колкото в други държави - членки на Европейския съюз. Не се наблюдава съществено влошаване на социално-икономическите параметри на макро ниво.

1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА/ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА

Основни данни

Община Каварна се намира в Североизточна България на Черноморското крайбрежие. Територията на общината е 481.4 кв.км, има 21 населени места - 20 села и град Каварна с общо 15 076 жители. Административният център - гр. Каварна, е разположен на брега на Черно море, като отстои на 52 км от Добрич, 58 км от Варна, 45 км от КПП Дуранкулак и на 540 км от София. Средната надморска височина на общината е 100 м.

Населението на община Каварна наброява 15 076 души (2012 г.), или 5.5% от населението на област Добрич и 1.0% от това на Североизточния район (СИР). В общината се включват 21 населени места, в т.ч. центърът на общината - град Каварна и 20 села. Територията на общ. Каварна обхваща 481.367 кв.км (10.2% от територията на областта и 3.3% от територията на района). Тя е петата по големина на територията в област Добрич (след общини Добричка, Генерал Тошево, Тервел и Балчик).

Таблица 1. Община Каварна - Основни характеристики

Показател	2007 г.			2012 г.		
	Община Каварна	Дял от:		Община Каварна	Дял от:	
		Област Добрич (%)	Североизточен район (%)		Област Добрич (%)	Североизточен район (%)
Брой населени места	21	9.8	2.9	21	9.8	2.9
Брой градове	1	16.7	3.4	1	16.7	3.4
Население (бр.), в т.ч.	16094	4.3	0.9	15076	5.5	1.0
Градско население (брой - %)	11438 - 71.1%	8.5	1.6	11417 - 75.7%	8.9	1.6
Селско население (брой - %)	4656 - 28.9%	6.8	1.6	3659 - 24.3%	6.3	1.4
Коефициент на възрастова зависимост	45.6	42.9	43.1	50.5	48.8	47.3
Отн. дял на населението в подтрудостопособна възраст (%)	15.2	15.0	15.5	15.1*	14.8*	15.1*
Отн. дял на населението в трудостопособна възраст (%)	61.9	63.4	63.7	61.2*	61.4*	62.5*
Отн. дял на населението в надтрудостопособна възраст (%)	22.9	21.6	20.8	23.7*	23.8*	22.4*
Обработваема земя на човек (дка/човек)	23.2	17.1	8.7	24.8	18.5	9.0

Показател	2007 г.			2012 г.		
	Община Каварна	Дял от:		Община Каварна	Дял от:	
		Област Добрич (%)	Северо-източен район (%)		Област Добрич (%)	Северо-източен район (%)
Заети лица (15-64 г.) (бр.)				4800*	7.2*	1.3*
Равнище на безработица (%)	9.28	8.49	9.35	13.45	12.39	11.45
Коефициент на икономическа активност	55.3	68.7	67.9	55.1	69.0	67.4
Гъстота на населението (души/кв.км)	33.4	43.0	67.8	31.3	39.5	65.4
Произведена продукция на човек от населението (лв.)	5155	6.5		15576*	13.1*	
Нетни приходи от продажби на община Каварна (хил.лв.)	156999	7.3%		326127*	11.1%*	
Дял на промишлеността (%)	15%	23.0%		5%*	14.0%*	

Заб.: * Данните са към 12.2011 г.

Източници: НСИ, Агенцията по заетостта, Общ. Каварна

Природни ресурси

Релефът на общ. Каварна е равнинен и равнинно-хълмист. В границите на общината попадат най-източните части на Дунавската равнина – южните части на Добруджанското плато, както и части от Черноморското крайбрежие – брегова ивица и шелф. По живописното Каварненско крайбрежие с дължина от 42 км са развити малки плажни ивици. На брега на град Каварна е създаден просторен изкуствен плаж. До морето се издига труднодостъпният, с почти отвесни скатове, нос Чиракман. В миналото Чиракман се е връзвал на километри навътре в морето, но при силно земетресение той се срутва и постепенно ерозионното действие на водата оформя сегашния му непристъпен вид. На неговото равно плато са запазени развалините на крепостни стени, ровове, църкви, некрополи, където и до днес се провеждат археологически разкопки и изследвания. По крайбрежието са развити плажни пясъчни ивици с обща площ 74 000 кв.м.

На територията на общината от **нерудните полезни изкопаеми** се добива варовик. Следва да се отбележи, че тук се намира и част от Добруджанското каменновъглено находище (горнопалеозойско - карбонско), което поради трудните хидрогеоложки условия (наличие на два водоносни хоризонта над находището – горнотриаски и малм-валанжски) не е разработено. Находището е сходно с това в Донбас (черни коксуващи се въглища). При с. Българево е разкрито находище от природен газ с локално значение.

Климатът е формиран под непосредственото влияние на Черно море, което се чувства на около 60 км навътре в сушата. Характерна особеност на климата са малките валежни количества (465 мм средногодишно) и ветровият режим - студени континентални северни въздушни маси през зимата.

Хидрографската мрежа е представена от суходолия и оврази с непостоянен воден режим. Варовиковите почвообразуващи скали способстват за ниския модул на оттока и за формиране на карстови подземни води, които са важен източник за водоснабдяване на населените места.

Минерална вода е разкрита на дълбочина 1100 м в малм-валанжския водоносен хоризонт, участък Каварна, сондаж № Р-113. Част от нея е предоставена на концесия (до 2021 г.) за бутилиране от фирма „Извор“ АД. Водата е слабо минерализирана, подходяща за ежедневна употреба и тъй като е с балансиран химичен състав и не съдържа никакви калории е полезна добавка към всяка фитнес програма. Вкусът и характеристиките ѝ са сходни с тези на световноизвестни марки минерална вода.

Морето е важен ресурс за развитието както на туризма, така също и на икономиката на общината.

Почвеното разнообразие е представено от черноземите и разновидностите им – карбонатни, излужени, типични. В северната част на общината най-разпространен почвен тип са слабоизлужените и излужени черноземи, подходящи за развитие на почти всички земеделски култури. Типичните и силноизлужените черноземи заемат сравнително малки площи, петнисто разположени. Рендзините (интразонални хумусно-карбонатни почви) са подходящ почвен тип за лозя. Черноземите са на север от рендзините, които заемат ивица край морето и са подходящи за технически и зърнено-фуражни култури.

Геоморфоложките процеси се характеризират с наличието на свлачища, ерозия и карстови форми.

Горската дървесна растителност е от широколистни видове – летен дъб, цер, обикновен орех, акация, полски ясен, мъждрян и др. горски видове. Изкуствени горски насаждения за ползащитни горски пояси заемат значителна част от горския фонд.

Земеделските територии заемат 419 659 дка, или 87.2% от територията на общината.

Обработваемата земя в земеделските територии е с обща площ 374 319 дка. На човек от населението обработваемата земя е 24.8 дка, което е над стойностите на показателя за областта (18.5 дка/човек) и значително над средното за СИР (9.0 дка/човек) и за страната (6.8 дка/човек).

Обработваемата земя включва в себе си площта на нивите с относителен дял 97.5%, трайните насаждения – 2.1%, естествени ливади – 0.02%, други обработваеми земи – 0.4%.

Параграфските земи заемат 0.3% от земеделските територии, разположени в землището на с. Божурец.

Мерите и пасищата са с площ от 35 983 дка.

Горските територии заемат неголяма част от територията на общината - 29 089 дка, или 6.0%.

Площта на горския фонд на общината е заета от широколистни гори, както и от храстовидни формации.

Населените места и другите урбанизирани територии са с обща площ 29 193 дка (6.1% от общата площ на общината).

Територията на водните течения и водните площи заема 112 дка.

Площта на **териториите за добив на полезни изкопаеми** и депа за отпадъци е 794 дка.

Останалата част от територията на общината се заема от територии за транспорт и инфраструктура с обща площ 2520 дка.

Разпределението на поземлените ресурси по видове територии според предназначението им е представено на фиг. 1.

Фиг. 1. Разпределение на поземлените ресурси по видове територии

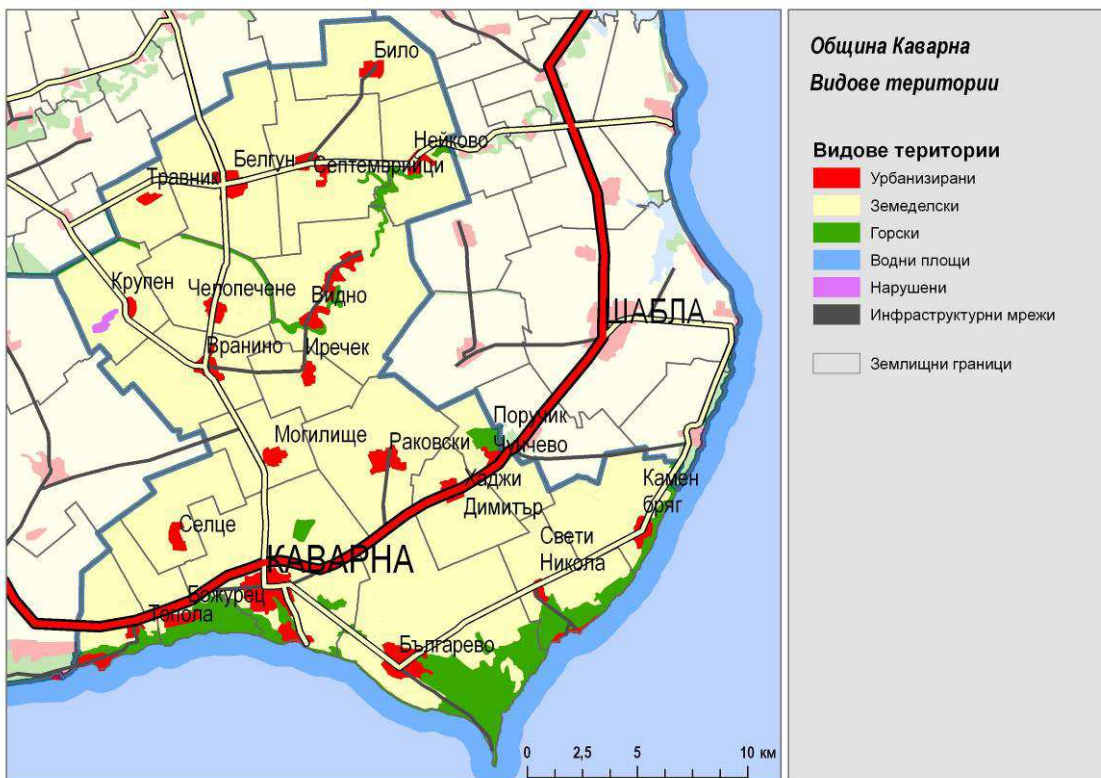

Източник: НСИ

Структура на собствеността

Вследствие на възстановяването на собствеността върху земеделските земи в изпълнение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ), и на възстановяване на собствеността по Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд (ЗВСГЗГФ) една от възможностите за провеждане на целенасочена политика от общината е използването на общинските земи.

В зависимост от характера и предназначението им към отделните видове територии се прилагат различни правила и нормативи, които определят техния режим на устройство. Същевременно те имат за цел да осигурят ефективното използване на териториите и поддържането на природното равновесие.

2. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

2.1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Община Каварна е важно икономическо ядро на област Добрич. Икономическата криза доведе до изостряне на проблемите на икономическото развитие на общината като след от 2009 г. е налице спад на заетите лица.

В общината няма работещо голямо предприятие, което да създава работни места и формира клъстерни производства и/или вериги на доставчици. Водещите сектори са селско стопанство (във вътрешността на територията) и туризъм и свързаните с него услуги в крайбрежните райони. Общината е привлекателна за мащабни чуждестранни инвеститори, но в сектори, които нямат голям принос към местния БВП и не създават условия за висока заетост на местните хора – вятърни паркове, голф игрища със затворен собствен цикъл на функциониране – външен персонал, вкл. и чуждестранен, специални изисквания към доставките, престой на туристите единствено и само на територията на комплексите. Причина за това са и твърде традиционните и с не особено високо качество туристически и свързаните с тях услуги и продукти, които се предлагат като алтернатива. В резултат на това икономическият сектор се оказва твърде крехък в условията на криза, податлив на външни влияния, заетите в него отпадат от трудовия пазар, а поради липса на управленски умения и квалифициран персонал фирмите често фалират или едва успяват да издържат на конкурентния натиск, без възможности за каквито и да е развойни инвестиции в материални или човешки ресурси.

Като цяло за периода 2007-2011 г. се наблюдава растеж на приходите от дейност и от продажби около 2 пъти. Секторите, които отбелязват растеж, са селското стопанство, производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива, докато третичният сектор е с по-нисък темп на растежа. Туризмът като един от водещите отрасли в икономиката на общината също отбелязва растеж - около 3 пъти.

Сравнително нов отрасъл за общината се явява производството на електроенергия от вятърни електроцентрали, който през последните години се развива с бързи темпове поради значително благоприятните природни условия.

Делът на нетните приходи от продажби на човек от населението нараства 2 пъти за периода 2007-2011 г., което е по-високо нарастване от средното за област Добрич (1.5 пъти).

Спад се наблюдава в заетите лица, особено след 2009 г., като за преработващата промишленост той е около 40%, за строителството – 20%, търговията – 10%, което има последствия върху общото икономическо развитие на общината, доходите и равнището на заетост.

Регистрираните фирми на територията на община Каварна са над 700, като с най-висок относителен дял на регистрираните предприятия е търговията – 31.2, хотелиерство и ресторантьорство – 9.6, преработваща промишленост – 7.2%, транспорт – 3.8%, строителство – 6.6%, селско стопанство – 15.0%. В структурно отношение в местната икономика преобладават микро- и малки предприятия, като техният относителен дял е 99%. Те са предимно в сферата на търговията, туризма (хотели и ресторанти), селското стопанство.

Вътре в икономическата структура тенденциите са разнопосочни. Докато преработващата промишленост губи позиции и намалява своя относителен дял, като намалява своето участие от 15.3% през 2007 г. на 4.3% - през 2011 г., селското стопанство увеличава своя принос в икономиката – от 13.1% през 2007 г. на 22.3% през 2011 г.

Таблица 2. Нетни приходи от продажби на отчетените нефинансови предприятия по икономически дейности в община Каварна, хил.лв.

Икономически дейности(A21)	2007	2008	2009	2010	2011
Общо за община Каварна	156999	216726	205031	266123	326127
Селско, горско и рибно стопанство	20642	53163	49708	61017	72 672
Преработваща промишленост	23991	27995	20612	12 362	14 152
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	3714	6466	23382	83874	120599
Строителство	16104	17966	23291	15358	15339
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	78625	97603	76496	62792	81846
Транспорт, складиране и пощи	2241	2078	1616	2389	2889
Хотелиерство и ресторантьорство	2462	3258	4944	3576	13864

Икономически дейности(A21)	2007	2008	2009	2010	2011
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	
Операции с недвижими имоти	6631	..	845	1557	461
Професионални дейности и научни изследвания			689	..	539
Административни и спомагателни дейности			807	439	1 014
Образование	53		32	37	43
Хуманно здравеопазване и социална работа	1873	1590	1914	1554	1613
Култура, спорт и развлечения			..	124	152
Други дейности	..	123	152	184	..

Източник: НСИ

Процесите в развитието на икономиката в община Каварна са по-благоприятни от средните стойности за област Добрич, което води до увеличаване на приноса на община Каварна в областния комплекс – от 7.3% през 2007 г., на 11.1% - през 2011 г. (таблица 3). На фона на общото увеличение, намаление на приноса в областния икономически комплекс се отбелязва при операциите с недвижими имоти (от 12.0% през 2007 г. на 2.3% - 2011 г.), търговията (съответно от 8.5% на 6.2%), преработващата промишленост (от 4.8% на 3.6%), хуманно здравеопазване и социална работа (от 7.8% на 5.6%), което показва, че икономическата криза е оказала негативно въздействие върху стопанството на общината.

Таблица 3. Участие на община Каварна в нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия на територията на област Добрич, %

Дял на община Каварна от област Добрич	2007	2008	2009	2010	2011
Общо за община Каварна	7.29%	8.48%	8.37%	10.19%	11.10%
Селско, горско и рибно стопанство	8.59%	15.95%	13.23%	12.94%	12.26%
Преработваща промишленост	4.76%	5.03%	5.79%	3.40%	3.55%
Строителство	9.26%	9.36%	15.24%	8.67%	12.12%
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	8.49%	8.43%	6.25%	5.42%	6.22%
Транспорт, складиране и пощи	3.65%	3.99%	2.73%	3.70%	3.86%
Хотелиерство и ресторантьорство	1.86%	2.41%	3.98%	3.06%	9.97%
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти, далекосъобщения	
Операции с недвижими имоти	12.04%	..	6.89%	11.87%	2.33%
Професионални дейности и научни изследвания			3.10%	..	2.38%
Административни и спомагателни дейности			3.21%	1.31%	3.46%
Хуманно здравеопазване и социална работа	7.78%	6.54%	6.84%	5.91%	5.60%
Култура, спорт и развлечения			..	2.13%	3.36%

Дял на община Каварна от област Добрич	2007	2008	2009	2010	2011
Други дейности	..		2.89%	3.17%	..

Източник: НСИ

В отрасловата структура на икономиката на община Каварна преобладава секторът на услугите, който отбелязва тенденция на нарастване спрямо 2007 г., както в абсолютна стойност, така също и като относителен дял в икономиката на община Каварна – 61-69%, което е резултат от съставлящите го дейности и от свиването на останалите отрасли (преработваща промишленост и строителство), с изключение на селското стопанство.

Таблица 4. Структура на нетните приходи от продажби на нефинансовите предприятия на територията на община Каварна

	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
	хил.лв					%				
Селско, горско, рибно ст-во	20642	53163	49708	61017	72672	13.15%	24.53%	24.24%	22.93%	22.28%
Преработваща промишленост	23991	27995	20612	12 362	14152	15.28%	12.92%	10.05%	4.65%	4.34%
Строителство	16104	17966	23291	15 358	15339	10.26%	8.29%	11.36%	5.77%	4.70%
Услуги	96262	117602	111420	177386	223964	61.31%	54.26%	54.34%	66.66%	68.67%
Общо	156999	216726	205031	266123	326127	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Източник: НСИ

Фиг. 2. Динамика на нетните приходи от продажби по икономически сектори в община Каварна, хил.лв. 2007-2011 г.

Източник: НСИ

Икономическата и инвестиционна активност в общината са повлияни от финансовата и икономическа криза в страната през анализирания период, като редица дейности бяха редуцирани. В табл. 5 е показана динамиката на придобитите дълготрайни материални активи, която показва съществено намаление в периода след 2009 г. Общината се нуждае от активно привличане на външни инвестиции в подкрепа на вътрешния потенциал.

Преките чуждестранни инвестиции за нефинансовия сектор през 2011 г. възлизат на 149 533.5 хил. евро, което е с 37% по-малко в сравнение с 2010 г. В община Каварна през периода 2008-2011 г. са привлечени най-много инвестиции в област Добрич – средно 65%.

Таблица 5. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи към 31.12.

Област / община	хиляди лева				
	2007	2008	2009	2010	2011
Област Добрич - общо	346 803	561 554	921 135	385 387	373 192
Община Каварна	61 045	264 313	615 474	147 723	67 648
% на общ. Каварна от обл. Добрич	17.60%	47.07%	66.82%	38.33%	8.13%

Източник: ТСБ Добрич

2.2. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Балансът на поземлените ресурси показва, че земеделските територии заемат 419 659 дка или 87.2% от общата площ на общината. Обработваемата земя съставлява 374 319 дка (89% - 2011/2012 г.) от земеделските територии.

Почвено-климатичните условия в Общината са благоприятни и подходящи за развитие на зърнени, зърнено-фуражни и маслодайни култури: пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед; отглеждане на лозя (върху интразоналните рендзинови почви) и овощия; зеленчукопроизводство.

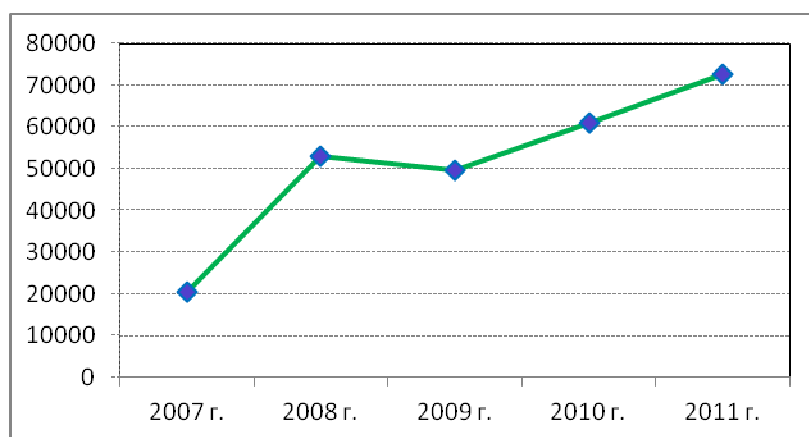
Основните земеделски структури са: частните кооперации, арендатори, частни семейни стопанства и лични стопанства.

Понастоящем, селското стопанство съставлява най-важният дял на икономиката на общината. Районът е един от големите производители на селскостопанска продукция в страната. Природните условия са изключително благоприятни за развитието на растениевъдство – за отглеждане на зърнени, технически и фуражни култури. През последните години се възраждат лозарството и овощарството. Застъпени са и двата подотрасъла на селското стопанство - растениевъдство и животновъдство (в по-малка степен).

Промените в селското стопанство за периода 2007-2012 г. се изразяват в следните основни насоки:

- Разпределението на обработваемата земя по начин на трайно ползване няма съществени изменения. Запазва се доминирането на нивите (над 95% от обработваемата земя). На второ място по площ са трайните насаждения, следвани от мерите и пасищата.
- Запазва се високият дял на обработваемите площи. За периода 2007-2012 г. намалението на обработваемата земя е под 2%. Наличието на едри арендатори, които изнасят селскостопанска продукция без да я преработват, се отразява върху добавената стойност и заетостта в отрасъла.
- Отглежданите земеделски култури не са монокултурни, наблюдава се разнообразяване с трайни насаждения. Развитието на овощни градини е една от алтернативите за развитие на отрасъла в общината.
- Развитие на животновъдството се очертава предимно в частния сектор. Животновъдството в общината е недостатъчно развито и неконкурентноспособно. Затова е необходимо да се приложат мерки за стабилизиране и въвеждане на съвременни технологии в производството (модерна ферма има само в с. Септемврийци). По този начин ще се отговори на нуждите на вътрешното потребление и на външните пазари и съответно ще се осигурят стабилни доходи за производителите, като се използват по-пълноценно наличните ресурси.
- Общински поземлен фонд може да се ползва преференциално за подпомагане на съответните ползватели.
- По данни на НСИ се отбелязва непрекъснат растеж в показателите за икономически резултати като произведена продукция, приходи от дейности и нетни приходи от продажби (фиг. 3).

Фиг. 3. Динамика на нетните приходи от продажби в селското стопанство, община Каварна

Източник: НСИ

- Общината провежда перманентно разяснителни мероприятия за европейските изисквания в сферата на селското стопанство.
- Напояваните площи съставляват 16% от обработваемата земя (през стопанската година 2011/2012).

На 04.05.2010 г. в Каварна се проведе учредително събрание за създаване на сдружение с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност "Местна инициативна група Каварна" с територия на действие община Каварна. Сдружението бе създадено в изпълнението на проект „Придобиване на умения и постигане на обществена активност за потенциална местна инициативна група на територията на Община Каварна”, финансиран по Програмата за развитие на селските райони.

2.3. ГОРСКО СТОПАНСТВО

Горските територии заемат 6% от общата площ на община Каварна. Общата площ на горския фонд в ха е 3211.7 ха¹, в т.ч.: временна общинска собственост - 51.9 ха; частен горски фонд – 354.3 ха.

Залесените площи на общината попадат в пояса на равнинно-хълмистите дъбови гори на Добруджанското Черноморие. Горският фонд на общината се включва към ДЛС „Балчик”, което обхваща общини Балчик, Каварна, Шабла и част от Добричка. Всички общини от област Добрич са с лесистост под средната за страната (34%). Лесистостта на горския фонд на територията на община Каварна е 5.5% (по ЛУП 2006 г.).

Основни дървесни видове на територията на община Каварна са: цер, полски ясен, гледичия, космат дъб, летен дъб, червен дъб, акация, черен бор, обикновен орех, а второстепенни - мъждрян, копривка, мекиш, круша.

Важно място заемат защитните горски пояси, представени от цер, благуна, планински ясен, акация, клен, явор и др.

В общата площ на горите най-голям дял заемат широколистните издънкови, следвани от широколистните високостъблени, горите за реконструкция.

По видов състав, горите в общината се разделят, както следва:

- Издънкови гори – 922.2 ха;
- Широколистни високостъблени – 750.6 ха;
- Гори за реконструкция – 219.7 ха;
- Иглолистни гори – 207.8 ха.

Освен тези площи в общата цифра на горските територии има и незалесена площ (поляни, ливади, пътища, просеки, скали, сипеи, голища) - общо 329.4 ха.

Горските територии в общината в съответствие с преобладаващите им функции се включват към три категории: защитни (защитните пояси, както и горите, създадени по технически проекти за борба с ерозията, защита на почвите, водите, урбанизираните територии, сградите и обектите на техническата инфраструктура); специални (с рекреационно значение и включени в границите на защитените територии); стопански (за устойчиво производство на дървесина и недървесни горски продукти, както и предоставяне на услуги).

¹ Данни на ДЛС Балчик

Към защитните и рекреационни гори са включени 2315.8 ха (85.5% от горските територии). Към тях се включва и буферната зона на резервата „Калиакра“.

Защитените територии са с обща площ 112.2 ха (4.2%); горите със стопански и средообразуващи функции – 264.7 ха; горските пасища – 13.2 ха.

Част от горите и земите от горските територии са с многофункционално предназначение.

Проектът на лесоустройствения план (ЛУП) на ДЛС е изработен през 2006 г.

Стопанска дейност

Средният размер на годишното ползване от горите е до 5500 пл.м³ стояща маса (с клоно), в която най-голям е делът на дървата, отпада и дребната строителна дървесина. През 2012 г. е добита 4507 пл.м³ стояща маса.

Таблица 6. Добив на дървесина 2007-2012 г.

Година	Предвидено по ЛУП	Добито
2007 г.	5320 пл. м ³	5290 стояща маса
2008 г.	1050 пл. м ³	960 стояща маса
2009 г.	3573 пл. м ³	3560 стояща маса
2010 г.	1755 пл. м ³	1980 стояща маса
2011 г.	1378 пл. м ³	1460 стояща маса
2012 г.	3932 пл. м ³	4507 стояща маса

Източник: СИДП ДП ТП „Държавно ловно стопанство – Балчик“

От страничните ползвания от горите са застъпени паша на едър и дребен добитък в обособени землищни пасищни блокове, бране на орехи, горски плодове, липов цвят, гъби, билки и др.

На територията на община Каварна има две ловни сдружения с нестопанска цел.

Залесяване през периода 2007 – 2012 г.

- 2007 г. – 20 дка
- 2008 г. – няма
- 2009 г. – 222 дка
- 2010 г. – 228 дка
- 2011 г. – няма
- 2012 г. - няма

Стопанисващите органи вземат сериозни мерки за подобряване на санитарното състояние на гората. Предимство се дава на санитарните сечи, когато се явяват масови повреди. Мерки се взимат и срещу листогризещите, като се води биологична борба с тях.

Залесителните мероприятия в района на общината са съобразени с функциите на горите и екологическите условия. Те са насочени към намаляване на малоценните дървесни видове и увеличаване на високопродуктивните, възпроизводство и опазване на горите. За периода 2007-2012 г. са залесени 470 дка.

Заетият персонал в горскостопанската дейност за анализирания период намалява от 18 д. (2007 г.) до 10 д. (2012 г.).

2.3. РИБНО СТОПАНСТВО

Сектор „Рибарство“ е част от икономиката на общината и обхваща дейностите, свързани с производство, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура. В крайморските територии рибарството по традиция е поминък за определена част от населението.

Статистическите данни сочат, че

- 1.75 % от трудоспособното население в общината се занимава с риболов и риболовни дейности;
- Регистрираните към 23.09.2012 г. риболовни кораби в Регистъра на риболовните кораби на ИАРА са 117;
- издадените през 2012 г. безсрочни разрешителни за извършване на стопански риболов са над 80;
- издадените удостоверения за право на усвояване на ресурс от риба и други водни организми в сектор са над 150, като от тях 5 са специалните разрешителни за риболов със стационарен уред (далян).

В последните години в общината се наблюдава развитие на аквакултурата - един от най-бързо развиващите се отрасли от селското стопанство в света. Според прогнозата на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (ФАО) през 2020 година половината от общата продукция на хидробионти (обитатели на водната среда на живот), добита от улов и култивиране, ще са от аквакултурата. Приоритетното развитие на отрасъла се дължи на отбелязаната тенденция за намаляване на рибните и нерибните запаси (мекотели, ракообразни и др.) в световния океан, а това все по-остро поставя въпроса за вземане на адекватни мерки за намаляване на влиянието върху естествените популации на хидробионтите, което може да се извърши чрез различни методи за отглеждане на водни организми, т.е. чрез приоритетно развитие на аквакултурата (източник – доклад на ФАО, 2010 г.).

На територията на общината са позиционирани водещи ферми за производство на миди, които разширяват своята дейност и успешно реализират продукцията си. Регистрираните в Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури мидени ферми към 2013 г. в акваторията на общината са 14.

С правоспособност да реализират на пазара своята продукция са само фермите, които са вписани в регистъра на фирмите за култивирани черни миди на Националната ветеринарномедицинска служба (НВМС). Към октомври 2012 г. там фигурират 15 обекта по цялото българско Черноморие, от които 6 са в община Каварна.

В регистъра на фермите за риби на НВМС няма вписани икономически субекти от общината.

Досега по ОП за развитие на сектор „Рибарство“, приоритетна ос 2 „Аквакултура, риболов във вътрешни водоеми, преработка и маркетинг на продукти от риболов и аквакултура“, са финансирани 3 проекта. Два от тях са принос към развитието на аквакултурата. Проектът на „Бляк сий шелс“ ООД „Разширяване и модернизация на ферма за аквакултура – черноморска мида край гр. Каварна“ е финансиран с 590 267.13 лева по мярка 2.1 „Производствени инвестиции в аквакултурата“. „Изграждане на трети етап на ферма от подводен тип за производство на култивирани миди“ се нарича проектът на „Дълбока“ ООД, който е финансиран по същата мярка със 773 079.04 лева. „Делта 2000“ ООД получава финансиране от 11 870.96 лева за проекта си „Подобряване на селективността чрез закупуване и подмяна на риболовните уреди“.

През последните години сектор „Рибарство“ е засегнат от идентични за всички региони процеси и въздействия, свързани с промените и реструктурирането на сектора във връзка с членството на страната ни в ЕС и новите приложими правила и нормативни изисквания. Критериите по отношение безопасността и условията на труд, мощност на двигателите, опазването на околната среда, въведените квоти за улов, ограниченията в инструментариума за риболов няма как да не се отразят на сектора. Влияние върху сектора оказват и миграционните процеси, застаряването на местното население, натискът на европейските конкуренти.

Северно по бреговете на гр. Каварна, в непосредствена близост до курортната зона, съществува действащо рибарско селище.

Проблеми на сектор „Рибарство“²

Като основни проблеми в развитието на рибното стопанство се очертават:

² Обобщени изводи от анкетата, свързана с разработване на Стратегията за развитие на местна инициативна рибарска група на територията на общините Шабла, Каварна и Балчик

- западане на сектор „Рибарство“; все по-малко млади хора се занимават с риболов;
- Заетите в сектор Рибарство извършват дейността си предимно като физически лица, нямат финансови средства, а и познания да управляват структурирани правни субекти – дори и ЕТ;
- Лодкостоянките не са узаконени;
- Рибарските селища са незаконни; липсват техническа инфраструктура и услуги за изграждането им;
- Липсват безопасни условия за влизане/излизане в морето;
- Липсва инфраструктура за разтоварване и изкупуване на улова – борси, тържища, терени за тях;
- Неефективни мрежи за дистрибуция на продуктите;
- Рибарите работят с остаряло оборудване;
- Липсва оборудване за алтернативни форми на туризъм – например, лодки за разходка;
- често се осъществява дейността тралене (начин за ловене на рапани), което е особено доходоносно, но наскоро забранено от закона, поради вредния си ефект върху морското дъно и неговите флора и фауна;
- Ниски приходи в сектора;
- Няма точни правила при усвояване на морските ресурси;
- Труден достъп до кредити;
- Висока конкурентоспособност на европейския пазар.

През анализирания период беше изградена Местна инициативна рибарска група с територия на действие общините Шабла, Каварна и Балчик. С този документ се планира създаването и функционирането на местната инициативна рибарска група (МИРГ) по мярка 4.1 „Развитие на рибарските области“ на приоритетна ос 4 „Устойчиво развитие на рибарските области“ на Оперативна програма за развитие на сектор «Рибарство» 2007-2013 г. (ОПРСР), финансирана от Европейския фонд за рибарство на Европейския съюз. Разработена е Стратегия за местно развитие на рибарската област, както и план за действие, но практически преобладаващата част от записаните мерки и дейности останаха неосъществени.

През 2013 г. по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ е подписан договор с „Аква стар ко“ ООД – Добрич, по мярка 2.1. „Производствени инвестиции в аквакултура“ за „Изграждане и оборудване на ферма за аквакултури – инсталация за отглеждане на култивирана мида в акваторията на Черно море, югозападно от гр. Каварна. Размерът на одобрената безвъзмездна финансова помощ по проекта е 1 257 216,53 лв.

2.4. ПРОМИШЛЕННОСТ

Преработваща промишленост

Основни структуроопределящи производства на територията на община Каварна са: производство на текстил и изделия от текстил; производство на облекло; производство на машини и оборудване; производство на хранителни продукти, напитки; металургия, дървен материал и изделия от него.

Отбелязаният устойчив темп в развитието на промишлените отрасли в годините преди кризата бе преустановен през периода след 2009 г. Някои от основните фирми - представители на тези отрасли, прекратиха своята дейност.

По отношение на текстилната промишленост и производството на трикотаж и облекло фирмите осигуряват голяма част от заетостта в промишлеността, предимно жени. По-големите фирми („Примера“ ЕООД - с чуждестранно участие, „Катрик-91“ ЕАД, „Карвуна“ ЕАД), са с предназначение на продукцията както за вътрешния пазар, така също и за износ.

Производството на машини и оборудване („КАМАШ“ АД), въпреки неблагоприятното въздействие на икономическата криза и редуцирането на производството, осигурява над 10% от заетостта, главно мъже. Това е един от отраслите, които силно зависят от международната конюнктура и по-специално от цените на металите, енергийните източници и други суровини на международните борси.

Друг отрасъл, който дава поминък на живущите в Каварна, е производството на алуминиева и PVC дограма.

Фирмите за производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия отбелязват спад през анализирания период. Освен силно негативното въздействие на икономическата криза те бяха натоварени с покриване на изисквания за въвеждане на стандартите и силна конкуренция от страна на стоки от ЕС. Водещи фирми в сектора са „КАМЕЛ 2003“ ООД, „Извор“ АД. Все още не се използва рационално потенциалът и ресурсите на селското стопанство за развитие на сектора.

Производството на мебели е представено от фирмите „Калацерка“ (с експортна ориентация) и „ДЕМЕКА“ ЕООД.

Специализация в производството на изолационни материали за строителството имат няколко фирми. Характерно е прилагането на нови техники в производството.

По ОП Конкурентоспособност финансиране са получили два проекта на фирми от общината:

- "Повишаване на ефективността и разширяване на спектъра от предлагани услуги в съществуваща печатна база чрез въвеждане на нови производствени мощности";
- „Технологична модернизация на ЕТ „ВЛАДИ-Веселин Влаев“ чрез инвестиране в ново оборудване“.

Други два спечелени проекта на фирми от общината по същата програма са били прекратени поради проблеми с финансирането.

Основни проблеми:

Адаптацията на промишленото производство в общината се характеризира с някои проблеми, които трябва по подходящ начин да се адресират:

- свиването на международните пазари и вътрешното потребителско търсене под въздействието на икономическата криза;
- ниска интернационализация на фирмите;
- труден достъп до финансиране;
- недостатъчна предприемчивост.

За нарастване на инвестиционния интерес към община Каварна са необходими подходящи терени. Необходимо е те да са в близост до главен път и с потенциал за инфраструктурно свързване. Това налага актуализиране и подновяване на градоустройствени планове, в които ясно и недвусмислено да се обособят зоните за икономическо разрастване, терените, подходящи за индустриални производства, планиране на инфраструктурното им свързване и осъществяване на необходимите технически и юридически процедури, като по този начин се даде конкретен отговор на потенциалните инвеститори за какво точно се подготвя територия.

2.5. ТУРИЗЪМ

Макар и структуроопределящ, туризмът е традиционен и все още твърде скромно базиран на богатствата на природата – защитени зони и местности, минерални извори, уникална брегова ивица, опазена от интервенциите на презастрояването, благоприятен климат.

Културно-историческото наследство има потенциал да бъде един от факторите за специфично местно развитие с принос за осигуряване на заетост, като се съчетае с други икономически дейности, подкрепящи туризма, както и рибарството.

На територията на общината има находки от всички исторически пластове от неолита насам. Тракийско, римско, византийско и средновековно време, както и българското Възраждане са напластявали култура и ценности. Високата културно-историческа и познавателна стойност на уникалните културни паметници са обект на изследвания и основа за конкурентни туристически продукти.

Паметниците на културата се намират в 14 населени места в община Каварна. Общият брой на обектите под закрила на Закона на паметниците на културата и музеите е 118, от които 67 са декларирани и 51 са обявени. Културно-историческото наследство на територията на общината включва основно археологически паметници на културата – 68 обекта, антични селища, укрепления, могилни некрополи и др. По-голямата част от тях – 51 обекта, са обявени през 60-те години. 40 обекта имат категория “национално значение”, а други са от местно значение. Висока концентрация на археологически паметници на културата има в: с. Българево, с. Камен бряг, с. Топола и гр. Каварна. Някои примери:

- “Бизоне” – селище от V в пр. н.е. в м. “Чиракман”;

- Антична и средновековна крепост „Калиакра“ при с. Българево и прилежащата ѝ територия и акватория – забележителен природен обект и крепостен ансамбъл;
- Археологически резерват в местност „Яйлата“ – крепостен ансамбъл от I до VI в., изграден върху естествено защитена тераса край морето;
- м. „Кованлъка“ – прабългарско селище от VIII-XI в.- занаятчийски и грънчарски център;
- селищни и надгробни могили и средновековни отбранителни валове;
- м. „Таук лиман“ – забележителен природен феномен и останки от крепостни стени;
- Хамам – масивна каменна куполна баня;
- старите магазини на пристанището – складови помещения за съхраняване на зърнени храни от времето на Възраждането;
- каменен мост – построен от местни майстори през Възраждането, единствен в целия район.

Архитектурно-строителните паметници на културата се намират главно в гр. Каварна и са от периода на българската архитектура след Освобождението, предимно жилищно-търговски сгради. От периода на Възраждането са запазени само 3 къщи.

Провеждат се множество археологически разкопки, а находките от подводните експедиции провокират вниманието на чуждестранни учени и специалисти. Вече повече от три поредни години проучванията в региона се провеждат съвместно с учени от Франция и Италия.

В приоритетите за развитието на общината туристическият сектор има важно участие. Развитието на устойчив туризъм е свързано със съхраняване и дългосрочно опазване на природните, културните и социалните ресурси и допринасяне по положителен и балансиран начин за икономическото развитие и благоденствието на хората, които живеят, работят или пребивават в общината.

Утвърждаването на община Каварна като привлекателна дестинация, предлагаща качествен туристически продукт, се основава на: опазване, поддържане и рекламиране на природните забележителности, осигуряване на достъп до тях; нарастване на туристическия поток и повишаване престоя на туристите; повишаване качеството на туристическия продукт; развитие на публично-частното партньорство в туристическия бранш.

В общината има възможности за развитие на разнообразни форми на туризъм: морски, културен, здравен, СПА и уелнес, селски, еко, конгресен, детски и младежки, приключенски, спортен, ловен, голф и друг туризъм. За развитието на туризма в общината съществуват редица предпоставки:

- Морски туризъм – брегова черноморска плажна ивица с площ 74 000 кв.м с площни характеристики: к.к. „Русалка“ – 14 000 кв.м; к.к. Каварна – 28 500 кв.м; Божурец - Топола – 7500 кв.м; к.к. Карвуна – 24 000 кв.м, местн. Икантълъка;
- Селски туризъм – реални възможности за развитие на този вид туризъм има в селата Българево, Свети Никола, Камен бряг, Топола, Божурец;

- Научно-познавателен туризъм в защитените територии територии (резерват „Калиакра“, Защитена местност и национален археологически резерват „Яйлата“, Защитена местност „Степите“), влажна зона „Тауклиман“ и влажна зона „Болата“
- Културен туризъм – Градски исторически музей - гр. Каварна, Експозиция „Добруджа и морето“, Етнографски комплекс, Художествена галерия, нос Чиракман;
- Пещерен туризъм – множеството пещери край брега на Черно море;
- Специализиран туризъм;
- Екотуризм във всички негови форми от семейната почивка в уюта на традиционната селска къща в Българево, Камен бряг или Топола до специализирания туризъм – наблюдения и фотографиране на птици и растения, на делфини и различни риби в крайбрежните води, запознаване с богатото културно-историческо наследство;
- Орнитоложки туризъм (местността Икантълъка, местността „Болата“, Долината на авлигите и Яйлата) и характерната за района степна растителност и редки видове, вписани в Червената книга на България (местността „Болата“, нос Калиакра, природо-археологическият резерват „Яйлата“ (широколистният божур);
- Голф туризъм;
- Събитиен туризъм – привлича все повече туристи и допринася за превръщането на Каварна в културна и рок столица на Балканския полуостров с вече ежегодното организиране на 6-ти май – празник на гр. Каварна, Международен общобългарски младежки фолклорен събор „С България в сърцето“, Миден и рибен фест, Седмичата на морето и "Каварна Рок Фест";
- Ловен туризъм – Муфлоново стопанство – с. Българево.
- Съчетаване на конгресен, културен, СПА, уелнес, здравен, спортен, ловен, голф, пещерен, детски и младежки туризъм е действително възможно и ще окаже благоприятно влияние върху сезонния характер на туристическия продукт на общината.

Открити са два туристическо-информационни центъра в селата Българево и Камен бряг.

Усилията на Общината за развитие на всички възможни (за потенциалите ѝ) форми на туристическо предлагане се изграждат в следните тематични области:

- Представяне и реклама на разнообразието от възможности за развитие на форми на алтернативен туризъм

Основните положителни акценти в тази област са уникалните природни и исторически дадености на общината; предимството на възможността за избор на развитие в сектора туризъм, избягващо проблемите, възникнали с прекомерното застрояване и несъответствието с опазване на природния ресурс; капитализиране на „дивото крайбрежие“ като запазена марка на туризма в община Каварна; различния продукт,

който общината може да предложи, в сравнение с останалите общини по черноморското крайбрежие.

➤ Местната власт е активен и надежден партньор на бизнеса

Общинската администрация е надежден партньор за местния бизнес и планира своите дейности, свързани с управлението на общината в съответствие с изискванията и нуждите на местния бизнес, в т.ч. на туризма.

Реализираните нощувки бележат намаление през периода 2009-2011 г., което се дължи вероятно на *настъпилата икономическа криза*, но през 2012 г. е регистрирано нарастване (таблица 7). Броят на чуждестранните туристи е значително по-голям от този на българските – над 1.5 пъти през 2012 г.

Таблица 7. Дейност на средствата за подслон и местата за настаняване 2007-2012 г.

Годи на	Средства за подслон и места за настаняване	Легла	Брой стаи	Легла/деноноция	Реализирани нощувки			Приходи от нощувки	
					Общо	Българи	Чужденци	Общо	Чужденци
2007	7	1527	730	205190	50251	23182	27069	1628972	927067
2008	18	1498	724	288587	76328	26817	49511	2755253	1932033
2009	13	1510	727	234798	51266	24632	26634	1731313	1010954
2010	14	1670	796	231397	41551	14920	26631	841877	424727
2011	7	1396	719	197395	24894	8370	16524	495172	253200
2012	12	2689 в т.ч. временни 711	1016, в тч. действит. използвани 902	299015	47602	17864	29738	1483870	835238

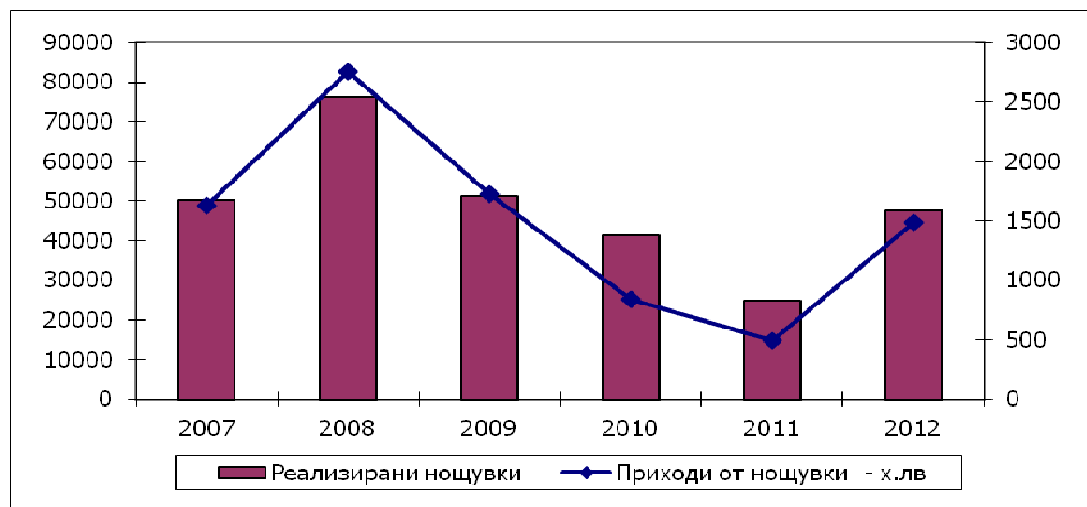
Заб.: Включват се средства за подслон и места за настаняване с над 10 легла, функционирали през съответната година.

Източник: НСИ

В приходите от нощувки е налице общо нарастване, в т.ч. и от чужденци до 2009 г., след което за 2009-2011 г. се наблюдава намаление, свързано с намалението на реализираните нощувки и нарастване през 2012 г.

Природното и културно-историческо наследство на община Каварна е изключително богато и разнообразно, но предстоят много целенасочени усилия, за да се превърне в икономически инструмент на региона. Развитието на *туризма* е свързано с осъществяване на значителни по размер и дълготрайност инвестиции в леглова база, инфраструктура, разработване и реклама на характерен туристически продукт. Това изисква партньорство между местната власт и потенциалните инвеститори, както при анализа на информацията и планирането, така и при реализиране на проектите с помощта на публично-частни партньорства за подкрепа за направените инвестиции по отношение на съпътстващата обслужваща и развлекателна инфраструктура, обслужване и информационно осигуряване.

Фиг. 4. Дейност на средствата за подслон и местата за настаняване 2007-2012 г.

Източник: НСИ

Понастоящем по Оперативна програма "Регионално развитие" се финансира проект **„НАР Яйлата - античната врата на Добруджа"**, който трябва да приключи през август 2014 г. Основната цел на проекта „НАР Яйлата – античната врата на Добруджа“ е: да се съхрани културно-историческото наследство и свързаната с него инфраструктура чрез превръщането му в модерна европейска атракция и да се изградят устойчиви механизми за целогодишно развитие на туризма в общината.

В процес на изпълнение е проект „Подобряване на инфраструктурата, осигуряваща достъп до крайбрежна зона на град Каварна“, мярка 4.1. „Развитие на рибарските области“, подмярка 4.1.А. „Финансова подкрепа за прилагане на местните стратегии за развитие и покриване на текущите разходи на рибарските групи“ по приоритетна ос № 4 „Устойчиво развитие на рибарските области“ от ОП за развитие на сектор „Рибарство“, финансирана от Европейския фонд за рибарство за програмен период 2007-2013 г., стойност 218 727,15 лв. В процес на изпълнение.

3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

3.1. ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ

➤ Брой на населението

По данни от последното преброяване на населението и на жилищния фонд в Република България, извършено през 2011 г., в община Каварна към годината на преброяване живеят 15 358 души. По този показател общината попада в категорията на малките общини (с население до 30 хил. д.). Средната гъстота на населението е 31.9 д./кв.км. За изминалия десетгодишен период между двете преброявания на населението (2001 и 2011 г.) броят на населението на общината е намалял от 16 688 д. на 15 358 д., или с 1330 д. (8.0%), което е сходно със средното за страната (7.9%).

За периода 2005-2012 г. спадът е 7.6%. Всички селски населени места намаляват броя на населението. Селското население за периода намалява с близо 25%. Общинският център – гр. Каварна, запазва броя на населението си с незначителни колебания през

периода (11 415 д. – 2005 г., 11 417 д. – 2012 г.). По-сериозно е намаляването на броя на населението в малките населени места в общината. Някои от тях са с демографски загуби над 50% - с. Иречек (77.8%), с. Травник (66.0%), с. Било (59.0%). Тази констатация се подкрепя и от данните в таблица 8.

Таблица 8. Динамика в броя на населението на община Каварна по населени места за периода 2005 -2012 г.

Териториални нива	Брой население към:		Намаление 2012/2005 (%)
	2005 г.	2012 г.	
Община Каварна	16317	15076	7.6
Град Каварна	11415	11417	0.0
Села - общо	4902	3659	25.4
с. Белгун	445	330	25.8
с. Било	61	25	59.0
с. Божурец	147	98	33.3
с. Българево	1527	1271	16.8
с. Видно	231	137	40.7
с. Вранино	312	227	27.2
с. Иречек	27	6	77.8
с. Камен бряг	93	54	41.9
с. Крупен	46	35	23.9
с. Могилище	95	88	7.4
с. Нейково	107	64	40.2
с. Поручик Чунчево	70	35	50.0
с. Раковски	332	216	34.9
с. Свети Никола	255	194	23.9
с. Селце	134	104	22.4
с. Септемврийци	544	451	17.1
с. Топола	158	141	10.8
с. Травник	47	16	66.0
с. Хаджи Димитър	136	89	34.6
с. Челопечене	135	78	42.2
Област Добрич	205541	186357	9.3
Североизточен район	996831	957097	4.0
Р България	7718750	7282041	5.7

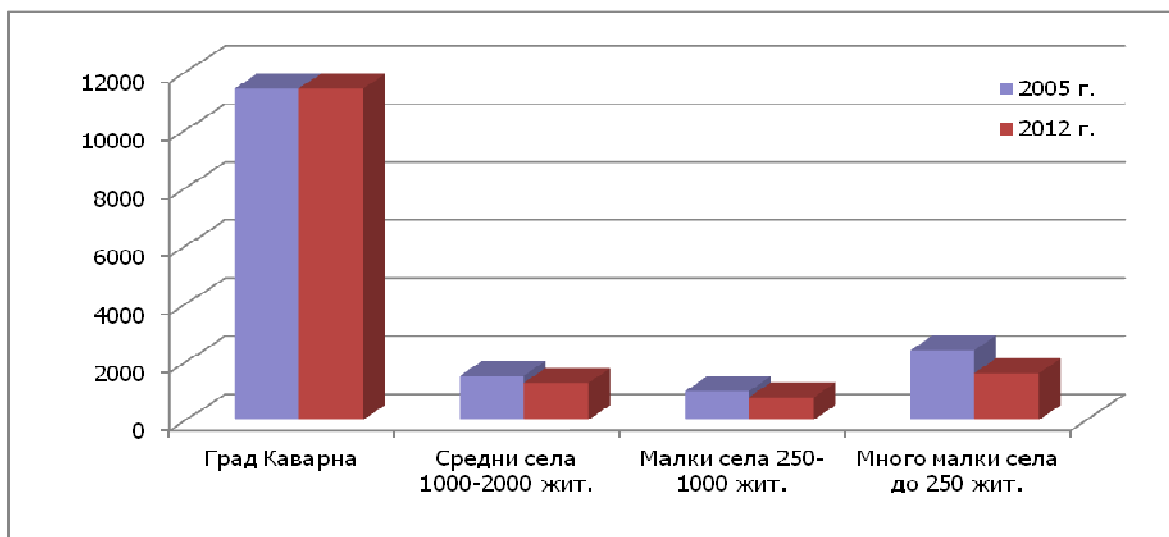
Източник: НСИ, ТСБ - Добрич

По населени места, броят на населението е разпределено твърде неравномерно. От цялото население на общината към 2012 г. в общинския център е съсредоточено 75.7%, а в най-голямото село Българево – 8.4%.

По отношение на броя на населението в общината е налице териториална диспропорция – 17 от общо 20 населени места са с население под 250 д. Това създава

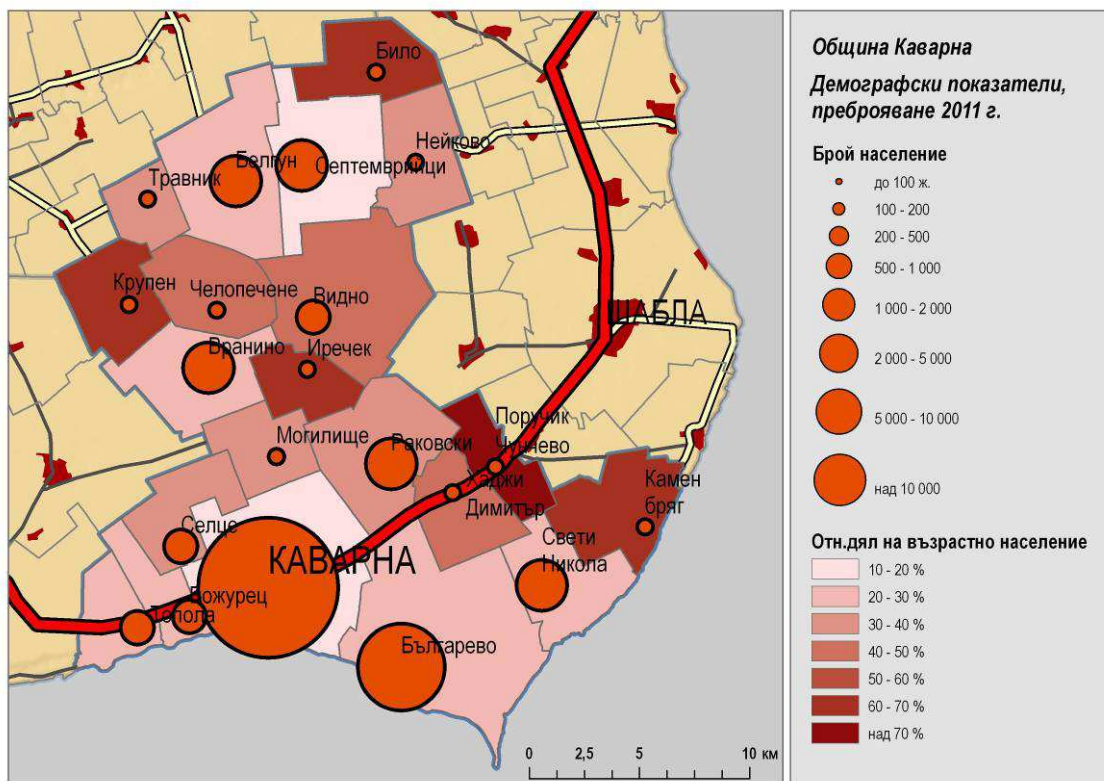
проблем във възможностите за пълноценното усвояване на потенциалите на територията, за нормалното функциониране на обекти за първично обслужване на населението и др.

Фиг. 5. Динамика в броя на населението на община Каварна (по групи населени места) за периода 2005 -2012 г.

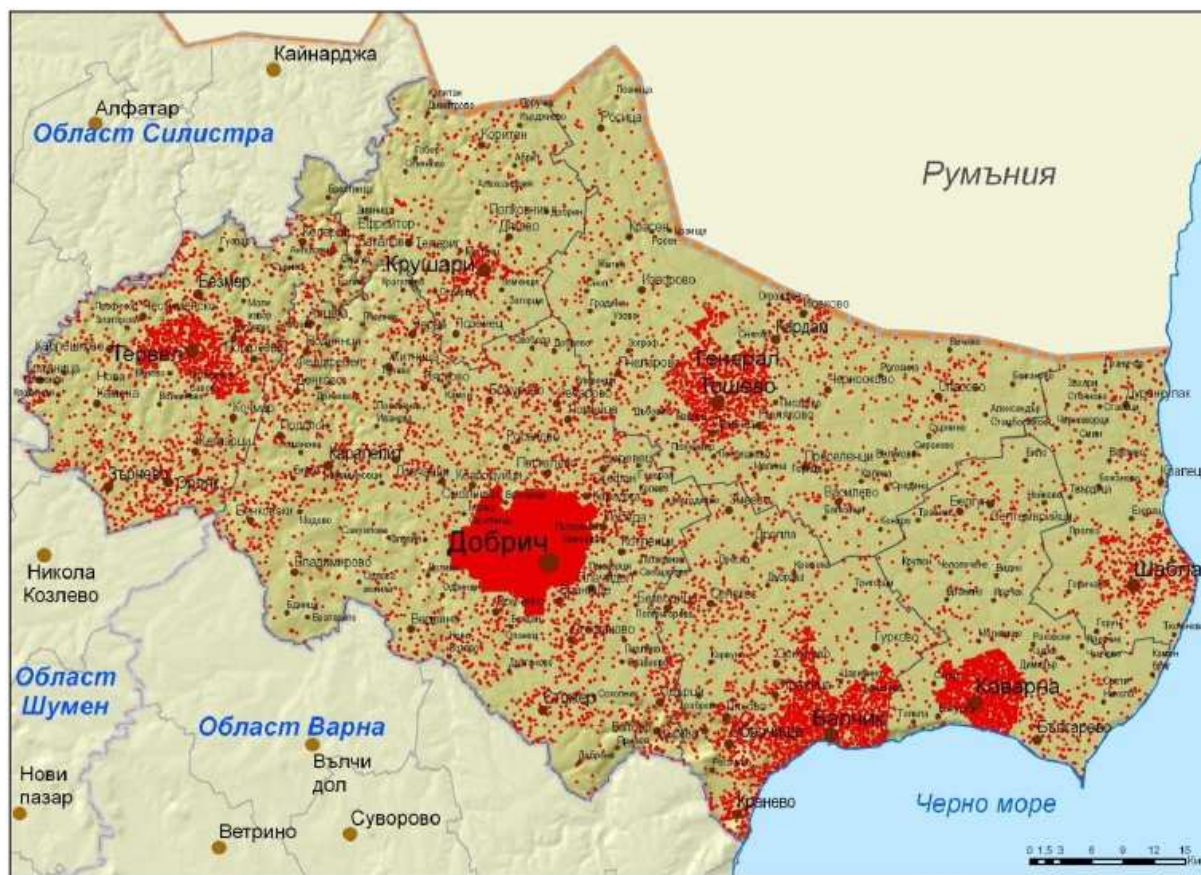

Източник: НСИ, ТСБ – Добрич

Агломерацията на населените места по отношение на броя на населението показва, че с население над 1000 д. към 2012 г. са само гр. Каварна и с. Българево, с население от 250 до 1000 д. - 2 села (Септемврийци и Белгун) и от 250 до 1000 – 17 села.

Концентрация на население в област Добрич, 2011 г.

Източник: Областна стратегия за развитие на област Добрич 2014-2020 г.

➤ **Движение на населението**

Върху броя на населението отражение оказва неговото естествено и механично движение. Естественото възпроизводство на населението е фактор за демографската жизненост на населените места. Компонентите на естественото възпроизводство оказват влияние и върху възрастовата структура на населението. От равнището на раждаемостта се влияят и някои от специфичните възрастови контингенти, които са определящи за оразмеряване на обекти на образователната инфраструктура – детски заведения, училища и др.

Естественият прираст на населението е резултативна величина от раждаемостта и смъртността на населението. Състоянието на раждаемостта е един от индикаторите за демографската характеристика на населените места и териториалните единици. Демографските данни на НСИ за 2012 г. показват, че в община Каварна броят на родените е общо 139 д. Най-висок брой на родените е регистриран в гр. Каварна (106 д.) и с. Септемврийци – 16 д. Развитието на демографските процеси се илюстрира от данните в таблица 9.

Коефициентът на раждаемост (брой родени на 1000 д. от населението) средно за общината за разглеждания период се колебае в тесни граници – 9.9‰ (2005 г.) до 9.1‰ (2012). С по-висок коефициент на раждаемост са по-големите селища в общината.

Смъртността (съответно коефициентът на смъртност) на населението бележи тенденция на нарастване. През разглеждания период броят на умрелите в общината се движи в тесни рамки – между 209 и 236 д. годишно. Това формира коефициент на смъртност в рамките на около 13-15‰. В по-малките и обезлюдени населени места, поради силно застарялото население този коефициент е доста по-висок.

Таблица 9. Динамика в показателите за естественото и механичното движение на населението в община Каварна за периода 2005-2012 г.

Показатели	Състояние към:		
	2005 г.	2007 г.	2012 г.
1. Родени (брой)	162	152	139
2. Коефициент на раждаемост (‰)	9.9	9.4	9.1
3. Умрели (брой)	209	238	236
4. Коефициент на смъртност (‰)	12.8	14.8	15.5
5. Естествен прираст (брой)	-47	-86	-97
6. Коефициент на естествен прираст (‰)	-2.9	-5.4	-6.4
7. Заселени (брой)	292	295	164
8. Коефициент на заселване (‰)	17.9	18.3	10.8
9. Изселени (брой)	260	351	207
10. Коефициент на изселване (‰)	15.9	21.8	13.6
11. Механичен прираст (брой)	32	-56	-43
12. Коефициент на мех. прираст (‰)	2.0	-3.5	-2.8

Източник: НСИ

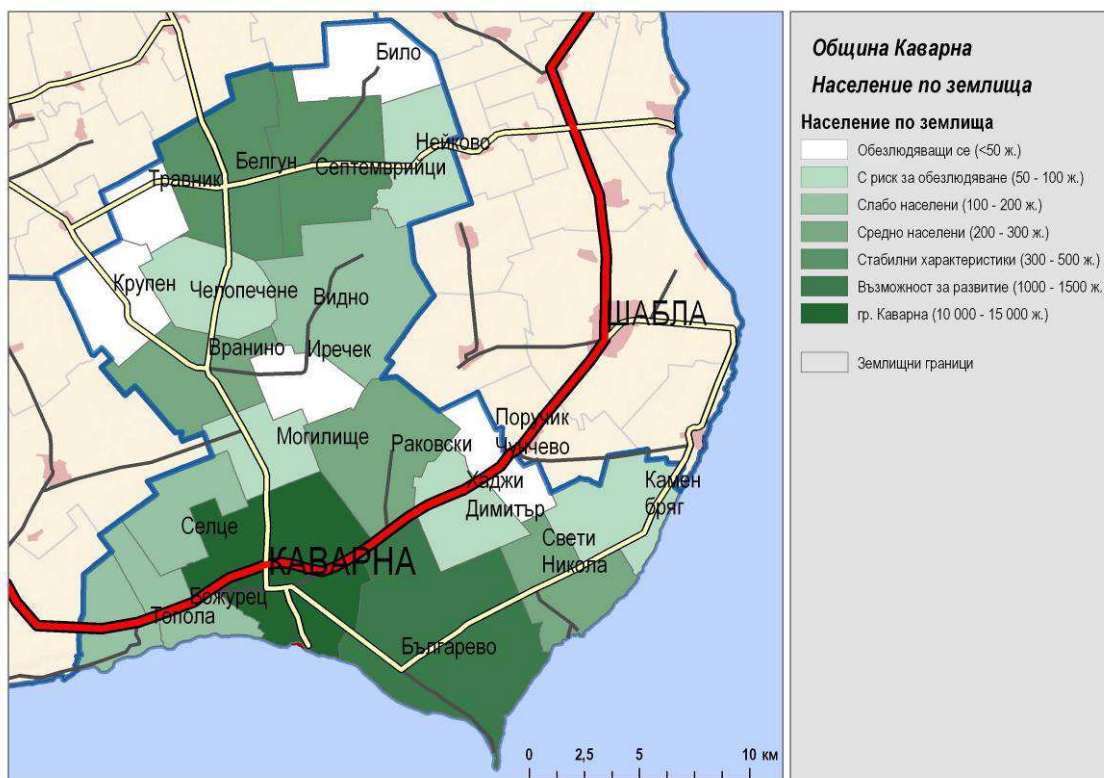
Естественият прираст на населението (като абсолютен брой) средно за общината е отрицателен. Коефициентът на естествен прираст за периода също е отрицателен, като варира между минус 3 и минус 6‰.

Механичното движение на населението в община Каварна също показва, че преобладава броят на изселените, в сравнение с броя на заселените. Това формира и отрицателния механичен прираст през 2007-2012 г., а през 2005 г. механичният прираст, макар и с ниска стойност, е положителен.

В сравнителен план, средните коефициенти за движение на населението на община Каварна, съпоставени със съответните за област Добрич и страната, показват, че демографската ситуация в общината не се отличава съществено, което се дължи главно на нейния център – град Каварна. Коефициентът на раждаемост за общината (9.1‰) е близък до средния за страната (9.5‰) и за област Добрич (9.0‰). Коефициентът на смъртност (15.5‰) също е сходен с този за страната (15.0‰) и за област Добрич (15.7‰). По отношение на механичния прираст стойностите на заселванията (10.8‰) и изселванията (13.6‰) като относителен дял за общината са близки до тези за област Добрич (съответно 10.7‰ и 13.1‰).

Основните изводи, свързани с формулирането на стратегическите цели, приоритети и мерки на ОПР на община Каварна, 2014-2020 г., които произтичат от броя и движението на населението на общината и неговото териториално разпределение по населени места, са със следните акценти:

- Демографското развитие на общината е с характеристики, близко до средните за страната. Нараства броят на населените места с население под 250 д., като през 2012 г. те са 17 от общо 21 селища в общината. При преброяването на населението през 2001 г. техният брой е бил 13. В някои населени места с население около 200-250 д. (селата Вранино, Раковски, Свети Никола) е налице спад в броя на населението над 20% за периода след 2005 г.;
- Очертаните тенденции в развитието на естественото и механичното движение на населението през последните 8 години: запазване на нивата на раждаемост и на смъртност са индикатор, че демографското развитие на общината е от "стационарен" тип. Нето-миграцията е отрицателна, което оказва влияние на възрастовия състав на населението и пазара на труда;
- Броят на населението, отчитан като един от критериите за демографската жизненост на населените места, определя като такива не повече от 4-5 населени места, вкл. и общинския център, които обективно изпълняват ролята на опорни центрове на селищната мрежа – селата Българево и Септемврийци.

- Продължаващото обезлюдяване на малките населените места поражда проблем за нормалното функциониране на обекти на социалната инфраструктура в такива селища. Нараства броят на населените места с население под 250 д.,

което води до затруднения в предлагането на публични услуги на място (образование, здравеопазване и др.) и до ограничаване на селищните им обслужващи функции;

- Териториалните ресурси в землищата на обезлюдените населени места с намаляващо население и влошаваща се възрастова структура, трудно могат да бъдат използвани ефективно;
- Намаляващият брой селско население "стеснява" и трудовия потенциал на общината.

Прираст на населението в общинските центрове на област Добрич, 2001-2011 г.

Източник: Областна стратегия за развитие на област Добрич 2014-2020 г.

• Структури на населението

Различните структури на населението (полова, възрастова, образователна и етническа) са представени чрез данни от резултатите от преброяването през 2011 г. Данните за структурата на населението по различен признак дават определена представа за качествените му характеристики на човешкия потенциал на територията.

Половата структура на населението на община Каварна е с пропорции, които са характерни за страната. Преобладава броят на жените, които са 7761 д. (2012 г.), или броят на жените на 100 мъже е 106.1 (средно за област Добрич – 103.9 и за страната 105.5). В териториален аспект броят на жените преобладава над този на мъжете в по-голямата част от малките села.

Възrastова структура

Данните от преброяването през 2011 г. сочат, че община Каварна е с възрастна структура на населението близка до тази на област Добрич, характеризираща се с благоприятни пропорции между основните възрастови групи при градското население и с нарушени структури при селското население.

За периода 2005-2011 г. се наблюдават промени в основните възрастови групи, което личи от данните в таблица 10.

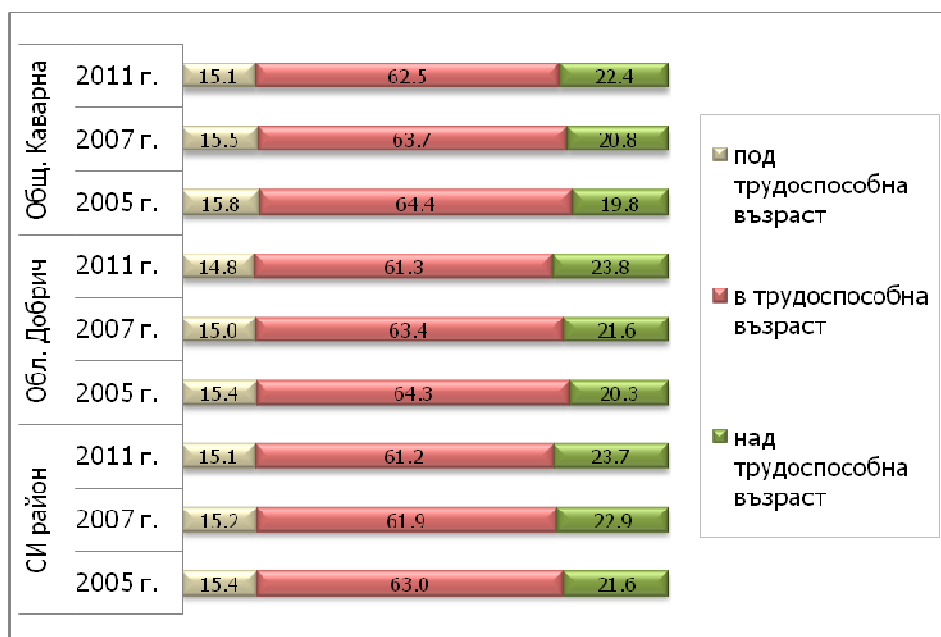
Таблица 10. Динамика в основните възрастови структури на населението на община Каварна за периода 2005-2011 г.

Население по възрастови групи	Състояние (%) към:		
	2005 г.	2007 г.	2011 г.
под трудоспособна възраст	15.4	15.2	15.1
в трудоспособна възраст	63.0	61.9	61.2
над трудоспособна възраст	21.6	22.9	23.7

Източник: НСИ

Възrastовата структура на населението в общинския център – гр. Каварна, е: 16.0% под трудоспособна; 63.6% в трудоспособна и 20.4% - над трудоспособна възраст. През 2011 г. в сравнение с 2005 г. се наблюдаваната промяна във възрастната структура на населението е в посока на спад в дела на населението в първите 2 възрастови групи (под и във трудоспособна възраст) и увеличение на възрастното население. Това поставя проблема за естественото възпроизводство през следващите години, както и нормалното функциониране на училищата и на детските градини в някои от селата.

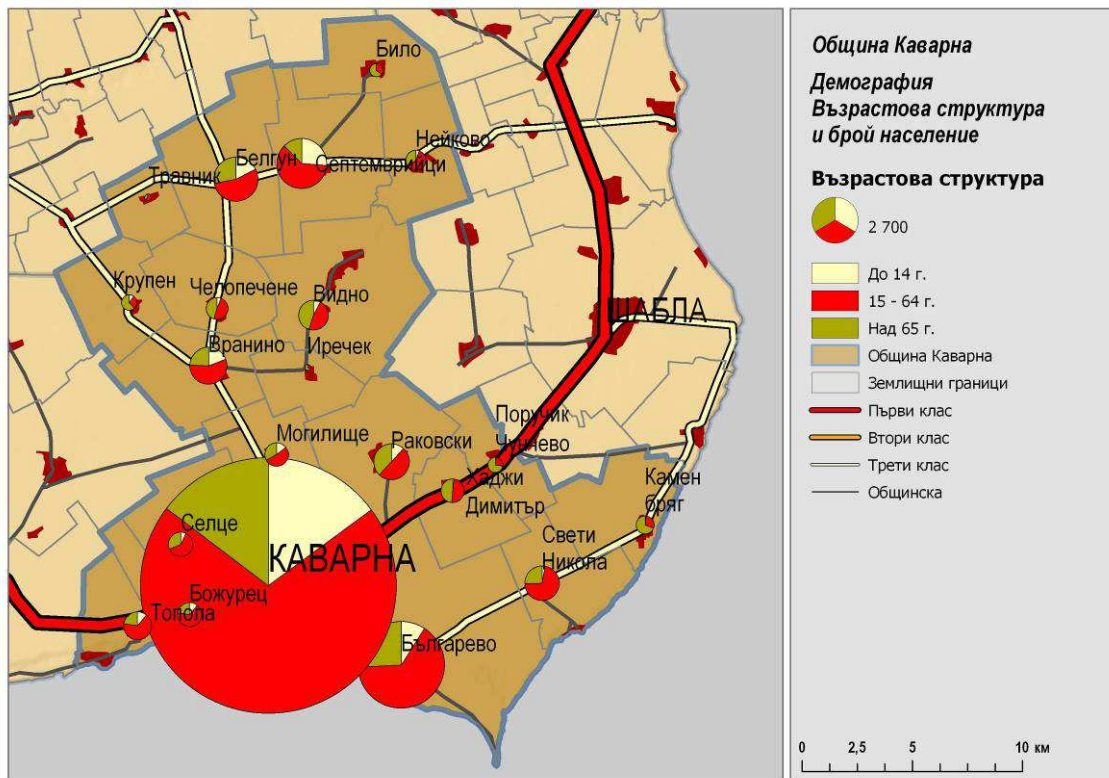
Фиг.6. Динамика в основните възрастови структури на населението на община Каварна за периода 2005-2011 г., НСИ

Източник: НСИ

С ограничени контингенти от младо население са някои от много малките села с население под 100 д. С относителен дял на население в под трудоспособна възраст, над средния за общината са селата Септемврийци, Белгун, Вранино. В селата с малък дял на младо население преобладават хората в над трудоспособна възраст.

Изводите от анализите на възрастовата структура на населението също следва да бъдат отчитани при формулиране както на целите и приоритетите, така и на съответните мерки за тяхната реализация, включени в ОПР на община Каварна за периода 2014-2020 г.

Същите могат да бъдат формулирани, както следва:

- Налице е тенденция на постепенно застаряване на населението на общината, особено на селското население, изразяващо се в намаляване на относителния дял на населението под трудоспособна за сметка на нарастване дела на населението над трудоспособна възраст. Средносрочната и дългосрочна проекция на тази тенденция води до бъдещото намаляване броя на населението във фертилна възраст и до ограничаване на възможностите за естественото му възпроизводство;
- В по-малките села са единици лицата в под трудоспособна възраст, като основната част от населението са възрастни хора в пенсионна възраст;
- Сериозен демографски проблем със социални измерения е този за намаляване на контингентите от деца в предучилищна и в училищна възраст. Същият засяга особено селата, в които все още функционират детски заведения и общообразователни училища. При запазване и евентуалното засилване на тази

негативна демографска тенденция през следващите години може да се наложи реализацията на мерки за по-нататъшно реструктуриране на училищната мрежа.

- Нарастването на броят на възрастните хора, които в по-малките населени места ще бъдат преобладаваща част от населението, ще изисква реализация на мерки, свързани с развитие на социални услуги за тази категория лица и т.н.

Образователна структура

Статистическа информация за образователната структура на населението се наблюдава по време на преброяванията. Те представят образователния статус на населението над 7-годишна възраст. Образователната структура на населението на община Каварна (в т.ч. и на двете най-големи селища) е показана в таблица 11.

Таблица 11. Образователна структура на населението в община Каварна, 2001-2011 г.

Населени места	Население над 7 години	Брой население по образование			
		висше	средно	основно	по-ниско от основно
Община Каварна					
2001 г.	15652	1354	4766	4676	4219
2011 г.	14307	1707	5315	3779	3095
Гр. Каварна					
2001 г.	10566	1194	3775	2665	2627
2011 г.	10712	1531	4326	2456	2176
С. Българево					
2001 г.	1636	90	475	570	401
2011 г.	1273	110	522	427	204

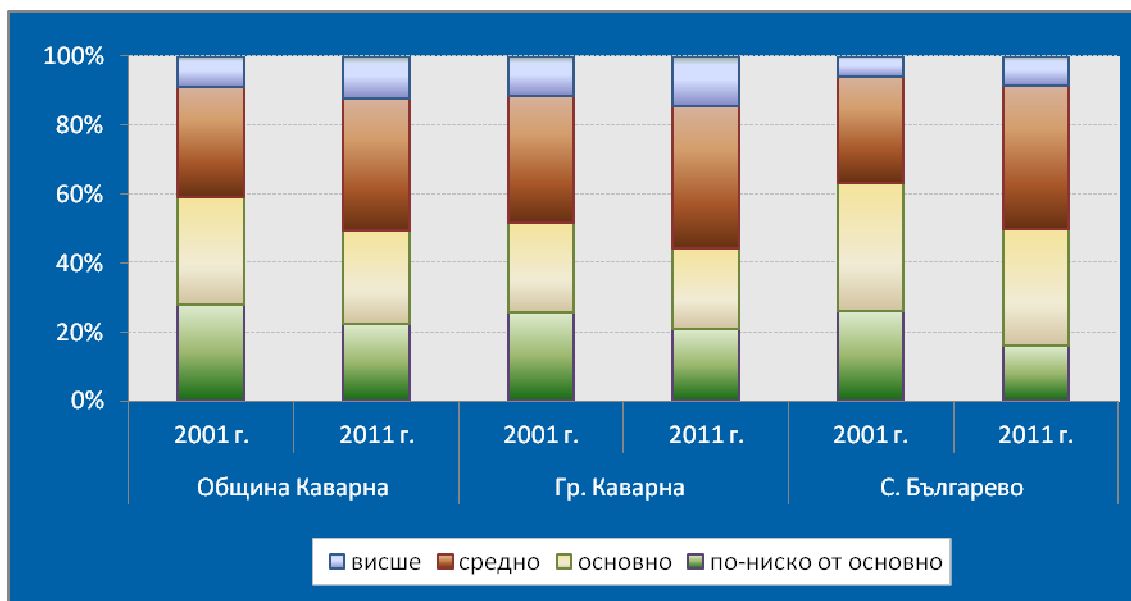
Източник: НСИ, резултати от преброяванията на населението – 2001 и 2011 г.

От населението на общината, с висше образование към 2011 г. са 11.9%, а със средно – 37.1%. Като никога не посещавали училище са се определили 411 лица, или 2.9% от преброените през 2011 г. лица. В общинския център броят на лицата с висше образование е 1531 от общо 1707 лица в общината с подобно образование. Това е 90% от всички лица с висше образование в община Каварна. В с. Българево от общо 1273 д. над 7-годишна възраст с висше образование са 110 д. (8.6%). С ниско образование (под основно образование) са 204 д., или 16.0% от населението над 7-годишна възраст.

Основните изводи, касаещи образователната структура на населението на общината, са следните:

- между последните две преброявания на населението се наблюдава тенденция на нарастване дела на високообразованите лица. Нараства броят на лицата с висше и средно образование, а намалява този на лицата с ниско образование. Броят на неграмотните лица е намалял от 566 д. (2001 г.) на 411 д. (2011 г.);
- Образователната структура на населението дава отражение и върху образователната структура на заетите лица в общината;
- Очертаващ се проблем е сезонната заетост на млади хора с по-високо образователно равнище в сферата на туризма.

Фиг. 7. Образователна структура на населението в община Каварна, 2001-2011 г.

Източник: НСИ, резултати от преброяванията на населението – 2001 и 2011 г.

Етническата структура на населението в община Каварна към 2011 г. показва, че преобладава българската етническа група. Като българи са се определили 77.6% от общия брой на отговорилите на въпроса за етническа принадлежност. От турската етническа група са 4.3% а от ромската – 15.1% от самоопределилите се по отношение на етноса в общината. Представа за промените в етническата характеристика на община Каварна между последните две преброявания дават данните от таблица 12.

От данните в таблица 12 прави впечатление тенденцията на запазване на броя на лицата от ромската етническа група – 2052 д. (2001 г.), 2075 д. (2011 г.) и намаляване на броя на населението от българския и турския етнос. Може да се допусне, че една значителна част от броя на непоказалите етническа принадлежност (326 д. – 2011 г.) са от ромската етническа група.

Таблица 12. Промени в етническата структура на населението на община Каварна за периода 2001 – 2011 г.

Етнически групи	2001 г.		2011 г.	
	Брой	%	Брой	%
Общ брой на самоопределилите се	16688	100.0	13754	100.0
В т.ч.: Българи	13607	81.5	10673	77.6
Роми	2052	12.3	2075	15.1
Турци	690	4.1	591	4.3
Друг етнос	166	1.0	89	0.6
Непоказали принадлежност	173	1.0	326	2.4

Източник: НСИ, резултати от преброяване на населението и жилищния фонд, 2001-2011 г.

Анализите на етническата структура по населени места показват, че с по-компактно ромско население са гр. Каварна и село Белгун. Изцяло с българи са населени някои от по-малките населени места в общината – селата Било, Видно, Камен бряг, Нейково, Поручик Чунчево, Хаджи Димитър. Най-голям дял на лицата, които не са се самоопределили, има в с. Септемврийци.

Констатацията относно етническата структура на населението, която следва да се отчита в мерките за реализация на стратегическите цели и приоритети на ОПР на общината за програмния период 2014-2020 г., е свързана с компактното ромско население, което следва да бъде обект на целенасочена политика за повишаване образователното равнище на децата и младежите, на обхващането му в програми за трудова заетост, изграждане на социални жилища и др.

3.2. ЗАЕТОСТ И ДОХОДИ НА НАСЕЛЕНИЕТО

➤ Пазар на труда

Икономически активното население по същество определя параметрите на работната сила. В тази категория от населението попадат лицата във възрастовата група от 15 до 64-годишна възраст. Данните за 2012 г. показват, че от общия брой на населението над 15 години – 13 187 д. икономически активното население в община Каварна е 5797 д., а на икономически неактивното – 7390 д. Разликата между сбора от икономически активното и икономически неактивното население и общия брой на населението на община Каварна (15 358 д.) са лицата под 15 години. Териториалното разпределение на икономически активното население по населени места е представено в таблица 13.

В категорията на икономически активното население от значение е броят на зетите лица. Структурата на икономически активното население се определя от броя (съответно относителния дял) на зетите и безработните лица.

Броят на зетите лица е един от индикаторите за състоянието на икономиката. В община Каварна в различните отрасли на икономиката са зети общо 4800 д. на възраст 15-64 години, а броят на наетите лица (без самонаети и работодатели) е

85.2% от зетите. В условията на кризисно развитие (след 2007 г.) се очертава тенденция на спад в броя на трудово ангажираните лица в някои отрасли на икономиката.

Таблица 13. Икономически активно и икономически неактивно население на 15 и повече години в община Каварна (в т.ч за общинския център и за селата) - 2011 г., НСИ

Населено място	Брой икономически активно население	Относителен дял (%)	Брой икономически неактивно население	Относителен дял (%)
Общ. Каварна	5797	44.0	7390	56.0
В т.ч.: Град Каварна	4723	48.1	5103	51.9
Села - общо	1074	32.0	2287	68.0
С. Българево	447	37.2	755	62.8

Източник: НСИ

Причините за посочения спад в броя на зетите и броя на наетите лица е стагнацията в някои производства – преработваща промишленост, транспорт, строителство и други отрасли. Разпределението на зетите/наетите лица по икономически дейности в община Каварна към 2011 г. (последна година, за която има официални статистически данни по населени места) е показано в таблица 14.

Таблица 14. Отраслова структура на зетите лица на възраст 15-64 г. в социално-икономическия комплекс на община Каварна - 2011 г., %

Класове икономически дейности	Общо	Гр. Каварна	В селата
Общо	100.0	100.0	99.5
Селско, горско и рибно стопанство	13.6	10.1	31.1
Добивна промишленост	0.4	0.2	1.2
Преработваща промишленост	11.6	12.8	5.8
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	0.8	0.8	1.2
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	1.4	1.5	1.1
Строителство	8.6	9.0	6.6
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	20.0	21.2	14.0
Транспорт, складиране и пощи	2.7	2.9	1.6
Хотелиерство и ресторантьорство	6.4	5.9	8.8
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	0.6	0.7	..

Класове икономически дейности	Общо	Гр. Каварна	В селата
Финансови и застрахователни дейности	1.7	1.9	1.0
Операции с недвижими имоти	0.7	0.8	0.5
Професионални дейности и научни изследвания	1.6	1.7	1.5
Административни и спомагателни дейности	4.3	4.2	4.7
Държавно управление	11.3	11.6	10.0
Образование	5.7	6.3	2.5
Хуманно здравеопазване и социална работа	4.7	4.6	5.2
Култура, спорт и развлечения	1.4	1.6	0.5
Други дейности	1.8	1.8	1.7
Дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление	0.1	-	0.4
Дейности на екстериториални организации и служби	0.2	0.3	-
Непосочена	0.3	0.3	..

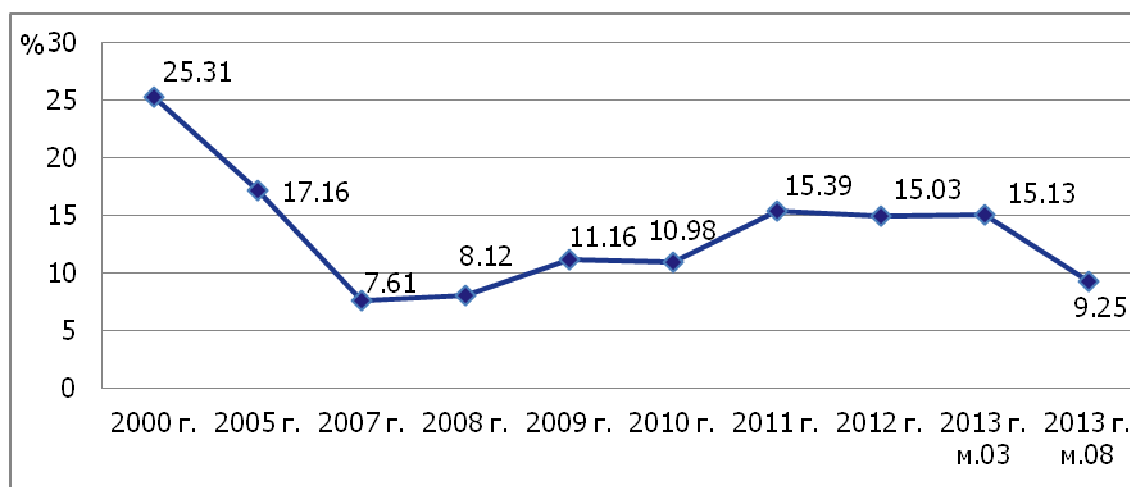
Източник: НСИ; ".." Конфиденциални данни; "-" Няма случай

Данните от таблица 14 показват, че водещо място в социално-икономическия комплекс на община Каварна имат преработващата промишленост (11.6% от заетите лица), селското стопанство (13.6%) и търговията (20.0%).

Броят на заетите лица има пряко отношение към броят на *безработните лица* (съответно на равнището на безработица) в общината за анализирания период, което личи от следните данни на БТ Каварна:

- **2005 г.** – брой на безработните лица в общината – 1397 д.;
равнище на безработица – 17.16%;
- **2007 г.** – брой на безработните лица в общината – 620 д.;
равнище на безработица – 7.61%;
- **2011 г.** - брой на безработните лица в общината - 880 д.
равнище на безработица – 15.39%;
- **2012 г.** - брой на безработните лица в общината - 859 д.
равнище на безработица – 15.03%;
- **2013 г. м.03** - брой на безработните лица в общината - 865 д.
равнище на безработица – 15.13%;
- **2013 г. м.08** - брой на безработните лица в общината - 529 д.
равнище на безработица – 9.25%.

Фиг. 8. Динамика на равнището на безработица на община Каварна за периода 2000-2013 г. (БТ Каварна)

Източник: БТ Каварна

По отношение на коефициента (равнището) на безработица към 2012 г. Община Каварна е в по-неблагоприятна позиция от средното състояние на област Добрич (12.39%), но е в много по-добра ситуация в сравнение с повечето други общини в областта. С по-ниско равнище на безработица са само общини Добрич - град (8.20%) и Балчик (9.91%).

В структурата на безработните лица към 2012 г. с по-висок брой са лицата с продължителност на безработица повече от една година (234 д.) и лицата до 29 г. (134 д.).

През 2013 г. се наблюдава колебливост в равнището на безработица в общината, свързана със сезонната заетост на работната сила, като през зимния сезон безработицата е по-висока (15.13% - м. март), а през летния сезон се понижава до 9.25% (м. август).

С оглед ангажиране на безработните лица в общината се изпълняват редица мерки и програми. През 2012 г. реализираните мерки и програми за заетост на БТ в общ. Каварна са 11.

➤ **Доходи на населението**

В структурата на доходите, основата им част се формира от заплати, следвани от доходи от пенсии, доходи от стопанска дейност и др. Поради липса на информация за доходите от други източници, освен от работна заплата, се анализира само този основен източник. В периода от 2005 до 2010 г. се наблюдава определен ръст в размера на средната годишна заплата на наетия персонал, което и отразено и в таблица 15.

Размерът на работната сила в отделните отрасли до голяма степен отразява отраслова и професионално-образователна структура на наетите лица в отделните отрасли на социално-икономическия комплекс на община Каварна. Данните показват, че във

всички посочени отрасли е налице ръст в размера на работната заплата. За някои отрасли този ръст е значителен – над 80%.

Таблица 15. Динамика в размера на средната годишна заплата на наетия персонал в община Каварна по години

Основни икономически дейности	Размер (в лв.) към:	
	2007 г.	2010 г.
Общо за общината	4227	6657
В т.ч. Селско, ловно и горско стопанство	4828	9172
Преработваща промишленост	3719	4435
Строителство	4668	5826
Търговия	3467	4688
Транспорт	3779	
Хотелиерство и ресторантьорство	3009	
Държавно управление	6406	6984
Образование	4990	
Здравеопазване и социални дейности	5238	

Източник: НСИ

Изводите за трудовия потенциал на общината и доходите на населението могат да бъдат формулирани по следния начин:

- Като резултат на икономическата криза се наблюдава наличието на тенденция на намаляване на броя и на относителния дял на икономически активните и нарастване на броя и на дела на икономически неактивните лица в общината;
- Териториалното проявление на икономическата активност показва, че в преобладаващата част от населените места икономически неактивните лица са над 60% от лицата над 15-годишна възраст (в 2/3 от селата). Това е индикатор за неефективно използване на човешкия потенциал на голяма част от населените места в общината;
- В повечето населени места основната част от наетите са в първичния и третичния и частично във вторичния сектор – основно търговия, производство на хранителни продукти, селско стопанство;
- Като резултат от икономическата криза нараства броят на безработните лица и равнището на безработица в общината. Нараства и броят на обезкуражените лица в пазара на труда – продължително безработни, младежи и лица с ниско образование и квалификация;

- Средният размер на доходите от заплата като цяло в общината бележат ръст за периода 2007-2010 г. Най-висок е ръстът на работната заплата в отрасли "Селско и горско стопанство" и "Търговия" а най-нисък - в "Държавно управление", "Образование" и "Здравеопазване".

3.3. БЮДЖЕТНИ СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ И СОЦИАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

За целите на ОПР на община Каварна 2014-2020 г. се разглеждат (анализират и оценяват) онези социални дейности и свързаната с тях социална инфраструктура, които са ангажимент на местната общинска власт и на държавата. Тяхното финансиране и цялостната им издръжка се осъществява с публични (основно бюджетни) финансови средства. Затова те са познати като бюджетни социални дейности. Такива са образованието, здравеопазването, специфични социални дейности, ориентирани към контингенти с увреждания, възрастни хора и др., култура, спорт и т.н. Към някои от посочените социални дейности през последните 10-15 години активно участие има и частният сектор – например в здравеопазването, спорта и др. Частният сектор допълва публичния, но основно значение за развитието има публичният.

3.3.1. ОБРАЗОВАНИЕ И ИНФРАСТРУКТУРА НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Образованието се утвърди като един от приоритетите на община Каварна. В общината работят доказани специалисти, които обучават и възпитават децата. Сградите на учебните и детски заведения са ремонтирани и отговарят на всички съвременни изисквания. Всичко това е предпоставка за качествено образование и стимулиране на заложите на децата и учениците.

Инфраструктурата на образованието в община Каварна е представена от обекти на предучилищното обучение и на общото и професионалното образование. Основната част от образователната структура на община Каварна е от общински детски и учебни заведения. Държавно е помощното училище - интернат за деца със специални образователни потребности, налична е и частната професионална гимназия по управление на туризма, която не развива дейност към настоящия момент.

Специфичните възрастови контингенти, от които се определя броят и капацитетът на образователните институции и тяхното разпределение по населени места са анализирани и представени в аналитичните проучвания за демографското състояние на общината (т.1.). На базата на реалния контингент от лица в съответната възраст и на постигнатия обхват от него, се формира и броят на децата, обхванати в системата на предучилищното обучение и на учениците в училищното образование.

Системата за предучилищно обучение в община Каварна е представена от целодневни детски градини (ЦДГ). Техният брой, капацитет и териториалното им разположение по населени места, също са функция от броя на децата във възрастовата група 3-6 годишна възраст. През учебната 2013/2014 година на територията на общината функционират 7 общински детски градини.

Териториално заведенията за предучилищно обучение са разположени в:

- Гр. Каварна – 3 детски градини;
- Села – 4 детски градини в: Българево, Септемврийци, Вранино и Раковски.

В системата за предучилищно обучение през учебната 2013/2014 година са обхванати 495 деца, разпределени в 24 групи. Средната пълняемост на 1 група в детските градини е в рамките на действащия норматив.

Съпоставката между броя на децата, обхванати в детските заведения и броя на контингента деца във възрастовата група 3-6 годишна възраст, показва, че са обхванати всички деца, живеещи в община Каварна, подлежащи на задължително обучение.

- **Общо образование**

Образователната инфраструктура в населените места на общината също функционира в зависимост от наличния брой ученици. С този брой е съобразен броят, капацитетът и локализацията на общообразователните училища в общината. Общинските учебни заведения са: 1 средно общообразователно училище (СОУ) – в гр. Каварна, 2 основни (ОУ) – едно в град Каварна и едно в с. Белгун, 2 начални (НУ) училища – едно в гр. Каварна и едно в с. Септемврийци.

Един от сериозните проблеми за нормалното функциониране на образователната система е намаляващия брой на учениците. Това личи от данните в таблица 14.

Таблица 14. Динамика в броя на учениците във всички видове училища на територията на община Каварна за периода 2005-2013 г.

Видове училища	Брой ученици през учебната		
	2004/2005 г.	2008/2009 г.	2012/2013 г.
Учащи I-IV клас	653	640	580
Учащи V-VIII клас	708	616	564
Учащи IX-XII клас	353	332	256
Общ брой	1714	1588	1400

Източник: НСИ

През 2012 година в общината е закрито едно училище - ОУ „Христо Смирненски“ в с. Българево. Причини за отлив на ученици от това учебно заведение е записването им в училищата в Каварна, поради близостта на село Българево до Каварна (6 км).

Със статут на защитено училище³ е ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ в с. Белгун, в което са обхванати ученици от селата Белгун, Септемврийци, Нейково и Травник. Осигурено е транспортното обслужване на учениците от населените места.

В град Каварна е функционират две обслужващи звена: Общински Детски комплекс и Междучилищен учебен център за трудово – политехническо обучение.

³ За защитено се определя държавно или общинско училище, което, ако бъде закрито, поне 10 ученика в задължителна училищна възраст ще пътуват на не по-малко от 20 км до най-близкото друго училище. Статут на защитено придобива и училище, което, ако бъде закрито, неговите ученици няма да могат да се обучават в най-близкото средишно училище.

- **Професионално образование**

Професионалното образование в общината е представено от Професионална земеделска гимназия (ПЗГ) „Кл. Арк. Тимирязев“ в гр. Каварна. В ПЗГ през учебната 2013/2014 г. се обучават общо 161 ученика.

С решение № 212 на Министерски съвет от 28 март 2013 г. Община Каварна получи от Министерството на земеделието и храните собствеността върху сградата и терена на Професионална земеделска гимназия „Климент Аркадиевич Тимирязев“.

- **Специални училища**

На територията на общината функционира едно специално училище – Помощно училище - интернат „Любен Каравелов“ за деца със специални потребности, което е с държавно финансиране.

Реализирани проекти в сферата на образованието:

- ОП“РЧР” на МОМН – проект “Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства – Каварна за етническа толерантност”
- ОП“РЧР” на МОМН – проект “Подобряване качеството на образованието в средишните училища, чрез въвеждане на целодневна организация на учебния процес” – проекта се осъществява в средишните училища на територията на общината;
- ОП“РЧР” на МОМН – проект “Нов шанс за успех” – проектът се реализира в училище “Братя Миладинови” и СОУ“Стефан Караджа”;
- ОП“РЧР” на МОМН – проект “УСПЕХ” – проекта се реализира в училище „Братя Миладинови” и ПЗГ“Кл. Арк. Тимирязев”;
- ОП“РЧР” на МОМН – проект “Младежки научно-професионален център” – проекта се осъществява в Професионална земеделска гимназия с партньор ОУ“Йордан Йовков”;
- ОП“РЧР” на МОМН – проект “Интеграция на младежта в образованието и обществото, чрез изкуство и спорт”;
- ОП“РЧР” на МОМН – проект “Асамблея “Заедно творим, спортуваме и учим”;
- ОП“РЧР” на МОМН – проект „Училищна академия “Наука, изкуство,спорт”;
- ОП“РЧР” на МОМН – проект „Без агресия в моето училище” Бенефициент: СОУ “Стефан Караджа”
- Оперативна програма “Регионално развитие” – проект „Подобряване училищната спортна инфраструктура”;

За значимостта на образованието в общината представа дава размера на финансовия ресурс, с който се гарантира чрез системата за делегираните бюджети.

Втори критерий за оценка на мястото на отрасъла е броят на преподавателите. Данните за 2012/2013 г. показват, че общият брой на преподавателите е 149 д. В сравнение с 2008/2009 г. се наблюдава намаляване на броя на преподавателите в системата на образованието, което е резултат от намаляващия брой на учениците и свързаното с това закриване на едно общообразователно училище в посочения период.

3.3.2. СПОРТ И ИНФРАСТРУКТУРА НА СПОРТА

Община Каварна има разработена Стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта за периода 2011 – 2016 година. Основните приоритети в областта на спорта са насочени към подпомагане дейността на спортните клубове, поддържане и модернизиране на базата и развитие на масовия спорт.

На територията на общината развиват дейност 18 спортни клубове в следните видове спорт: футбол, волейбол, бойни спортове, хандбал, спортни танци, кик-бокс, тенис на корт, тенис на маса, корабомоделизъм, конен спорт, бадминтон, културизъм, шахмат, лека атлетика, спортна стрелба.

За нуждите на спортно – състезателната и учебно - тренировъчна дейност е изградена и функционира система от спортни обекти: стадиони, игрища, спортни площадки, физкултурни салони и др. Стадион „Калиакра“ в Каварна е сред най-модерните в страната, разполагащ с 5 хил. седящи места. Спортна зала „Олимпиада“ е съоръжение с 500 седящи места. Налични са и тенис комплекс с четири корта, многофункционални и помощни игрища с изкуствена тревна настилка, фитнес зала, площадка с гимнастически уреди на открито, стена за скално катерене и др . Освен това в Каварна и в селата на общината са изградени и спортни детски площадки. Състоянието на общинската спортна база е добро, но стремежът е да има достатъчен финансов ресурс за системната поддръжка и нейното модернизиране.

Община Каварна самостоятелно или в партньорство с различни спортни федерации и институции е домакин на редица спортни прояви от национален и международен мащаб. Каварна е притегателен център за спортна подготовка на редица отбори от страната и чужбина.

Общината работи и системно кандидатства по проекти, свързани със спорта към различни фондове и програми, както и по линия на публично–частно партньорство.

3.3.3. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И ЗДРАВНА ИНФРАСТРУКТУРА

Обществено организираното здравеопазване в Община Каварна е представено от структури на извънболничната и болничната лечебна помощ. Броят и капацитетът на здравните лечебни заведения са определени с действащата Областна здравна карта. В това отношение са отчетени заболяемостта на населението, неговото териториално разпределение по населени места и нормативите за пациентска листа на общопрактикуващите лекари и за степента на задоволеност с болнични легла.

Състоянието на здравната инфраструктура в община Каварна и промените ѝ за периода 2007-2012 г. са отразени в таблица 17.

Таблица 17. Динамика в развитието на системата за здравеопазване на територията на община Каварна за периода 2007-2011 г.

Показатели	Мярка	Състояние към:	
		2007 г.	2011 г.
Болнични лечебни заведения	брой	1	1
Легла в болници	брой	90	90
Лечебни заведения за извънболнична помощ	брой	3	4
В т.ч.: Медицински центрове	брой	1	2
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	брой	2	2
Други здравни и лечебни заведения	брой	1	-
Лекари на 10 000 д. от населението		32	30
Стоматолози на 10 000 д. от населението		7	8

Източници: НСИ; Регионална здравна инспекция – гр. Добрич – 2012 г.; Общ. Каварна

Анализът на данните от таблица 17 показва, че за разглеждания петгодишен период не са настъпили съществени изменения в инфраструктурата на болничната лечебна помощ. Тя е представена от едно болнично лечебно заведение – “МБАЛ Каварна” ЕООД, град Каварна. Болницата е основна за общината. Тя е с надобщински функции – нейният капацитет е съобразен с потребностите и на съседната община Шабла. Болничното заведение е с 90 болнични легла. За анализирания период се наблюдава запазване на броя на болничните легла. С наличните болнични легла степента на задоволеност е в рамките на действащите нормативи, които гарантират по-добрата използваемост на наличната болнична инфраструктура. В сградата на МБАЛ се помещава и филиал на Спешна медицинска помощ.

Извънболничната медицинска помощ в общината е представена от медицински центрове и самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории. В разглеждания период (2007-2011 г.) измененията в извънболничната медицинска помощ се изразяват в намаляване на средния брой на пациентската листа на 1 общопрактикуващ лекар поради намаляване на населението. Функционират „Медицински център I - Каварна” ЕООД гр. Каварна, Медицински център „Евромедика” ЕООД.

Териториалната локализация на лечебните заведения за първична извънболнична медицинска помощ показва, че те са разположени в 4 населени места – гр. Каварна, с. Българево, с. Вранино и с. Белгун. Определени затруднения в териториалния достъп до общопрактикуващ лекар съществуват за хората от по-малолюдните и отдалечени населени места.

Стоматологичното обслужване не се различава съществено от извънболничната лечебна помощ.

Осигуреността на населението с лекари (общо в болничната и извънболничната лечебна помощ) е 30 лекари на 10 000 д. от населението и е близка, дори малко над средната за област Добрич (28.3), но по-ниска от средната за страната (38). Тази степен на задоволеност с лекари на 10 000 д. от населението е нормална, като се има предвид, че част от потребностите на населението от болнична лечебна помощ се задоволяват в болничните заведения в гр. Добрич и гр. Варна.

На територията на община Каварна в град Каварна е изградена Детска ясла „Щастливо детство“ за деца от 1 до 3-годишна възраст с капацитет 48 места със съвременна материално-техническа база, както и детска млечна кухня с възможности за среден брой 45 записани деца.

За периода 2007-2012 г. за подобряване качеството на болничното медицинско обслужване в МБАЛ „Каварна“ ЕООД са инвестирани 1027.6 хил.лв.

3.3.4. СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

Стратегическите насоки и политиката за развитие на социалните дейности на територията на община Каварна в последните няколко години са рамкирани в действащите документи на национално ниво. Същите са адаптирани към конкретните условия в община Каварна в приетата „Общинска стратегия за предоставяне на социални услуги в общността за периода 2011 - 2015 г.“ и ежегодните планове за развитие на социалните услуги. Изготвен е и План за действие на Община Каварна в изпълнение на Областната стратегия за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация 2013 – 2014.

Общинската стратегия определя рамките и параметрите на планираните мерки за социални услуги на общината през периода 2011-2015 г. Темите на проучването включват широк кръг социално-икономически проблеми, общо състояние на сектора социални услуги в община Каварна, като осигурени ресурси (финансови и човешки), достъп, капацитет и качество на наличните услуги.

Представа за мястото и значимостта на дейностите по социалното подпомагане на лицата в неравностойно социално положение дават данните на Отдел „Социална политика и интеграция на малцинствата“, община Каварна. За периода 2007-2013 г. отпуснатите средства по видове проекти са:

- Проект „Обществена трапезария“ – общо 40 896 лв. за около 20-30 д. годишно;
- Проект „Подкрепа за достоен живот“ по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Алтернативи“. Проектът стартира от м. ноември 2010 г. и продължава и понастоящем. Получените трансфери от м. ноември 2010 г. до м. декември 2012 г. са в размер на 144 800.85 лв.;
- Проект „Грижа в семейна среда на нуждаещи се лица от Община Каварна“ по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Помощ в дома“. Продължителността на проекта е една година с общ бюджет 213 973.66 лв.

Потребността от услуги по социалното подпомагане, броят на социалните институции и техният капацитет са функция от хората, които се нуждаят от подобни социални услуги. Такива са лицата с различни степени на физически и психически увреждания. За тяхното финансиране държавата делегира на местната власт съответните функции и финансови ресурси, насочени към подпомагане на тези лица.

В съответствие с действащия План за развитие на социалните услуги в Община Каварна функционират следните видове социални услуги:

- Дом за възрастни хора с умствена изостаналост - с. Българево (ДВХУИ) - капацитет 120 места;
- Домашен социален патронаж – предоставяне на комплексна социална услуга по домовете, вкл. гр. Каварна и селата Българево, Вранино, Могилище, Челопечене, с финансиране от Общинския бюджет;
- Звено за услуги в домашна среда към омашен социален патронаж– предоставяне на услугите „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“ (при установена необходимост) по ОП „РЧР“ на територията на цялата община;
- Обществена трапезария за социално слаби граждани в гр. Каварна, финансиране от МТСП, Фонд "Социално подпомагане";
- Клубове на пенсионера: гр. Каварна и селата Българево, Белгун, Вранино, Челопечене, Септемврийци - финансиране от Общинския бюджет.

Една от най-съществените промени в сферата на социалните услуги през последните години в община Каварна се изразява в трансформацията на социалния модел за деинституционализация на социалното подпомагане. В Плана за развитие на социалните услуги в Община Каварна се включват постепенно социални услуги, предлагани в общността на лицата с увреждания и други категории в неравностойно социално положение – възрастни хора, самотно живеещи възрастни, лица (в т.ч. и деца) в риск и др. Новите форми на предоставяне на социални услуги са насочени към подобряване качеството на живот на хора с увреждания и самотно живеещи възрастни хора и намаляване на риска от тяхна зависимост от институционални грижи.

В обичайната домашна среда, предлаганите социални услуги са: домашен социален патронаж; осигуряване на домашен помощник и социален асистент за хората с определена степен на физически и умствени увреждания, личен асистент и др.

Като неразделна част от Областната стратегия на област Добрич в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) е разработен План за действие на община Каварна за интегриране на гражданите в уязвимо социално-икономическо положение (2013-2014). Планът е насочен към решаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината и не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи, живеещи в сходна на ромите ситуация. Основни приоритети в Плана са образованието, здравеопазването, жилищните условия, заетост и др.

От общия брой на безработните лица в община Каварна през 2012 г. като роми са се самоопределили 220 безработни лица - 23% от общия брой регистрирани лица. В програми за заетост през периода са включени 72 лица - 60 по националната програма

„От социални помощи към осигуряване на заетост“, 8 по национална програма „Асистенти на хора с увреждания“ и 4 лица по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. След обработване на молбите - декларации по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане за 2012 г. 186 лица и семейства са получавали месечни помощи, като 80% от тях се самоопределят като роми. Обект на подпомагане по Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето са общо 21 деца от ромския етнос, от които 10 са били подпомагани с месечни помощи, а за останалите 11 случая са отпуснати еднократни помощи.

Един от главните приоритети в дейността на общинското ръководство е гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защитата на обществения ред и недопускане на прояви на нетолерантност и дискриминация.

3.3.5. ДЕЙНОСТИ И ИНФРАСТРУКТУРА НА КУЛТУРАТА

Една от дейностите, които са обект на общинската социална политика, е културата. Общината подпомага основно развитието и стимулирането на културни дейности, свързани с запазването и обогатяването с нови форми на културните обичаи и традиции, както в отделните населени места, така и в общината като цяло. От широкия спектър на културните дейности в община Каварна са застъпени:

- Комплексната читалищна дейност;
- Музейната;
- Галерийната.

Като най-добре представени обекти на културата в общината са читалищата. Те са с многогодишни традиции и са се утвърдили като важни средища на културата в населените места. Броят на читалищата в общината е 13, от които едно е в общинския център, а останалите 12 – в селата. Читалища функционират в над 60% от населените места в общината. Основните дейности, застъпени в тези културни обекти, са библиотечната, кръжочната и самодейната. В повечето от читалищата са създадени певчески групи за автентичен фолклор, танцови състави и др. Библиотеките в някои от читалищата разполагат със значим библиотечен фонд (около и над 10 хил. тома – читалищата в гр. Каварна, /68 000/ Белгун, Вранино и др.). С разнообразната си, комплексна културна дейност читалище „Съгласие“ в гр. Каварна играе ролята на основно културно средище не само в общинския център, а и в общината. То е най-старото читалище в Община Каварна, основано през 1890 г. Читалищната библиотека съществува от основаването на читалището.

Община Каварна е една от общините с богато културно – историческо минало и значими паметници на културата. Само за две години бяха възстановени мемориалът на руските воители „Костница“ и паметникът на подводничаря, изградени бяха паметник-скулптура на руския адмирал Ф.Ф. Ушаков на нос Калиакра, В.Левски, Андрей Василев-Амира, Еранос Ераносян, Ангел Захариев и др. Паметна плоча в памет на загиналите в Руско-турската освободителна война и мемориална плоча в памет на загиналите добруджанци – жертви на румънските репресии през 1916-1918 г., мемориал на

загиналите в двете Балкански войни 1912-13 г., Първата световна война 1915-18 г. и Втората световна война 1941-45 г.

Структуриращи обекти в инфраструктурата на културата в Община Каварна са: музеят, който се намира в реставрираната средновековна баня в гр. Каварна, преобразувана в морски музей; художествената галерия „Христо Градечлиев“; експозиция „Добруджа и морето“; етнографският комплекс.

На територията на общината се провеждат мащабни археологически проучвания - разкопки на нос Калиакра, ученически археологически бригади на нос Чиракман. Организирана бе археологическа експедиция на НАР „Яйлата“. Извършени бяха археологически разкопки и сондажи на римското селище „Тимум“ в м. „Дълбока“, както и разкопки на античния некропол край с. Божурец. Археологическия резерват „Калиакра“ се сдоби с услугите на мобилен екскурзовод „България на длан“. На входа на НАР „Яйлата“ бе изграден туристически информационен център.

Таблица 16 КУЛТУРА /2007 - 2013г./

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Общо
4.1	Бр. музеи	5	5	5	5	5	5	5	
4.1.2	Бр. експонати	9431	9431	9431	9431	9431	9431	9431	9431
4.1.3	Бр. посещения в музеите	93949	153095	233719	170864	171297	187196		1010120
4.1.4	Бр. персонал	11	11	11	11	11	11	11	
	НЧ „Съгласие“ 1890								
4.2	Бр. театри	11	7	8	5	5	5	6	41
4.2.1	Бр. представления	15	10	9	5	6	6	7	51
4.2.2	Бр. посещения	4500	3000	2700	2000	1800	2200	3125	
4.3	Бр. читалища	14	14	14	14	14	13	13	13
4.3.1	Бр. дейности	4	4	4	4	4	4	4	
4.4	Бр. библиотеки	12	12	12	12	12	12	12	12
4.4.1	Фонд	65537	53004	53364	53647	53981	54676	54700	
4.4.2	Други -Бр. записани читатели	625	748	657	670	601	556	465	

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Общо
4.5	Бр. театрални групи	2	2	2	2	2	2	2	
4.5.1	Бр. танцови ансамбли	2	2	2	2	2	2	2	
4.5.2	Бр. състави	8	8	8	12	12	12	13	
4.5.3	Бр. балет			1	1	1	1	1	
4.5.4	Бр. хорове	1	1	1	1	1	2	3	
4.6	Бр. религиозни храмове	9	9	9	9	9	9	9	9
4.6.1	Бр. реализирани проекти за възстановяване	ИМ-1							
4.7	Бр. фестивали	5	5	5	5	6	6	6	
4.7.1	Бр. културни прояви	22	15	18	27	25	27	27	
4.8	Бр. новоизградени/обновени културни институти								
4.9	Бр. реализирани проекти, финансиращи съхраняването и експонирането на културно-историческо наследство и природно богатство							В процес на реализация	
	НЧ"Народен будител-1940"								
	Бр.състави	2	3	3	4	4	2	2	
	Бр.култ.прояви	16	17	15	17	20	19	17	
	Библ.фонд	17960	17890	17800	17820	17895	17629	17629	
	НЧ"Народен глас 1940"								
4.5.2	Бр. състави	2	2	2	2	2	2	2	
4.7.1	Бр. култ.прояви	10	10	12	10	11	12	7	85
4.4.1	Библ. фонд	17400	17470	17200	17220	17380	17400		
	НЧ"Надежда 1941"								
4.5.2	Бр.състави	3	3	3	3	3	3	3	3
4.7.1	Бр.култ.прояви	13	9	10	11	9	10	7	69

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Общо
4.4.1	Библ.фонд	4408	4455	4455	4393	4416	4437	4437	
4.4.2	Бр.читатели	45	42	50	45	38	37	257	
4.2.2	Бр.посещения	300	366	370	287	251	236	4400	
	НЧ"Светлина1942"								
4.5.2	Бр.състави	1	1	1	1	1	1	1	
4.7.1	Бр.култ.прояви	10	11	12	11	12	10	7	
4.4.1	Библ. фонд	19368	18979	18990	19890	18900	18900	18900	
4.4.2	Бр. читатели	151	156	150	144	149	135	118	
	НЧ"Искра1923"								
4.5.2	Бр.състави	4	4	4	4	4	4	4	
4.7.1	Бр.култ.прояви	12	11	12	14	10	10	9	
4.4.1	Библ.фонд	480	480	468	512	500	490	490	
4.4.2	Бр.читатели	29	31	30	28	20	20	20	

Каварна се утвърди като културен център, в който се развива богата дейност. Станали традиционни, фестивалите в града привличат личности, свързани с изкуството и широк кръг от българска и международна публика. За кратко време, Каварна се превърна „Рок – столица“ на Балканите. В града са гостували над 40 световно известни изпълнители, сред които Dio, Manowar, Deep Purple, Scorpions, Whitesnake, Accept, Nazareth, Saxon, Billy Idol, Twisted Sister, Ария, Любэ, Филип Киркоров и много други, както и редица български изпълнители – Б.Т.Р., Сигнал, Хиподил и др. Скулптури в памет на R .J .Dio и Г. Минчев са издигнати в „Алеята на рока“ в градския парк.

Годишният културен календар на община Каварна включва редица фестивали от местно и национално значение, като „Празници, посветени на Деня на Каварна - 6 май“, Международен общобългарски младежки фолклорен събор „С България в сърцето“, Национален фестивал на любителските театри с международно участие, „Празници на морето“, „Миден и Рибен Фест“. Всички те имат за цел максимално удължаване на туристическия сезон.

Община Каварна работи активно с различни театри и подпомага редица театрални постановки. Каварна е била домакин на много премиери. Известни личности, свързани с изкуството и литературата, избират Каварна за да представят своето творчество.

Традиционно е провеждането на редица пленери - Пленер на рисунката, студентски Пленер на рисунката и акварела, международен Пленер „Вятър и море“ - с Камен бряг и Живописен пленер. Техен домакин е Художествената галерия в Каварна „Христо Градечлиев“, домакин на много изложби, концерти, презентации на книги и лектории.

3.3.6. СПОРТ И ИНФРАСТРУКТУРА НА СПОРТА

Община Каварна има разработена Стратегия за развитие на физическото възпитание и спорта за периода 2011 – 2016 година. Основните приоритети в областта на спорта са насочени към ресурсно осигуряване на спортните клубове, поддържане и модернизирание на базата и развитие на масовия спорт.

На територията на общината активно развиват дейност 18 спортни клуба, в т.ч. по: футбол, волейбол, хандбал, спортни танци, кик-бокс, тенис, корабомоделиране, конен спорт и др. За нуждите на спортните дейности, осъществявани както от спортните клубове, така и от някои групи от населението (основно ученици) е изградена и функционира система от спортни обекти – стадиони, игрища, спортни площадки, физкултурни салони и др. Стадион „Калиакра“ в Каварна е сред най-модерните в страната, разполагащ с 5 хил. седящи места. Спортна зала „Олимпиада“ е съоръжение с 500 седящи места. Изградени са също така тенис комплекс, многофункционално и 2 помощни игрища с изкуствена тревна настилка. Отделно в жилищните структури на общинския център са изградени и спортни детски площадки. Физическото състояние на общинската спортна база като цяло може да се оцени като добро.

Каварна е домакин на редица спортни прояви и състезания от национален и международен мащаб и спортна подготовка на отбори.

Общината работи и системно кандидатства с проекти, свързани със спорта към различни фондове и програми.

Изводи за състоянието и тенденциите в развитие на социалната сфера

- Провежданата политика в развитието на социалната сфера в общината отчита целите и приоритетите, заложен в Общинския план за развитие – 2007-2013 г. и е обект на оценки в изготвяните Годишни доклади за изпълнение на плана;
- Тенденциите в демографското развитие на общината и намаляващите контингенти от лица в предучилищна и училищна възраст обуславят предприетите управленски решения за частично реструктуриране на училищната мрежа, изразяващи се в създаване на защитено училище в с. Белгун и закриване на училището в с. Българево (поради близостта до гр. Каварна);
- Осигурени са възможности за транспортното обслужване на учениците от селата без действащи училища до най-близкото училище;
- Реализирани са проекти за подобряване на енергийната ефективност и топлоизолацията на общинските детски заведения и училища;
- Няма съществени промени в организацията и в локализацията на обектите за извънболнична и болнична лечебна помощ. Спазени са нормативите за броя на здравноосигурените лица в пациентските листи на общопрактикуващите лекари;
- Създадена е организация за обхващане в първичната извънболнична помощ на населението от селата, в които няма разкрити на място амбулатории на общопрактикуващи лекари и на стоматолози;

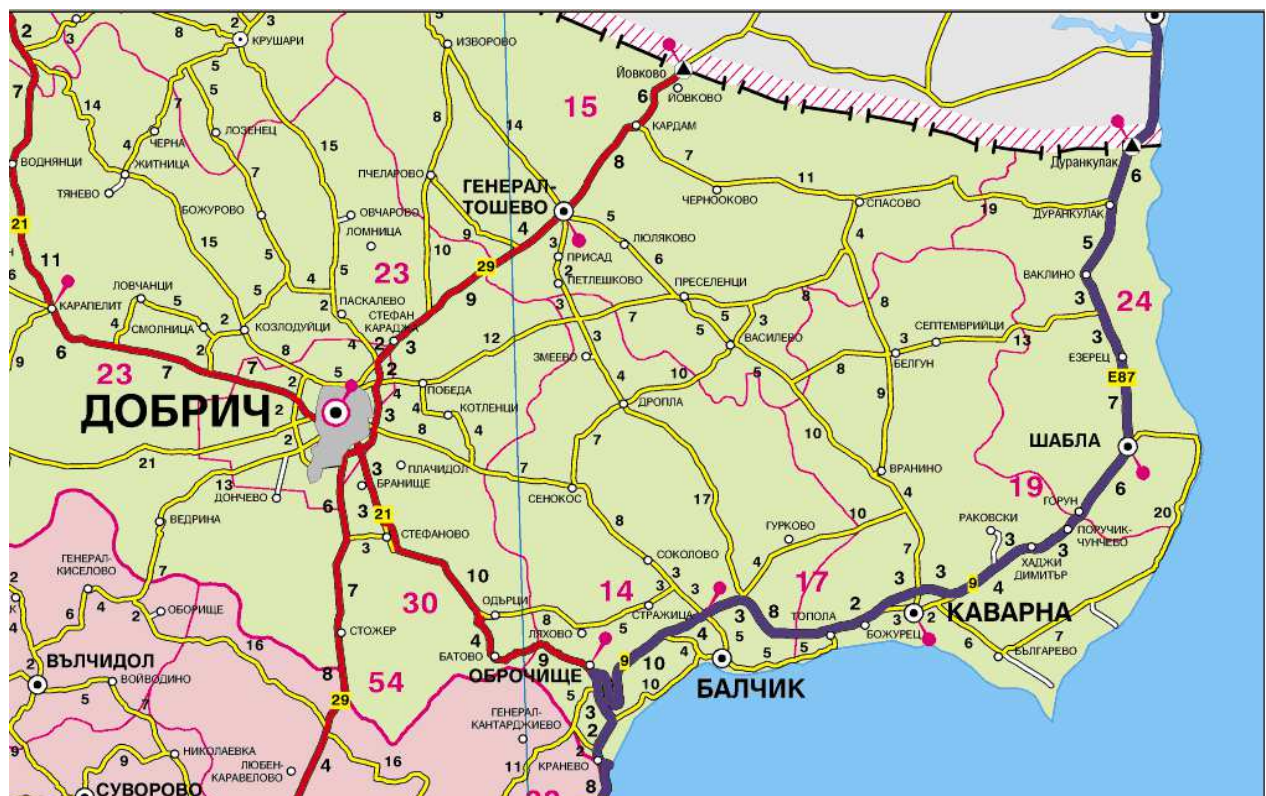
- В сферата на социалното подпомагане са реализирани важни проекти за деинституционализация на социални услуги, което е предпоставка за "обгрижване" на лицата в неравностойно положение в рамките на общността;
- В областта на спорта приоритетна задача на общината е създаване на условия, особено на децата и младежите за физическо възпитание и спорт, развитие на спортно-състезателен и масов спорт.

4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

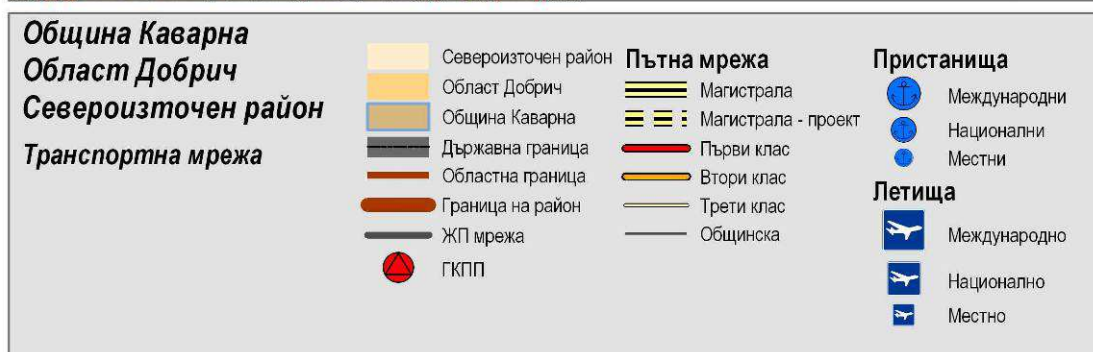
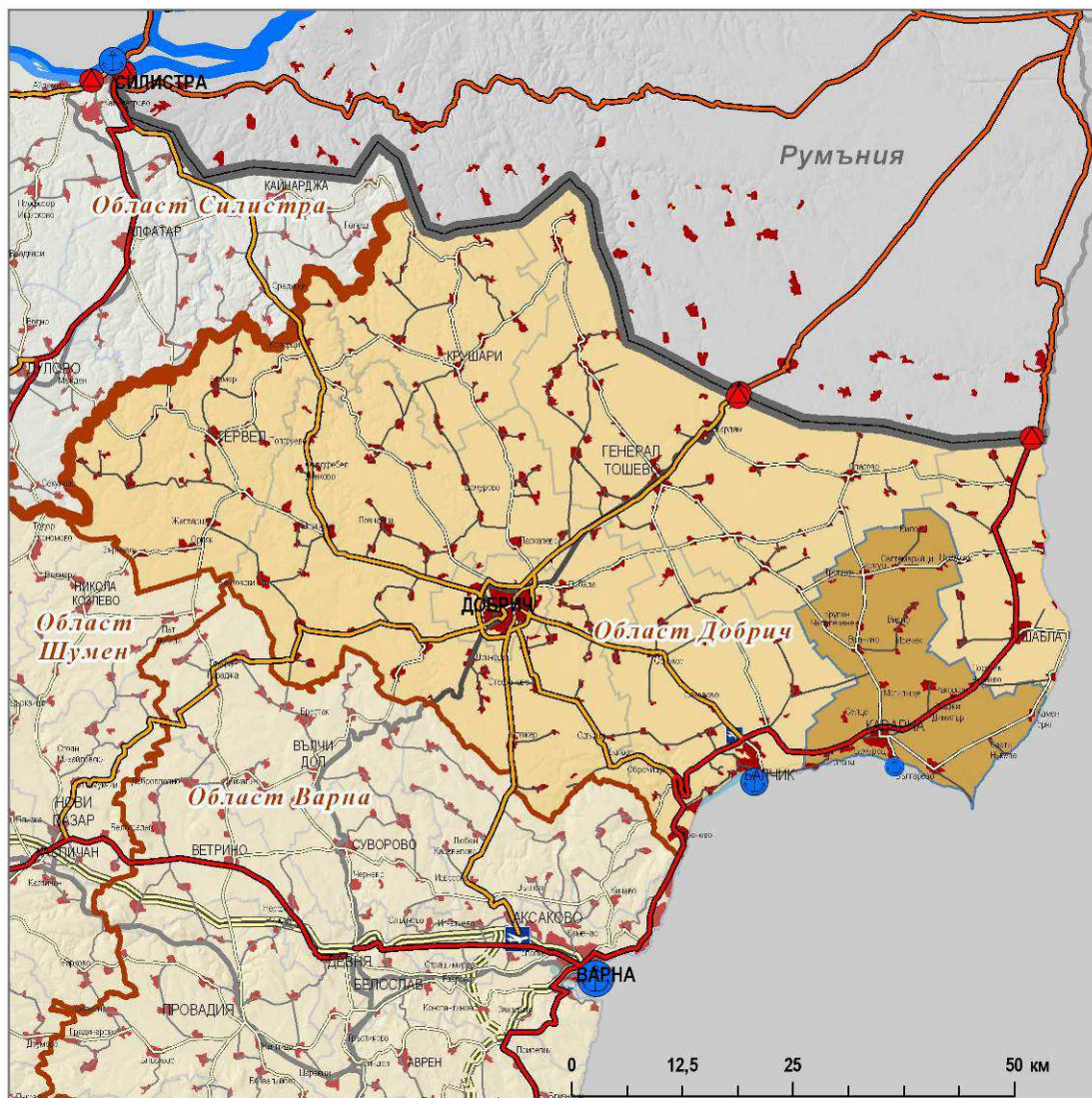
4.1. ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА

Пътна мрежа

Основният обслужващ път за община Каварна е първокласният път **I-9 граница Република Румъния / Дуранкулак – Шабла – Каварна – Балчик – Варна – Бургас – Малко Търново / граница Република Турция**, е с Европейска категоризация **E-87**.

Транспортните връзки на община Каварна се осигуряват от първокласния път I-9, с европейска категоризация E-87 по крайбрежното направление: Румъния / Дуранкулак – Шабла – Каварна – Балчик – Варна – Бургас – Малко Търново / Турция. Общата дължина на републиканската пътна мрежа на територията на общината е 95 км, като само 22 км от тях (23%) са първокласна пътна мрежа. Останалите пътища са третокласни и четвъртокласни.

Поради спецификата на териториалното разположение на общината, пътят обслужва главно транзитните туристическите потоци във вътрешността на крайбрежието и

преките връзки с регионалния център Варна. Целият път с дължина 22 км е в добро експлоатационно състояние, което улеснява транспортните комуникации на общината с вътрешността на страната и съседните общини. Достъпът до областния център Добрич е по-затруднен, като се осъществява през Балчик, по второкласния път II-27.

- Третокласният път **III-901 Шабла – Тюленово – Камен бряг – Българево – Каварна** обслужва същинското крайбрежие на общината, като провежда вътрешния туристически поток. Въпреки значимостта на този път за развитието на общината, по-голямата част от него (65%, участък Камен бряг – Българево) е в лошо експлоатационно състояние, а 35% - в средно състояние.
- Третокласният път **III-296 Генерал Тошево – Крупен – Вранино – Каварна**, с дължина 20.7 км (в средно експлоатационно състояние), обслужва територията на общината в дълбочина.
- Прекатегоризираният от четвърти в трети клас път **2961 /Василево – Каварна/ Конаре – Белгун – Септемврийци – Нейково – Божаново /Дуранкулак – Шабла/**, свързващ пътищата **III-296** и **I-9** по направление Белгун – Септемврийци, обслужва най-северната част на общината. Около 80% от дължината му от 16.6 км са в средно експлоатационно състояние, а в лошо състояние са 3.5 км в участъка Белгун – Септемврийци.
- Другият прекатегоризиран път **2963 /Василево – Каварна/ Вранино – Челопечене – Белгун – Сърнино – Спасово**, започващ от Вранино / **I-296/** в северна посока през Белгун, осигурява връзка със съседната община Ген. Тошево, като 80 % от дължината му е в средно състояние.

Таблица 19. Дължина на републиканската пътна мрежа към 31.12.2012 г.

Райони, области	Общо	АМ	I кл	II кл	III кл	АМ	I кл	II кл	III кл
	километри					относителен дял от общата дължина - %			
България	19 512	458	2970	4030	12054	2.34	15.22	20.65	61.79
<i>Североизточен</i>	2 668	84	483	467	1 634	3.15	18.10	17.50	61.25
Добрич	827	-	83	242	502	-	10.04	29.26	60.70
Община Каварна	95		22	-	73		23.2	-	76.8
Отн. дял от	11.5		26.5		14.5				

Източник: НСИ, ОПУ "Добрич", изчисления

Общата дължина на републиканската пътна мрежа на територията на общината е 95 км, като 22 км от тях (23 %) са първокласна пътна мрежа. Сравнен с относителния дял на първокласните пътища в страната и Североизточен район (СИ), този показател е много по-висок, особено за област Добрич, която е с най-ограничено развита пътна

мрежа с национално значение в СИ район. Автомагистрала не са изградени, а относителният дял на първокласната пътна мрежа е едва 10%, при това пътят обслужва само крайбрежната територия на областта, в т.ч. община Каварна, на чиято територия попадат над една четвърт от първокласните пътища в областта (26.5 %). За областта донякъде това се компенсира с много добре развитата второкласна пътна мрежа, която достига почти една трета от изградената РПМ в областта, но в община Каварна не са изградени второкласни пътища.

Общината се обслужва преобладаващо от третокласни пътища (77%), при това почти половината от тях са прекатегоризирани четвъртокласни. Около една четвърт от тези пътища са в лошо състояние, главно в участъка Камен бряг – Българево.

Таблица 20. Състояние на Републиканската пътна мрежа в община Каварна към 31.12.2012 г.

Път №	Наименование на пътя	Дълж.	Състояние		
		(км)	добро	средно	лошо
I-9	Граница Румъния – Дуранкулак – Шабла – Х.Димитър – Каварна – Топола – Балчик – Варна	22.0	22.0		
	I клас Общо :	22.0	22.0		
III-296	Ген. Тошево – Василево – Крупен – Вранино – Каварна	20.7	1.0	19.7	
III-901	Шабла – Тюленово – Камен бряг – Българево – Каварна	22.8		8.1	14.7
III-2961	/Василево – Каварна/ Конар – Белгун – Септемврийци – Нейково – Божаново – /Дуранкулак – Шабла/	16.6		13.1	3.5
III-2963	/Василево – Каварна/ Вранино – Челопечене – Белгун – Сърнино – Спасово	12.9		10.5	2.4
	III клас Общо : (км)	73.0	1.0	51.4	20.6
	III клас Общо : (%)	100.0	1.4	70.4	28.2
	Общо РПМ: (км)	95.0	23.0	51.4	20.6
	Общо РПМ: (%)	100.0	24.2	54.1	21.7

Източник: ОПУ "Добрич"

Обобщената оценка е за добре изградена републиканска пътна мрежа в общината, в сравнително добро експлоатационно състояние, тъй като над половината от пътищата са в средно състояние и една четвърт – в добро.

През периода 2007-2012 г. основно е ремонтиран първокласният път I-9, чието състояние в момента се оценява като 100% добро. През 2008 г. в резултат на ремонтните действия в участъка Каварна – Балчик е подобро транспортното обслужване на населените места Каварна, Божурец, Топола/Балчик, а през 2012 г. - след ремонт на направление Каварна – Шабла – Дуранкулак, се подобрява транспортното обслужване на Каварна, Раковски, Хаджи Димитър/Шабла.

За периода 2014-2020 г. се предвижда изграждане на **скоростен път** по направление Варна – Балчик – Каварна – Шабла – граница Румъния, което да поеме нарастващия туристически поток по северното крайбрежие на Черно море.

Спешно се нуждае от ремонт крайбрежният третокласен път в участъка **Камен бряг – Българево**.

Гъстотата на републиканската пътна мрежа в община Каварна (0.198 км/кв.км) е много по-висока от средната за област Добрич (0.175) и средната за страната (0.178).

Таблица 21. Гъстота на пътната мрежа към 31.12.2012 г. (км/кв.км)

Район	Гъстота на АМ и пътищата I кл	Гъстота на пътищата II и III клас	Обща гъстота на РПМ	Гъстота на общинската пътна мрежа	Гъстота на пътната мрежа общо
България	0.033	0.145	0.178	0.161	0.339
Североизточен район	0.039	0.144	0.183	0.177	0.360
Добрич	0.018	0.158	0.175	0.147	0.322
Община Каварна	0.046	0.152	0.198	0.145	0.343

Източник: НСИ, ОПУ "Добрич", изчисления

Общата гъстота на пътната мрежа в община Каварна (0.343) е почти равна на средната за страната (0.339) и по-висока от средната за областта (0.322).

Общинската пътна мрежа е по-слабо развита, с гъстота 0.145 км/кв.км, колкото средната за област Добрич, но много по-ниска от средната за СИ район (177) и средната за страната (161).

Добре развитата и поддържана Републиканска пътна мрежа в община Каварна осигурява пряко транспортното обслужване на голяма част от населените места, а останалите се обслужват от общински пътища, чието състояние е показано в следващата таблица:

**Таблица 22. Състояние на общинската пътна мрежа в община Каварна към
31.01.2013 г.**

Път №	Наименование на пътя	Дълж./ км	Състояние
DOB1146	/I-9, Каварна-Топола/-Каварна/III-901/	4,000	Добро
DOB1149	/I-9, Каварна-Балчик/Топола-м.Икътгълъка-Граница общ./Каварна-Балчик/-м. Тузлата	4,700	Задоволително
DOB1150	/III-901, Камен бряг-Българево/Св.Никола-КК"Русалка"	2,900	Добро
DOB1151	/III-901/ Българево – н.Калиакра	6,600	Добро
	Общо най-важни направления на общинската мрежа	18,200	добро
DOB2141	/III-296, Крупен-Каварна/Вранино-Иречек-Видно	10,300	Лошо
DOB2142	/III-296, Вранино-Каварна/-Граница общ./Каварна-Балчик/- Гурково-/I-9/	1,900	Лошо
DOB2148	/I-9, Каварна-Балчик/-Божурец	1,200	Лошо
	Общо направления на ОПМ-категория 2	13,400	лошо
DOB3140	/III-2961/ Септемврийци-Било	5,600	Лошо
DOB3143	/III-2961, Конаре-Белгун/-Травник	1,000	Лошо
DOB3144	/III-296, Вранино-Каварна/-Могилище	1,100	Задоволително
DOB3145	/I-9, Шабла-Каварна/-Раковски-Иречек/DOB2141/	3,100	Задоволително
DOB3147	/I-9, Каварна-Балчик/-Селце	3,100	Задоволително
DOB3152	/I-9/ Каварна-х.Добруджанка	1,800	Добро
DOB3153	/III-901, Камен бряг-Св.Никола/-Дом за възрастни с УИ	1,300	Задоволително
DOB3154	/III-296/ Василево-Вранино/Крупен-кариера Крупен	0,800	Задоволително
DOB3155	/III-901, Българево-Каварна/-м.Дълбока	1,650	Добро
DOB3156	/DOB1149/-м.Икътгълъка-плаж Топола 2	3,300	Лошо Трошенокам.
DOB3157	/DOB1151, Българево-н.Калиакра/-м.Зеленка	2,100	Лошо
DOB3158	/DOB1151, Българево-н.Калиакра/-работна станция БТК	0,900	Задоволително
DOB3159	/DOB1151, Българево-н.Калиакра/-м.Болата	2,000	Лошо
DOB3160	/DOB1149, Топола-Балчик/-КК"Тузлата"	1,400	Лошо, свлачища
DOB3161	/DOB1146/ Каварна-пречиствателна станция	2,400	Задоволително
DOB3162	/DOB1149, Топола/- хот. к-с „Топола Скайс“/	1,303	Добро
МП12	/I-9-Шабла-Каварна/-Раковски-Иречек/DOB2141/	5,900	Лошо

			Трошенокам.
	Общо направления на ОПМ-категория 3	38,800	Лошо/задов.
	Общо ОПМ	70,400	26% добро

Източник: община Каварна

Преобладаващата част от Общинската пътна мрежа е в лошо състояние и много участъци се нуждаят от ремонт и реконструкция. Най-важните направления на ОПМ (категоризация 1) са в добро състояние, но от останалите (категории 2 и 3) само 10% са в добро състояние, а другите са в лошо или задоволително експлоатационно състояние. Хроничният недостиг на средства за поддържане допълнително влошава ситуацията, характерна за повечето общини в района и страната.

За следващия програмен период се предвижда рехабилитация на третокласните пътища:

- **III 901 "Тюленово – Каварна"** (от км. 15+800 до км. 38+600) - (2015-2020г);
- **III 2963 "Вранино – Белгун – Спасово"** (от км 0+000 до км 21+38), Община Каварна – Община Ген. Тошево (2018-2019г);
- **III 2961 "Конаре – Белгун – Септемврийци – (I -9)"** (от км 0+000 до км 24+332), Община Каварна – Община Шабла (2018-2018г).

Проектирането на двата прекатегоризирани третокласни пътища е заложено в периода 2015-2016 г.

Пристанище Каварна се използва от малки пътнически кораби и малки танкери за нефт.

4.2. ВОДНОСТОПАНСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Водоснабдяване

Община Каварна се водоснабдява с питейна вода чрез каптирани извори и сондажни кладенци от два водоносни хоризонта, като около 90% от необходимите водни ресурси се добиват от дълбоки подземни води.

Населените места се водоснабдяват от помпените станции Каварна и Болата, и самостоятелните сондажни кладенци Крупен, Било, Нейково, Септемврийци, Белгун, Р-97, Р-104 и Р-110. Група Челопечене, Вранино, Иречек и Видно се водоснабдяват от магистралния водопровод Шабла-Добрич. Село Раковски се водоснабдява от водоизточник, собственост на Напоителни системи. Дълбоките подземни води са с добри качества и защитени от замърсяване, на територията на общината не съществува пречиствателна станция за питейни води ПСПВ.

Всички населени места в община Каварна са централно водоснабдени. Повечето имат селищни водоеми с достатъчен обем и след проведените ремонтни действия вече няма населени места с режим на водоснабдяване.

Общата дължина на водопроводната мрежа в общината е 273.3 км, като външната водопроводна мрежа е с дължина 106.2 км, а вътрешната - с дължина 167.1 км. Водоснабдителната мрежа е изградена основно в периода 1953-1960 г., като над 80% от нея са азбестоциментови водопроводи, чийто уплътнители на връзките вече са силно износени. В резултат на амортизацията и лошата поддръжка, ефективността на системата е ниска и загубите на вода както по външната, така и по вътрешната водопроводна мрежа, достигат над 70%, като полезно подадената вода до потребителите непрекъснато намалява. Голяма част от спирателните кранове и пожарните хидранти в град Каварна не действат и при аварии се спира водоподаването в целия град, като се източват огромни водни количества от мрежата. Това прави неотложна необходимостта от спешни мерки за обновяване на мрежата.

През периода 2007-2012 г. са проведени ремонти на участъци от външни водопроводи и улична водопроводна мрежа в селата Българово, Камен бряг и Видно, предимно аварийни.

Подмяната на водопроводите и реконструкцията на съоръженията е основният проблем във водоснабдяването на населените места, наред с експлоатационни и организационни проблеми. Нараства и замърсяването на питейните води от нерегламентирана земеделска дейност.

Другият проблем е масовото преотреждане на земеделски земи в терени за жилищно и друго застрояване, което изисква тяхното благоустрояване (водоснабдяване и отвеждане на отпадъчните води), а до много от тях няма изградена водоснабдителна и канализационна инфраструктура.

Необходимо е както доизграждане на уличната водопроводна мрежа в град Каварна и курортната зона, така и водопроводи за допълнително водоснабдяване на селата Вранино, Белгун, Българево, Поручик Чунчево и Х.Димитър, Могилище, СО „Топола“ и СО „Божурец“, успоредно с подмяната на водопроводите и реконструкцията на съоръженията.

Канализация и пречистване на отпадъчните води

В община Каварна **канализационна система** е изградена само в общинския център – град Каварна, вкл. в курортната зона. Общата дължина на мрежата е 28.233 км, като 2.4 км от тях са довеждащ колектор до Пречиствателната станция за отпадъчните води /ПСОВ/.

Селата в общината са без канализация. Отпадъчните води се изпускат в попивни ями, което създава опасност от замърсяване на подпочвените води.

Относителният дял на обхванатото от обществена канализация и ПСОВ население в община Каварна е 62%, което е по-малко от средните показатели за област Добрич (69.4%) и този за страната (74%). По-висок е само показателят за ПСОВ в сравнение със средния за страната - 55% (за област Добрич – 69.4%).

Идейният проект за развитие на канализацията предвижда общата дължина на главните и довеждащи колектори и канализационните профили по улиците да бъде 77.5 км, като включва доизграждане на уличната канализационна мрежа и строителство на канализация на крайбрежната зона. Отдавна изготвеният проект не се реализира дълги години поради липса на средства.

През периода 2007-2013 г. вече е реализиран проектът "Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в Каварна – **изграждане на главен колектор VI и прилежащата канализационна мрежа**", ОП "Околна среда" 2007-2013 г., Процедура BG161PO005/08/1.10/01/02 "Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води", Приоритетна ос 1.

Проектът е приключил и отчетен с окончателна стойност: 7 050 329.92 лв. (от ОПОС), съфинансиране от общината: 2 372 195.79 лв.

В процес на реализация е проект за: „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Каварна - **реконструкция на ПСОВ и ВиК мрежа**“, с договорирана стойност: 19 348.8 хил лв. Целта е да се намалят инфилтрацията и замърсяването на почвите и подпочвените води, които в Каварна се използват и за питейно-битово водоснабдяване, както и да се доведат повече отпадъчни води за пречистване до ПСОВ и ограничаване на свлачищните процеси.

Пречиствателната станция за отпадъчни води - ПСОВ Каварна, е изградена в периода 1989-1999 г., като обектът е завършен и приет за експлоатация с условие за доказване на пречиствателния ефект в шестмесечен срок. Проектът за ПСОВ предвижда механично и биологично пречистване на постъпващите отпадъчни води в биобасейни от готови метални модули, но в периода на експлоатация по доказване на пречиствателния ефект се установява, че не работи ефективно.

След временно преминаване само на механично пречистване на водите, през 2003 г. е изготвен проект за реконструкция на ПСОВ, който предвижда оптимизиране на отделните възли на пречиствателния процес, така че ПСОВ да се модернизира.

Тази реконструкция и доизграждането на канализационната мрежа и колектори за довеждане до реконструираната ПСОВ, са включени в спечеления по ОП "Околна среда" проект "Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Каварна", с което ще се ограничат свлачищните процеси и ще се подобри екологичната обстановка в чувствителната крайбрежна зона.

4.3. ЕНЕРГИЙНА ИНФРАСТРУКТУРА

Електроснабдяване

Електроснабдяването на община Каварна се осигурява от националната електроенергийна система посредством районната подстанция «Каварна» с трансформация на напрежението 110/20 кв. Подстанцията е свързана на 110 kV с подстанциите от съседните общини – п/ст «Балчик» и п/ст «Шабла». Двустранното свързване на подстанцията в мрежата 110 kV осигурява необходимата сигурност и качество на електрозахранването.

В община Каварна функционират и две подстанции 110/20 kV, изградени като собствени към съответните големи ветропаркове, отдаващи произведената електроенергия в системата 110 kV. Такива са п/ст "Св. Никола", свързана на 110 kV към п/ст „Каварна“ и п/ст „Шабла“, и п/ст "Българево", свързана към п/ст „Каварна“.

Отделните населени места получават електрозахранване от електроразпределителната мрежа средно напрежение чрез въздушни изводи 20 кв от подстанцията 110/20 кв.

Мрежата СН е с дължина 192 км и обхваща всички населени места, в които са изградени 109 броя трансформаторни постове с обща инсталирана мощност 53010 ква.

Електроенергийната мрежа е оразмерявана за товари, различни от настоящите. Ограничаването на промишлените товари освобождава мощности, но в същото време усиленото застрояване на курортните зони изисква нови такива. Ново строителство и разширение на мрежата СН е необходимо за местата с интензивно развитие на курортната дейност, главно по крайбрежието. Перспективното развитие, свързано с нарастване на консумацията на електроенергия, изисква както изграждане на нови трансформаторни постове със съответното въздушно или кабелно присъединяване към мрежата, така и изграждане на възлови станции с възможности за превключване при аварии и подобряване на сигурността на захранване.

Необходима е и реконструкция и разширяване на мрежата НН.

Възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ и енергийна ефективност /ЕЕ/

Община Каварна попада в т.н. зона на «голямата ветроенергетика». Област Добрич е на първо място в страната по инсталирана мощност на база на използване на ВЕИ. Ветроенергийни паркове се изграждат както в крайбрежните части, така и във вътрешността на областта, като водещи са общините Каварна и Шабла, където природният потенциал се оценява като най-подходящ.

В община Каварна най-интензивно изграждане на ВтЕЦ се регистрира в периода 2008-2010 г., като през последните две години процесът постепенно затихва. Изградените мощности в община Каварна вече са над 370 MW от 67 броя ЕЦ. Тук е изграден най-големият в България парк с ветрогенератори - „Свети Никола“, разпростиращ се на територия с размери 6x10 км. Изграждането му възлиза на стойност 270 млн. евро. Инсталираната мощност е 156 MW, като централата има капацитет да произвежда 340 гигаватчаса годишно. Другият по-голям ветропарк е ВтЕЦ «Калиакра», с мощност 35 MW, в землището на с. Българево, както и ВтЕЦ „Хаос“, с мощност 16 MW, в землището на с. Могилище.

През 2012 г. общо изградените мощности на ВЕИ в област Добрич достигат 500 MW, което дава изключителен принос за постигането на националните цели в пакета “Енергия/климат” на Стратегия „Европа 2020“, като повече от половината от новите мощности на ВЕИ попадат на територията на община Каварна.

В същото време този “бум” в изграждането на ВтЕЦ започва да създава определени проблеми. Голяма част от територията на областта попада в НАТУРА 2000, което изисква прецизиране на всеки проект за ВЕИ и съгласуването му с изискванията по НАТУРА 2000. Най-важното условие при реализирането на всички ветроенергийни проекти е изпълнението на ангажимента на страната ни за добиването на чиста енергия да се съчетае с изпълнението на поетите пред ЕС екоангажименти предвид формираната европейска екологична мрежа НАТУРА 2000.

Освен това интензивното развитие на ВЕИ на територията на областта и тяхното присъединяване към системата налага и съответното развитие на електроенергийната мрежа с изграждане на нови трансформаторни подстанции и електропроводи, така че да се гарантира устойчивата работа на електроенергийната система. В тази връзка 10-

годишният План за развитие на електроенергийната мрежа в страната предвижда изграждане на две нови п/ст 400/110 kV - "Видно" и "Свобода" на териториите на общините Каварна и Добрич, както и повишаване преносната способност на мрежата 110 kV в целия район.

Мерките за повишаване на **енергийната ефективност** в община Каварна са свързани основно с оптимизиране на уличното осветление чрез въвеждане на системи за автоматично управление и подмяна на осветителните тела с енергоспестяващи. По отношение на сградния фонд усилията се насочват към санирането на сградите и технологично обновяване на отоплителните инсталации.

В общината е реализиран проектът "**Подобряване на енергийната ефективност на детска ясла "Щастливо детство" – град Каварна**", с договор за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/4.1-03/2010/061 от 27.02.2012 г. по Оперативна програма „Регионално развитие 2007-2013 г.“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие, Приоритетна ос 4 „Местно развитие и сътрудничество“, операция 4.1: „Дребномащабни местни инвестиции“, схема за предоставяне на безвъзмездна помощ BG161PO001/4.1-03/2010 „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура на 178 малки общини“. Стойността на проекта е 236 196.43 лв., като 85 % от средствата са от МРРБ, а 15 % са от бюджета на Община Каварна. Целта е да се повиши енергийната ефективност на детска ясла "Щастливо детство" в Каварна. След края на проекта детска ясла "Щастливо детство" ще функционира като едно модерно, безопасно и енергофункционално детско заведение. Общият годишен разход на енергия на сградата ще се намали с 221 961 kWh/г.

Газоснабдяване

Газоснабдяването на община Каварна се осъществява от "Каварна газ" ООД, гр. Каварна, лицензиран за разпределение и обществено газоснабдяване на територията на общините **Каварна и Шабла**. За целта се използва природен газ, добит в газовото находище, находящо се в местността "Зеленка" до с. Българево, стопанисвано от "Проучване и добив на нефт и газ" АД - гр. Плевен. От газовото находище с. Българево до регулацията на града е изграден разпределителен газопровод с обща дължина 11 565 м, чрез който се подава газът към стопански потребители и ГРМ - Каварна.

Изградената газоразпределителна мрежа в **гр. Каварна** е с обща дължина 38.6 км и захранва 846 бр. битови потребители, 21 бр. промишлени консуматори и 112 бр. обществени и административни консуматори, а изградената мрежа в с. Българево е с обща дължина 4.1 км и захранва 24 бр. битови потребители и 9 бр. обществени и административни консуматори.

За по-нататъшното развитие на ГРМ в община Каварна ще се вземат предвид икономическите потенциали на общината и бизнес плана за периода 2012-2017 г.

Развитието на газопроводната мрежа и осигуряването на достъп до перспективен и ефективен енергиен източник за промишлеността, домакинствата и обществените сгради, е важно условие за подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическото развитие и конкурентоспособността в общината.

4.4. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

Община Каварна има добре развита телекомуникационна инфраструктура и достигаща до всяко селище автоматична телефонна мрежа. Включена е в изградената оптична система в България, която осигурява отлични възможности за комуникация, отговаряща на международните стандарти. Всички селища са с автоматично входящо и изходящо междуселищно избиране. Продължава въвеждането на модерна цифрова комутационна и преносна далекосъобщителна инфраструктура и подменяне на съществуващата аналогова.

И в община Каварна, както и в област Добрич, наложилата се през последните години тенденция на намаление на фиксираната телефонна плътност и увеличение на мобилната продължава, като стойността на показателя „фиксирана телефонна плътност по домакинства“ бележи постоянно намаление, подобно на процесите в цялата страна. За периода 2002-2012 г. общият брой на телефонни постове в общината намалява почти наполовина, но мрежата е модернизирана напълно, като степента на цифровизация вече е 100%.

При показателя „мобилна телефонна плътност“ се наблюдава непрекъсната тенденция на увеличение, като в общината има пълно GSM покритие на населението от трите мобилни оператора.

Информационно общество

Освен традиционната телефония, всички населени места в община Каварна имат осигурен достъп до ИНТЕРНЕТ, но качеството и скоростта не отговарят на съвременните изисквания. Изостава предлагането за крайните потребители на широколентовия достъп до глобалната мрежа. Фиксиран Интернет достъп се предлага в 3 населени места от общината. Достъп чрез мобилната мрежа има почти 100 % от населението в населените места на общината.

Телекомуникационната инфраструктура е най-динамично променящата се през последните години. Резултатите от проведеното изследване на НСИ за използването на информационно-комуникационните технологии (ИКТ) от домакинствата и лицата за 2011 г. отбелязват значителен растеж от 11.9% спрямо предходната година в относителния дял на българските домакинства, които имат достъп до Интернет в домовете си. През 2012 г. отн. дял на домакинствата с достъп до Интернет нараства до 50.9% средно за страната и 47.9% средно за СИ район.

Таблица 23. Отн. дял на домакинствата с достъп до Интернет за периода 2007-2012 г. - %

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Общо за страната	19.0	25.3	29.6	33.1	45.0	50,9
Североизточен район	17.7	24.9	26.8	25.8	36.3	47.9
Област Добрич	9.1	25.1	20.0	24.1	36.2	49.7

Източник: НСИ

През 2007 г. област Добрич тръгва от незавидната предпоследна позиция в СИ район с отн. дял на домакинствата с достъп до Интернет едва 9.1%, но през последните години навакхва изоставането. През 2012 г. вече половината от домакинствата (49.7%) имат достъп, който показател е по-висок от средния за СИ район (47.9%), макар и малко по-нисък от средния за страната (50.9%).

Липсват данни за този показател по общини, но в община Каварна практически 100 % от домакинствата имат възможност за Интернет достъп.

Проблеми с достъпа до Интернет съществуват основно в селата, където все още степента на оборудване на фирмите и домакинствата с компютри е твърде ниска и е необходимо изграждането на публични места за достъп до мрежата (телецентрове). Достъпът до Интернет и степента на използване от домакинствата до голяма степен се обуславят не само от техническата обезпеченост, но и от социално-икономическото състояние на потребителите.

В този контекст насочването на ресурси за развитието на електронните комуникации добива изключителна важност за преодоляване на различията в достъпа до електронни услуги и развитието на информационното общество в общината. Необходимо е да се разшири достъпът до използването на мрежите и услугите на ИКТ, особено в по-малките населени места, където обществените места за достъп до информация са единствената възможност за много потребители, но броят им все още е твърде ограничен. Изграждането на обществени информационни системи и гарантираното предлагане на Интернет услуги за целия обществен сектор, включително и на улеснен достъп за хората с увреждания, е задължителна стъпка към информационното общество.

5. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ

Екологично състояние и опазване на околната среда

Община Каварна попада в екологически чист район, с добро качество на околната среда, дължащо се както на благоприятните климатични условия, така и на факта, че последните 15-20 години по-голямата част от производствените предприятия преустановяват своята дейност или работят с намален капацитет. Степента на влаганите инвестиции в инфраструктурата за поддържането и подобряването на ОС, както и контролът върху състоянието на околната среда, упражняван от РИОСВ – гр. Варна, също оказват своето положително влияние.

Регионалният доклад за състоянието на околната среда през 2012 г. отчита добро състояние на компонентите на околната среда. Не са възниквали аварии или инциденти, които да доведат до сериозното им увреждане. Независимо от провеждания ефективен превантивен, текущ и последващ контрол, все още се отчитат негативи по отношение чистотата на атмосферния въздух и водите, реализацията на проекти и изграждане на инфраструктурни обекти, свързани с ОС.

1. Качество на атмосферния въздух /КАВ/

Автоматичната измервателна станция - АИС „Добрич“, гр. Добрич през 2012 г. регистрира 355 средноденонощни концентрации на фини прахови частици /ФПЧ₁₀/, като 97 от тях превишават ПС за СДН от 50 µg/m³ или 27.32 % от общия брой регистрирани средноденонощни стойности. Най-голям брой превишения на ПС за СДН на ФПЧ₁₀ са регистрирани през зимните месеци като резултат от използването на твърди горива в битовия сектор.

Община Каварна не се числи към зоните, в които са превишени ГОП на атмосферния въздух. Не се извършват постоянни наблюдения за качеството на въздуха. При провеждане на инцидентни контролни измервания от РЗИ – Добрич и РИОСВ - Варна не е установено наднормено замърсяване. Всичко това свидетелства за относително добрите качества на атмосферния въздух в общината. Основният източник на замърсяване на атмосферния въздух е битовият сектор в населените места, който през отоплителния период отделя в атмосферата прах, серен двуокис и сажди.

Автотранспортът, особено през активния рекреативен сезон, изхвърля в атмосферата главно въглеродороди, азотни и серни окиси и оловни аерозоли. Разрастването на автомобилните потоци, остаряването и износването на голяма част от моторните превозни средства представляват заплаха за влошаване на екологическите характеристики на въздуха в прилежащите на пътните артерии райони.

В Община Каварна предприятията с функциониращи инсталации за пречистване на отпадъчните газове са 9 броя. Тенденцията за работа с намалени мощности на промишлените инсталации, източници на емисии в атмосферата, се запазва. Промислената зона на гр. Каварна емитира в атмосферата азотни окиси, прах, серен двуокис, предимно от парокотелните инсталации, повечето от които са газифицирани. При определени метеорологични условия влиянието на промишлената зона се локализира в обсега на производствените площадки и в 50-100-метрова зона около съответния източник. Това влияние е в границите на пределно допустимите норми.

Поради липса на големи източници на атмосферно замърсяване на територията на общината не е установено систематично измерване на концентрациите на основните вредности в атмосферния въздух. Качеството на атмосферния въздух се наблюдава чрез мобилни станции за емисионен контрол на РИОСВ – Варна.

На базата на получената информация, отчитайки интензивната въздушна циркулация, характерна за района, заключението е, че вредните емисии (с изключение на прах), свързани със стопанската и битова дейност в района на общината са под пределно-допустимите нива на атмосферно замърсяване и на територията на общината липсват източници и условия за създаване на трайна зона на замърсен атмосферен въздух.

2. Води

На територията на общината няма повърхностни водни течения, основният проблем идва от **замърсяването на подземните води.**

Замърсяването се дължи на редица причини:

- Начинът на третиране на отпадъчните битови води. С изключение на гр. Каварна, курортния комплекс “Русалка” и , където има частично изградена канализация за отпадъчни битови води, които се заустват в ГПСОВ, всички

останали населени места в общината използват септични ями и попивни кладенци за битово-фекалните води. Пречистването на отпадъчните води се извършва двустепенно – механично и биологично. За осигуряване на ефективно действие на станцията е необходимо допълнително включване на битово-фекални води и изключване на дренажни и дъждовни води от канализацията. Качествата на подземните води се влошават поради водопропускливостта на варовиците;

- Неефективно действащи промишлени пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, които са предимно от хранително-вкусовата промишленост или пречиствателни съоръжения с частична степен на пречистване;
- Неконтролирано използване на азотни торове в селското стопанство и неорганизирано разхвърляне на торови отпадъци около животновъдните ферми;
- Комплексното действие на тези причини в крайна сметка води до надвишаване на ПДК за нитрати, както и до отклонения от микробиологичните показатели в някои случаи на подземните води. Въпреки това водите се използват без пречистване, подлагат се само на хлориране.

Контролът върху качеството на питейната вода се извършва от РЗИ, която периодично прави пробонабиране от помпените станции "Каварна I" и "Болата", собствените водоизточници и консуматорите. За установяване на ефективността и непрекъснатостта на процеса на дезинфекция в питейните води на гр. Каварна РЗИ периодично проследява количеството на остатъчен хлор.

На територията на община Каварна няма изградена пречиствателна станция за питейни води ПСПВ.

По резултатите от анализите от извършения собствен и контролен мониторинг на ПСОВ "Каварна" се констатира превишения на индивидуалните емисионни ограничения, определени в издаденото разрешително по показатели *общ азот и общ фосфор*.

През 2012 г. е подписан договор между община Каварна и МОСВ за безвъзмездна финансова помощ по ОП Околна среда 2007-2013 г. за реализацията на проект "Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Каварна", процедура BG161PO005/10/1.11/03/19 "Подготовка и изпълнение на проекти за подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води с агломерации над 10000 е.ж." по приоритетна ос 1 "Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води".

Замърсяване на акваторията на Добруджанското черноморско крайбрежие

Изследвания по замърсяването на акваторията на Добруджанския бряг се правят периодично пред курортния комплекс "Русалка", нос Калиакра и гр. Каварна (пристанището). От данните от изследванията може да се направи констатацията, че от курортния комплекс "Албена" до нос Шабла се забелязва устойчива тенденция към превишаване концентрацията на показателя нитратен азот, в някои случаи на амониев азот, перманганатна окисляемост и БПК-5. Показателите нарастват от юг на север – от гр. Каварна към курортния комплекс "Русалка", което показва влияние върху замърсяването от източници, извън обсега на общината. Това може да се обясни с

посоката на морските течения, идващи от североизток от акваторията, намираща се в близост до делтата на Дунав.

Към общото фоново замърсяване на морето се прибавят и локални изхвърляния на непречистени или частично пречистени отпадъчни води, които имат незначително участие за влошаване качествата на морската вода.

3. Почви

Извършените от РИОСВ през 2012 г. проверки на фирми по изпълнение на условията в издадените комплексни разрешителни по отношение опазване на почвите от замърсяване *с тежки метали и металоиди*, не констатираха завишения на концентрациите на вредни вещества в почвите. Тенденцията е за намаляване на концентрациите спрямо базовото състояние.

Към момента няма данни за замърсяване на почвите с *продукти за растителна защита*.

Потенциален източник на замърсяване на почвата с *органични вещества* са торищата на бившите животновъдни ферми, неправилно съхранявани на открити площадки върху обработваема земя, но резултатите от анализа показват, че органичните замърсители в почвите са под допустимия минимум.

Засоляване и вкисляване на почвите не се констатира. Добрите филтрационни свойства на почвения слой и дълбокото залягане на нивото на подземните води благоприятстват предпазването на почвата от *засоляване*.

На територията на община няма нерегламентирани сметища, при констатиране на такива своевременно се предприемат необходимите мерки за рекултивация на замърсения терен.

Крайбрежната ивица се замърсява както от туристическа дейност с битови отпадъци, така и с окислен нефт. Замърсяването с него е епизодично и се дължи на пренос от северното водно течение на замърсени водни маси, аварии или незаконно изпускане на трюмни води от преминаващи кораби.

Почвеното замърсяване в района на общината като функция от атмосферното и водно замърсяване е незначително и с ограничен териториален обхват. Локализирано е около производствената зона на гр. Каварна и е в рамките на допустимото.

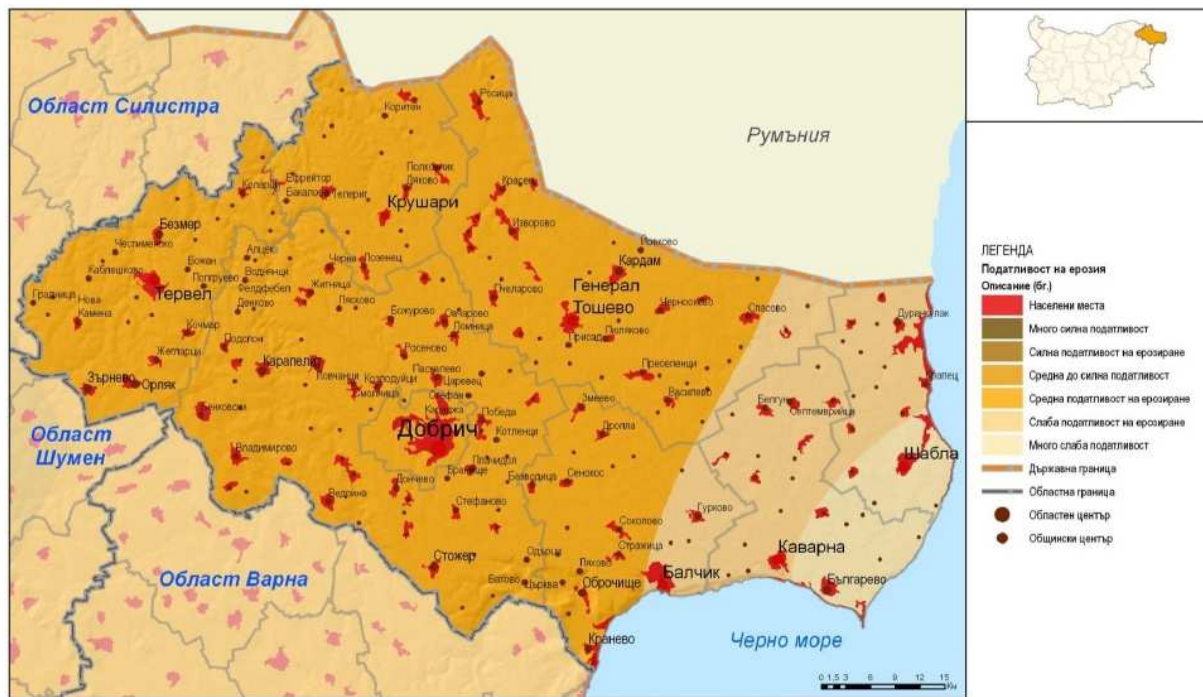
Нарушените територии в община Каварна (общо 268 дка от кариерни дейности) са много малко (под 0.06% от цялата общинска територия) и не представляват сериозен проблем за общината. Съществуващите кариери на територията на общината са: "Българево" за сарматски варовици за облицовка, и "Крупен" за варовици и доломити.

На територията на община Каварна са регистрирани следните **свлачища**:

- ✓с. Камен бряг, местност „Яйлата“ южно от селото с площ 80 000 кв.м;
- ✓кк „Русалка“, централна част, м. „Тауклиман “ с площ 3 000 000 кв.м;
- ✓гр. Каварна – западно от пристанището (вилна зона) с площ 120 000 кв.м;

- ✓Свлачище до морския /яхт/ клуб (Крайбрежен склон на градския плаж) с площ 33 000 кв.м; Южно от свлачището е изградена подпорна стена на пътя за морския клуб;
- ✓с. Божурец – североизточно от селото – древно свлачище с площ 800 000 куб.м;
- ✓с. Топола – склон към морето – древно свлачище;
- ✓с. Топола – Нос Иканталяка;
- ✓с. Топола – Нос Иканталяка, циркус;
- ✓с. Топола – Нос Иканталяка, „Бялата Лагуна“ (при бившия къмпинг на СБА), като общата площ на свлачищата в землището на с. Топола е 1 500 000 кв.м;
- ✓Свлачище на територията на „Трейшън клифс голф енд спа резорт“ – с приблизителна ширина около 350 м и дължина около 25-30 м. Горната граница на свлачището представлява отстъп с височина около 10.00 м.

Податливост на ерозия

Източник: Областна стратегия за развитие на област Добрич 2014-2020 г.

За предпазване на свлачищата от дейността на абразията са изградени съоръжения, буни, изкуствен плаж край гр. Каварна. Ежегодно се водят наблюдения по предварително изготвена програма за дейността на свлачищата.

4. Защитени територии и биоразнообразие

Защитените територии са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи.

В община Каварна има две категории защитени територии под режим на защита - резерват и защитени местности.

Резерват „КАЛИАКРА“

Обявен е през 1941 г., а със заповед № 231/04.04.1980 г., площта е увеличена на 687.5 ха. Намира се в землището на селата Българево и Свети Никола. Освен с историята на тези земи, това място е известно и със съхранената дива природа. Тук са запазени най-обширните степни екосистеми, които в България се срещат единствено в приморския район на Добруджанското плато. Освен степни територии резерватът включва и впечатляващи крайбрежни скали, често високи до 70 м. Калиакра е единственият български резерват, обхващащ морска акватория - ивица море с ширина 500 м и дължина 8 км. Варовиковите морски скали са надупчени от гнездови ниши на редки и изчезващи видове птици и пещери с различни размери – убежище на тюлена-монах. Растителният свят наброява над 450 вида висши растения, от които 45 са редки и застрашени вида растения – теснолистния божур, сарматска белевалия, кавказки пелин, широколистната гърлица, седефчето, кримския чай, лесинговото коило и др.

През 1989 г. нос Калиакра е обявен за Орнитологично важно място от BirdLife International. През 2005 г. цялата територия е обявена от BirdLife International за ОВМ. Той се ползва като междинна станция за почивка или концентрация преди отлитане на птици (малък кormоран, розов пеликан, черен щъркел, бял щъркел, розов скорец, осояд, черна коня, тръстикова блатор, полски блатор, късопръст ястреб, голям мишелов, малък креслив орел, малък орел), използващи западночерноморския прелетен път. Размножаващите се тук видове птици са качулат кormоран, червен ангъч, малък (египетски) лешояд, бухал, черногърбо каменарче. Голяма част от видовете птици, обитаващи или мигриращи през резервата, са включени в Червената книга на страната. Почти всички от световно застрашените могат да бъдат наблюдавани тук.

За ограничаване на антропогенното въздействие върху резерват "Калиакра" е обявена **буферна зона** със Заповед № 390/25.04.1983 г., с площ 109 ха. Със Заповед РД - 514/12.07.2007 г. на министъра на околната среда и водите БЗ е прекатегоризирана в защитена местност.

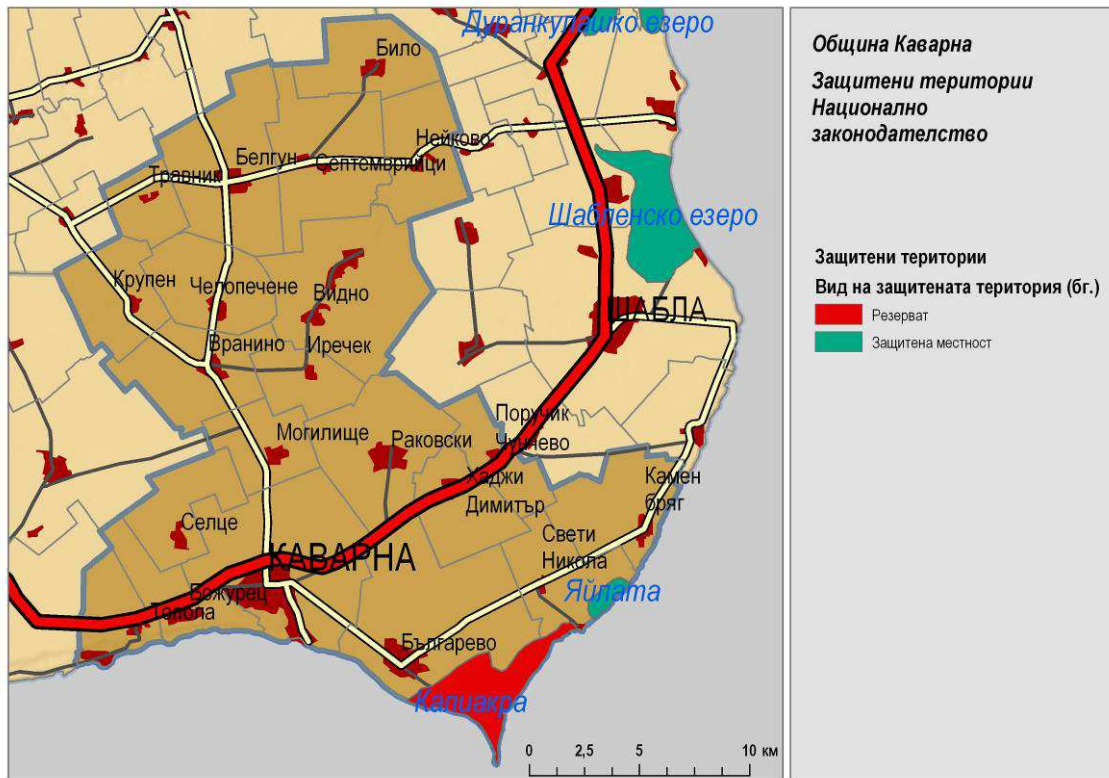
За защитени местности са обявени територии с характерни и забележителни ландшафти, местообитания на застрашени, редки и уязвими растителни и животински видове.

Защитените местности на територията на общината са:

- ЗМ „Яйлата“ и ЗМ „Степите“ – бивша буферна зона на Резерват „Калиакра“ с обща площ 1090 дка, прекатегоризирана в защитена местност „Степите“ със Заповед № РД-01-514/12.07.2007г.) Намира се в землището на селата Българево и Свети Никола.

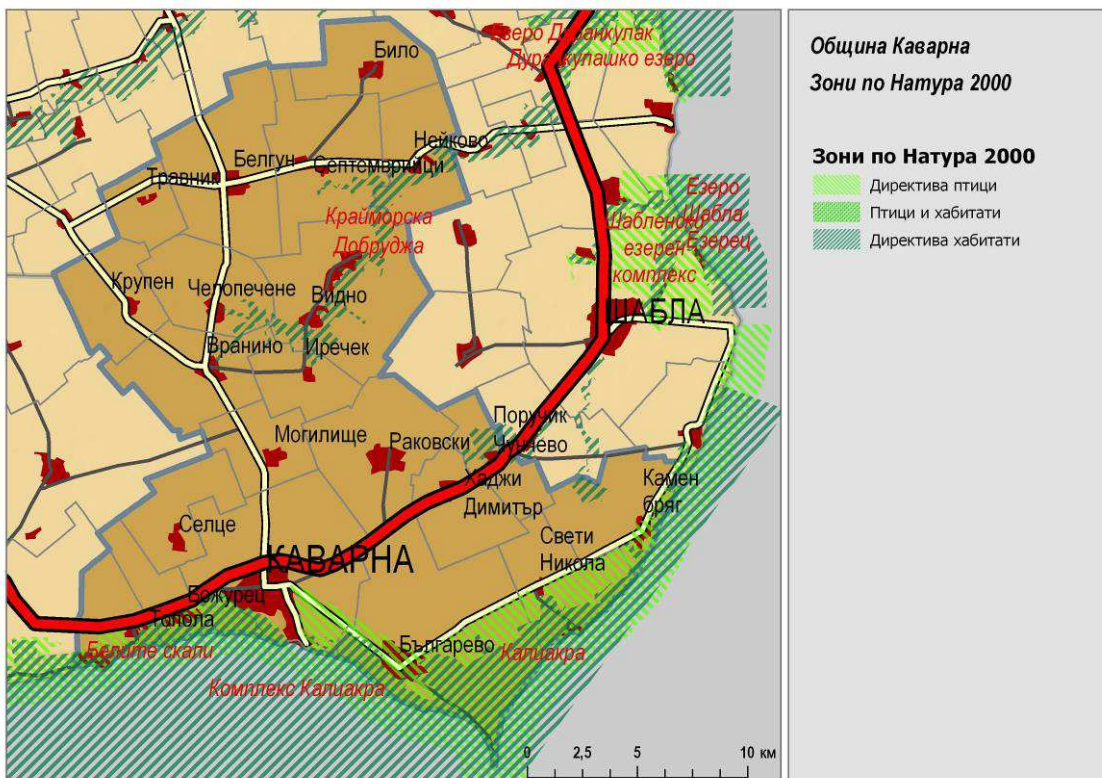
Фауната, обитаваща територията на общината, се характеризира с присъствието на специфични степни елементи. Най-многочислените видове в района са обикновената полевка, горските и домашни мишки. С ловностопанско значение е заекът. Срещат се и видовете сляпо куче, лалугер и обикновена полевка. Едрата бозайна фауна се характеризира с присъствието на специфични степни елементи, редки за нашата фауна.

Особено внимание заслужават видрата, дивата котка, пъстрият и степният пор. Всички са застрашени видове на Европейския континент. Дивечовата фауна е представена от благороден елен, елен лопатар, сърна, муфлон, диви свине, зайци, лисици и др. От птиците се срещат яребица, монголски фазан, балкански кеклик, пъдпъдък, гривек и др.

На територията на община Каварна са обявени следните защитени зони от екологичната мрежа НАТУРА-2000, а до предвидения ветропарк са следните защитени зони от мрежата НАТУРА 2000, определени съгласно изискванията на Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици и Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата фауна и флора както следва:

- защитените зони, определени съгласно изискванията на Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици - Защитена зона "Калиакра" с код BG0002051 и ЗЗ „Белите скали“, с код BG0002097, за опазване на дивите птици, определена съгласно чл. 6, ал. 1, т. 3 и 4 от ЗБР;
- защитените зони съгласно изискванията на Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата фауна и флора - ЗЗ „Крайморска Добруджа“, с код BG0000130 за опазване на природните местообитания и дивата фауна и флора и ЗЗ «Комплекс Калиакра» с код BG0000573, определени съгласно чл. 6, т. 1 и 2 от ЗБР.

В периода 2013-2015 г. ще се реализира проект, финансиране по ОПОС „Дейности за устройство и управление на Р "Калиакра", Р "Камчия", ПР "Балтата" и ПР "Калфата" (BG161PO005-3.0.10-0004-C0001). Бенефициент е: Регионална инспекция по околната среда и водите – Варна. Общата сума на проекта е 1 037 880 лв.

5. Отпадъци

Община Каварна има Програма по управление на дейностите по отпадъците, актуализирана съобразно действащия Закон по управление на отпадъците.

Общата площ на съществуващото депо за неопасни отпадъци на територията на община Каварна е 10.00 дка, разположено на 3.5 км в югоизточна посока от града, на брега на морето. Количеството на депонираните отпадъци за периода от 2009 г. до 2012 г. намалява, както следва:

- ✓ през 2009 г. общото количество на депонираните отпадъци е 10 130 т, от които 6030 т са битови и 4100 т са строителни отпадъци;
- ✓ през 2010 г. общото количество на депонираните отпадъци е 9624 т, от които 5729 т са битови и 3895 т са строителни отпадъци;
- ✓ през 2011 г. общото количество на депонираните отпадъци е 9227 т, от които 5727 т са битови и 3500 т. строителни отпадъци.
- ✓ през 2012 г. общото количество на депонираните отпадъци е 6050 т, от които 5005 т са битови и около 1000 т са строителни отпадъци.

След изграждане на регионалното депо за отпадъци „Стожер“ община Каварна ще трябва да закрие сметицето си.

В изпълнение на задълженията на общината за организирано на разделно събиране на отпадъците от опаковки, образувани на нейна територия и след изтичане срока на действие на договора с „Екопак България“ АД, през 2013г. бе сключен нов договор с организацията по оползотворяване на отпадъците от опаковки „Екоколект“ АД.

Към настоящия момент системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки обхваща населението на гр.Каварна и с.Българево. На територията на гр.Каварна и с.Българево са разположени общо 72 броя жълти пластмасови контейнера тип „Бобър“ за събиране на хартиени, пластмасови и метални опаковки и 36 броя зелени пластмасови контейнера тип „Иглу“ за събиране на стъклени опаковки. Всички населени места от общината са обхванати в организирана система за събиране и транспортиране на битови отпадъци.

Генерираните **строителни отпадъци** на контролираната от РИОСВ – Варна територия се обезвреждат по съвместимост с битовите, на депа за неопасни отпадъци. С влязлата в сила от 13.11.2012 г. *Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали*, се регламентират изисквания за управление на строителните отпадъци в процеса на строителство и премахване на строежи, в това число създаване на екологосъобразна система за управление и контрол на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на строителните отпадъци, както и изисквания за влагане на рециклирани строителни материали в строителството, с изпълнението на които се очаква постигане на максимален екологичен ефект за защита компонентите на околната среда.

Няма данни за количеството на генерираните **промишлени отпадъци**. По вид те са разнородни, според типа на производствените дейности. Формираните в резултат от производствена дейност **опасни и неопасни отпадъци** предварително се съхраняват на отредени площадки на територията на производствените предприятия и съгласно писмени договори се предават на лица, които имат право да извършват последващи дейности по третиране на отпадъци. За извършване на дейности по третиране на отпадъци, РИОСВ – Варна, издава разрешителни и регистрационни документи и контролира изпълнението на посочените в тях условия. За тези, които не подлежат на последващо третиране, са изградени площадки, за които има издадени санитарни разрешителни от РЗИ.

За извършване на дейностите по събиране, транспортиране и третиране на отпадъци РИОСВ – Варна издава разрешителни и регистрационни документи и контролира посочените в тях условия.

Тези, които не подлежат на третиране се депонират на определените за целта площадки.

Като резултат от изпълнението на общинската програма по управление на отпадъците и извършения текущ и последващ контрол, се наблюдава тенденция към завишаване отговорностите на лицата, извършващи дейности с отпадъци, стремеж към подобряване на ефективността на използване на отпадъците за рециклиране и/или

извличане на вторични суровини, с цел предотвратяване замърсяването на компонентите на околната среда.

6. Шум

Шумът представлява комплекс от различни по честота, сила, периодичност и други фактори и може да е причинен от автомобилния, железопътния, въздушния и водния транспорт, както и от промишлени инсталации и съоръжения.

За шумовото натоварване допринася наситеността на градската територия с транспортни трасета и транспортни средства. Характерното разположение на промишлените зони - предимно обособени в нежилищни територии, до голяма степен снижава въздействието на производствения шум върху гражданите. Битовият шум има различно въздействие в различните райони, като в жилищните квартали той е с по-високо ниво в извънработно време. Шумът, породен от строителни дейности, е характерен за районите, в които се извършва строителство, ограничен е по време и е с невисок интензитет.

Най-голям дял за оформянето на акустичното състояние на община Каварна има автомобилният транспорт. Той създава здравен риск, особено в пунктовете със значително натоварване и висок интензитет на движение на моторните превозни средства. По градация след транспортния шум е битовият, а на най-ниско ниво - шумът от строителни дейности.

През летния курортен и туристически сезон се увеличава значително транзитният автомобилен трафик по път I-9 (E-87), което води до създаване на акустичен дискомфорт на териториите и жилищните квартали, прилежащи на пътя. Шумовите нива от автомобилния транспорт достигат 70 дБА при норматив 45 дБА. Очакваното увеличаване на транзитния поток за вътрешността на страната и Турция от Русия и Украйна, ще доведе до увеличение на шумовите нива.

През летния сезон се увеличава и автомобилният трафик на територията на общината от почиващи и туристи по крайбрежната част и курортните комплекси.

7. Радиационна обстановка; химикали и управление на риска от аварии

При извършената от РИОСВ Варна контролна дейност през 2012 г. на предприятия и/или съоръжения с висок рисков потенциал и предприятия и/или съоръжения с нисък рисков потенциал е установено, че операторите на предприятията/съоръженията са предприели необходимите мерки с цел предотвратяване на големи аварии.

Вследствие на завишения контрол по фактор "Опасни вещества и управление на риска" в обектите на територията на РИОСВ - Варна, които подлежат на контрол, са предприети необходимите мерки за привеждането им в съответствие с действащото законодателство, в резултат на което не са установени аварийни ситуации и замърсявания с опасни химични вещества и смеси.

Отсъствието на агресивни източници на замърсяване, съхраненият екологичен баланс и реализирането на общинската програма за управление на отпадъците, водят до обобщения извод за **добро състояние на околната среда в общината.**

8. Реализирани проекти за подобряване на околната среда

В периода 2007-2013 г. в община Каварна е реализиран проектът: "Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в Каварна – **изграждане на главен колектор VI и прилежащата канализационна мрежа**", ОП "Околна среда" 2007-2013 г., Процедура BG161PO005/08/1.10/01/02 "Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води", Приоритетна ос 1.

Проектът е приключил и отчетен с окончателна стойност: 7 050 329.92 лв. (от ОПОС) съфинансиране от общината: 2 372 195.79 лв.

В процес на реализация е проектът: „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Каварна - **реконструкция на ПСОВ и ВиК мрежа**“, ОП "Околна среда" 2007-2013 г., Процедура BG161PO005/10/1.11/03/19 „Подготовка и изпълнение на проекти за подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерации с над 10 000 е.ж.“, Приоритетна ос 1.

Проектът е в процес на реализация с договорена стойност: 19 348 754.68 лв.

Реализиран е проектът: "**Озеленяване и благоустрояване на парк "Лятно кино", парк "Спортна зона" и улица "България" в град Каварна и озеленяване, благоустрояване и рехабилитация на централна улица и парк в село Българево, община Каварна**", Мярка 322 "Обновяване и развитие на населените места" по "Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г."

Община Каварна е партньор в проект: „ **Изграждане на регионална система за управление на отпадъците регион Добрич**“, ОП „Околна среда“ 2007-2013 г., Процедура BG161PO005/10/2.10/07/22 „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в региони: Борово (Бяла, област Русе), Варна, Велико Търново, Габрово, Добрич, Костенец (Самоков), Левски (Никопол), Луковит, Панагюрище, Плевен, Разлог, Стара Загора и Ямбол“. Приоритетна ос 2.

Общата стойност на проекта е 38 877 375.67 лева.

8. Екологичен риск

Климатични промени и последствия

Климатичните промени се влияят предимно от глобалните планетарни изменения. Приносът на местните общински източници е минимален.

По данни на Центъра за приложение на спътникови изображения – PECAK, 2012 г., тенденциите в изменение на температурите на въздуха в района на община Каварна са към неголямо затопляне и се повишават в посока на северозапад. Наблюдава се едно общо увеличение на температурите през лятото и чести затопляния през зимния сезон, водещи до нестабилна снежна покривка. Вътрешногодишното затопляне се очаква да бъде с различен интензитет през различните сезони и месеци. Затоплянето вероятно ще бъде по-осезаемо през летните месеци (юли, август и септември), докато през студеното полугодие то ще бъде по-слабо изразено.

За оценка на комбинираното въздействие на тези промени е изчислен индекс на уязвимост от климатичните промени за регионите по NUTS 2 за целия ЕС. Според този

индекс община Каварна е в регион, който попада в групата на уязвимите региони към климатичните промени в ЕС. Най-чувствителните сектори към климатичните изменения са селското стопанство и горският фонд.

Източниците за финансиране на програми (проекти) в областта на опазване на околната среда са национални (български) или международни организации, фондове, механизми и други, които осъществяват директни инвестиции посредством: бюджетни субсидии, безвъзмездни помощи и дарения, заеми при облекчени условия за реализиране на проекти в областта на опазването на околната среда, непреки инвестиции и др.

6. СЕЛИЩНА МРЕЖА

Селищната мрежа е пространствена форма на организация на селищата в дадена територия.

Община Каварна е на пето място по брой на населението сред общините в област Добрич. Тя е съставена от 21 населени места – един град и двадесет села. Средната гъстота на обитаване е 31.3 ж/км² (2012 г.).

Според категоризацията на общините, община Каварна попада в трета категория, а по населени места тя е както следва:

ЕКАТТЕ	Населено място		Категория
DOB17	Община	Каварна	3
35064	гр.	Каварна	3
03318	с.	Белгун	7
04090	с.	Било	8
05009	с.	Божурец	7
07257	с.	Българево	5
11003	с.	Видно	7
12173	с.	Вранино	7
32768	с.	Иречек	8
35746	с.	Камен бряг	8
40049	с.	Крупен	8
48828	с.	Могилище	8
51408	с.	Нейково	8
57861	с.	Поручик Чунчево	8
62092	с.	Раковски	7
65543	с.	Свети Никола	7
66113	с.	Селце	7

66281	с.	Септемврийци	6
72693	с.	Топола	7
72936	с.	Травник	8
77044	с.	Хаджи Димитър	8
80340	с.	Челопечене	8

Източник: ДВ, бр.66/28.08.2012 г., Заповед № РД-02-14-2021 от 14.08.2012 г.

Като отделни кметства са селата: Българево, Септемврийци и Белгун. Останалите населени места с изкл. на Иречек са с кметски наместници.

Според възприетата класификация (по смисъла на териториалното и селищно устройство), населените места се разпределят:

- Един малък град (10000-30000 ж.) – Каварна;
- Едно средно село (1000-2000 ж.) – Българево;
- Две малки села (250-1000 ж.) – Септемврийци и Белгун;
- Седемнадесет много малки села (до 250 ж.) – Било, Божурец, Видно, Вранино, Иречек, Камен бряг, Крупник, Могилище, Нейково, Поручик Чунчево, Раковски, Свети Никола, Селце, Топола, Травник, Хаджи Димитър, Челопечене.

Град Каварна е обединяващ обслужващ и икономически център на общината. Той е в близост до регионалния център Варна и областния център Добрич.

Във функционално пространствено отношение се оформят две зони: крайморска и аграрна.

Крайморската зона включва шест населени места – гр. Каварна и селата Българево, Свети Никола, Камен бряг, Божурец и Топола.

Аграрната зона обхваща останалите 15 села, разположени на север от крайморската зона.

По линия на транспортното направление Община Каварна се свързва с националната транспортна мрежа посредством първокласен път Е-87, който е част от международното транспортно направление Констанца (Румъния) – Дуранкулак – Варна – Бургас – Малко Търново – Истанбул (Турция).

7. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ

През този планов период продължава реализацията на създадената в предходния период програма за постоянно повишаване квалификацията на служителите от общинската администрация и общинските съветници. Определен резултат се отчита по отношение засилване на вече създадения капацитет за координацията и управлението на средствата от европейските структурни фондове.

В рамките на този приоритет са предвидени още и мерки, свързани с разработването на система от преференции за развитие на бизнеса и включването им в нормативните документи на общината, както и разработването на общинска инвестиционна политика.

Като цяло общината е отворена за партньорство с бизнеса и в рамките на нормативната уредба подкрепя всяка възможност за неговото развитие в общината.

В процеса на реализиране на ОПР общинската администрация и общинският съвет си взаимодействат както с обществени структури, така и с неправителствения сектор при реализиране на социалната политика и при реализацията на проекти с подчертан социален характер.

В община Каварна са създадени шест постоянни комисии към общинския съвет, подпомагащи дейността на общинския съвет.

Община Каварна си партнира и с неправителствени организации на регионално и национално ниво. Все още е ограничен броят на неправителствения сектор при съвместно осъществяване на социални дейности в отделните населени места.

В Община Каварна функционира Център за административно и информационно обслужване на населението, който е обособен на първия етаж в административната сграда на общината и е съобразен с изискванията за достъп на лица с увреждания.

Подобри са организацията и качеството на предоставяните от общинската администрация услуги. Въведени са добри практики и положителен опит в организацията на публичните услуги в общината.

Укрепен е капацитетът на общинската администрация и подобряване координацията в процеса на изпълнение на общинския план за развитие.

Създаден е капацитет за ефективно планиране, програмиране, управление, контрол, наблюдение и оценка и подготовка за усвояване на средствата по структурните инструменти на ЕС, а така също от национални и местни източници.

Наблюдава се висока активност от страна на общинската администрация в търсенето на възможности за привличане на средства чрез проекти за реализирането на дейности, които не могат да бъдат финансово обезпечени от общинския бюджет. Изпълнени са в различни направления, които обхващат почти всички сфери от вменените на общината отговорности – образование, култура, социални дейности, общинска пътна инфраструктура, благоустрояване на населените места, чистота. Използвани са възможностите на различни източници за финансиране: оперативните програми, ОП „Регионално развитие“, ОП „Околна среда“, ОП РЧР, ОП „РКБИ“, МТСП и др.

Ръководството на Община Каварна е разработило, внедрило и поддържа Система за управление на качеството, в съответствие с изискванията на международния стандарт ISO 9001:2008.

Отбелязва се определен прогрес в изграждане на капацитет на общинската администрация. Друг е въпросът, че глобалната икономическа и финансова криза силно стесни възможностите на общинските власти да противодействат на влошаващите се условия за бизнес и растеж.

Общинската администрация е надежден партньор за местния бизнес и планира своите дейности, свързани с управлението на общината в съответствие с изискванията и нуждите на местния бизнес, осигурява прозрачност на процеса на планиране и взимане на решения и осигурява равнопоставен достъп до всички публични ресурси и

възможности за подкрепа на икономическото развитие. Общинската администрация е отворен и надежден партньор за външните инвеститори, осигуряващ актуална информация, базирана на разработена и изпълнявана маркетингова стратегия за позициониране на приоритетните икономически сектори, в т.ч. на туризма.

АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ

СИЛНИ СТРАНИ

- Излаз на Черно море;
- Източна Добруджа – една от най-плодородните области на България;
- Отлично съчетание на разнообразни природни дадености;
- Традиции в туризма;
- Наличие на културно наследство с туристически потенциал;
- Квалифицирани кадри с опит в адекватни за региона икономически сектори;
- Рибарството е традиционен поминък, съхранени професионални традиции;
- Подходящи условия за аквакултура;
- Реализирани проекти за подобряване физическите качества на образователна инфраструктура, на културни обекти и др. с европейски финансов ресурс, които създават условия за развитие на бизнес;
- Наличие на положителна тенденция за подобряване образователното равнище на населението;
- Развита инфраструктура на общото и на професионалното образование, съответстваща на потребностите;
- Развита инфраструктура на доболничната и болничната лечебна помощ;
- Реализация на важни проекти, свързани с интеграцията на лица в неравностойно положение и социален риск, развитие на форми за предоставяне на социални услуги в обичайна среда и в общността;
- Добре развита републиканска пътна мрежа, в сравнително добро състояние и гъстота по-висока от средната за страната;
- Наличие на пристанище, макар и за малки кораби;
- Всички населени места са водоснабдени, няма режим на водоснабдяване;
- Добре развита енергийна инфраструктура;
- Добра използваемост на ВЕИ – най-големият в страната парк с ветрогенератори;
- Реализирано битово и промишлено газоснабдяване с възможност за разширяване;
- Съхранена природна среда;

- Наличие на резерват «Калиакра» и характерни и забележителни обекти на неживата природа, обявени за защитени територии;
- Отсъствие на източници и условия за създаване на трайна зона на замърсен атмосферен въздух;
- Изградена канализация (частично) за битови отпадъчни води на гр. Каварна;
- Изградена градска пречиствателна станция за отпадъчни води (ГПСОВ) в гр. Каварна в процес на модернизация и пречиствателни съоръжения в курортния комплекс "Русалка" и голф селище „Тракийски скали“;
- Реализация на Програмата за управление на отпадъците в общината.

СЛАБИ СТРАНИ

- Наличие на процес на намаляване на дела на младо население;
- Продължаващ процес на намаляване и застаряване на селското население на общината;
- Нарастваща безработица сред групите в неравностойно положение на пазара на труда, вкл. продължително безработните;
- Стеснен отраслово и професионално трудов сектор; затруднена трудова реализация в селата;
- Нарастващ брой на лицата, обхванати в процеса на социално изключване;
- Дисбаланс в развитието на крайбрежните и вътрешните зони;
- Засушавания през лятото, силни ветрове през зимата;
- Свлачищни райони;
- Липсват алтернативни/иновативни решения в туристическия сектор;
- Западане на сектор рибарство;
- Лодкостоянките не са узаконени;
- Рибарските селища са незаконни; липсват техническа инфраструктура и услуги за изграждането им;
- Липсва инфраструктура за разтоварване, изкупуване на улова – борси, тържища, терени за тях;
- Периферност;
- Отсъствие на АМ и/или скоростни пътища;
- Общината се обслужва преобладаващо от третокласни пътища, като една четвърт от тях са в лошо състояние;
- Преобладаващо лошо състояние на общинската пътна мрежа;
- Амортизирана вътрешна водопроводна мрежа и големи загуби на вода;
- Недоизградена канализационна мрежа в общинския център Каварна;

- Липса на канализация в селата;
- Необходимост от реконструкция на ПСОВ;
- Територията се натоварва прекалено с енергийни обекти;
- Няма автоматизирани пунктове за мониторинг на качеството на атмосферния въздух;
- Увеличаване на автомобилния парк и пътния трафик, което допринася за допълнително замърсяване на въздуха;
- Техниката за сметосъбиране и сметоизвозване е в сравнително добро техническо състояние;
- Общинското депо за неопасни отпадъци не отговаря на нормативните изисквания за екологосъобразно третиране на отпадъците.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Възможности за усвояване на средства от европейски фондове за подобряване качествата на публичните услуги; човешките ресурси, инфраструктурата, туризма и селското стопанство, благоустрояване, повишаване на предприемачеството и иновациите;
- Европейска политика за развитие на аквакултурите създава възможности за алтернативна заетост на рибарите;
- Ефективно използване на наличния потенциал за разнообразяването на икономическите дейности;
- Засилен интерес към алтернативния туризъм, вкл. риболова като атракция и екотуризма;
- Развитието на пазара на труда чрез активни политики;
- Продължаване на процеса за трансформация на модела за деинституциализация на социалните услуги;
- Подобряване състоянието на общинската пътна и улична мрежа;
- Модернизиране на водопроводната мрежа;
- Изграждане на канализация и в селата;
- Газоснабдяване и в другите населени места.

ЗАПЛАХИ

- Продължаване на негативните тенденции в демографското развитие на селата с произтичащите от това последици;
- Продължаващо въздействие на икономическата криза, водещо до продължително "свиване" на пазара на труда;
- Продължаващо запазване на ниска заетост и високо равнище на безработица, водещо до траен спад в общия доход на домакинските бюджети;

- Влошаване състоянието на общинската пътна мрежа поради липса на финансови средства за поддържането ѝ;
- Увеличаване загубите на питейна вода поради забавяне модернизацията на водопроводната мрежа;
- Продължаващо усилване на климатичните промени;
- Продължаващо изграждане на ветроенергийни паркове и засилване на конфликта между мигриращите птици по пътя Виа Понтика и изграждащите се ветроенергийни паркове;
- Продължаване на свлачищните процеси по Черноморското крайбрежие на територията на общината;
- Замърсяване поради неизградена канализационна мрежа;
- Липса на финансови средства за технологичното обновление в производствените процеси.

СТРАТЕГИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ ЦЕЛИТЕ НА ОПР КАВАРНА

Стратегическият контекст на Общинския план за развитие на община Каварна 2014-2020 г. е рамкиран в основните документи и анализи, които формират стратегическата рамка, и с които ОПР на община Каварна следва да се съобрази за периода до 2020 г., включва документите:

- Стратегията на ЕС „Европа 2020“;
- Националната програма за развитие: „България 2020“;
- Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.;
- Регионалният план за развитие на Североизточен район 2014-2020 г.;
- Основните тематични цели на Кохезионната политика на ЕС за периода 2014-2020 г.;
- Мерките и дейностите, които се финансират по Оперативните програми, Програмата за развитие на селските райони за периода и Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.;
- Направеният анализ на промените в социално-икономическото развитие на общината и анализът на силните и слабите страни, възможностите и заплахите;
- Изводите на направената междинна оценка на ОПР 2005-2015 г. на община Каварна;
- Новите вътрешни и външни условия на развитие.

Основната промяна в политическата рамка на регионалното развитие е внесена от приетия през лятото на 2010 г. план „Европа 2020“. Той включва три взаимно подкрепящи се приоритета:

- Интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- Устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- Приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

Приоритетите, залегнали в План „Европа 2020“, и националните цели в това направление за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж са отчетени напълно в «Националния план за регионално развитие на Република България (НСРП) за периода 2012-2022 г.». От своя страна, разработеният вече Регионален план за развитие (РПР) на Североизточен район за периода 2014-2020 г. е съобразен изцяло с постановките на НСРП 2012-2022 г.

В този смисъл, съобразявайки се с целите и приоритетите на РПР на Североизточен район, стратегическата рамка на ОПР Каварна 2014-2020 г. индиректно ще отчита и стратегическата ориентация на регионалната политика в Европейския съюз и националните цели и приоритети за регионално развитие, също като се отчита и стратегическата рамка на ОСР Добрич 2014-2020 г.

Общинският план за развитие представлява интегрален елемент от националната система за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие в България. Основните принципи и подходи при изготвяне на Плана за развитие на общината и неговата реализация през плановия период са свързани с:

- Отразяване на целите и приоритетите на ЕС в общината на регионалната политика за следващия програмен период и целите на Стратегията “Европа 2020”;
- Отразяване на стратегическите цели и приоритети на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. ;
- Съответствие със стратегическата рамка на Регионалния план за развитие на Североизточен район за периода 2014-2020 г.;
- Съответствие с Областната стратегия за развитие за периода 2014-2020 г.;
- Предвиждане на приоритети и мерки, които съответстват на политиките на ЕС за социално-икономическо сближаване и на (проекто)регламентите на Европейските структурни и инвестиционни фондове. Това е предпоставка за финансовата осигуреност на предвидените приоритети и мерки по линия на европейските фондове.

ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА КАВАРНА ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.

Община Каварна е изправена пред редица предизвикателства:

- да запази своя демографски потенциал и подобрява качеството на човешките ресурси;

- да развитие своя икономически потенциал като се опре на ресурсите на територията;
- да доизгради своята техническа инфраструктура и повиши качеството на живот на населението.

Приетата визия, която определя стратегическите насоки за развитие на община Каварна в периода 2014-2020 г., е следната:

„Община Каварна –

– успяла да запази, подобри и усвои своя потенциал за развитие и мобилизирала своите вътрешни ресурси, мотивирана за подобро качество на живот”

Необходими са целенасочени усилия, които да създадат условия за устойчив растеж, повишаване на доходите на местното население, диверсифициране на приходоизточниците и алтернативите за заетост, превръщане на природните дадености в инструмент за развитие, но при следване на строги изисквания, гарантиращи опазване на околната среда и рибните ресурси.

Настоящият план няма амбицията да даде решения на всички проблеми, пред които е изправено развитието на общината. На преден план са изведени онези от тях, чието разрешаване е от съществено значение за развитието на общината, като формулира цели, мерки и политики в отговор на отбелязаните тенденции и предизвикателства.

Предвид изходната позиция на общината, е трудно да се определят само няколко приоритетни цели, към които да бъдат насочени усилията на социално-икономическата политика. И все пак мерките трябва да служат като катализатор за икономическо развитие и като такива биха могли да бъдат посочени:

- По-добра бизнес среда и насърчаване на икономическия растеж, по-висока заетост, повече инвестиции;
- Фокусиране върху специфичните характеристики на общината, нейните страни с потенциал за развитие – историческо, културно наследство, образователен център и туристически потенциал;
- Съхраняване на демографския потенциал с грижа към младите хора и уязвимите групи - намаляване на дела на рано напусналите училище, ефективна реализация на младите хора; интеграция на хората с увреждания и етническите групи;
- По-добра свързаност – по-добра инфраструктура и по-добра вътрешна свързаност, с достъпни услуги;
- Подобряване на състоянието на жизнената среда – природа, урбанизирана среда, инфраструктури и разумно използване на ресурсите; запазване и утвърждаване на културно-историческо наследство и природно богатство, обновяване и благоустрояване на селищната среда;
- Доразвитие на системите за опазване на околната среда на принципа на ресурсната ефективност; опазване, възстановяване и подържане на

биологичното и ландшафтното разнообразие, управление на риска от природни бедствия.

На тази основа стратегическите цели, които следва да определят развитието на община Каварна в периода 2014-2020 г., в контекст с дефинираните стратегически цели за развитие на Североизточен район, са:

- **Стратегическа цел 1: Активизиране и реализиране на потенциала на местната икономика**

В изпълнение на тази цел следва да се предвидят интервенции за стимулиране на икономическото развитие и подкрепа на предприемачеството в общината. Общината като орган на местната власт разполага с лостове и административни възможности да създаде привлекателна бизнес среда за потенциалните инвеститори и едновременно с това да оказва активна подкрепа на местните малки и средни предприятия. Част от възможните мерки са облекчаване на административната тежест чрез предоставяне на удобни за бизнеса електронни услуги, подобряване на всички видове инфраструктура, активно включване в усвояване на средства от европейски програми, повишаване на административния капацитет на общинските служителите и др.

- **Стратегическа цел 2: Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал**

Постигането на тази стратегическа цел се свързва с провеждането на трайна политика за подобряване на заетостта, качеството на социалната сфера и предлагането на качествени социални услуги. Като цяло това рефлектира върху подобряването на атрактивността и качеството на живот в общината. Общият ефект от провеждането на посочените дейности от една страна се свързва с повишаването на заетостта, доходите, жизненото равнище, а от друга води до утвърждаването на по-високо ниво на услугите в сферата на здравеопазването, образованието, културата. Специфичните задачи на местното развитие по отношение решаването на социалните проблеми налагат предприемането на конкретни мерки като важна насока на общинската политика за развитие на социалната дейност.

- **Стратегическа цел 3: Изграждане на модерна инфраструктура, осигуряваща качествена жизнена среда и устойчиво развитие на общината**

Стремежът за динамично икономическо развитие ще се реализира при съблюдаване принципите на устойчивото развитие. Така едновременно ще се използва разумно местният потенциал за развитие и ще се засили подчертано позитивният имидж на общината. Тази цел е насочена и към доразвитие на всички системи на техническата инфраструктура, целяща осигуряване и увеличаване от една страна на липсващия финансов ресурс за развитието им, а от друга страна предприемането на мерки за развитието им в съответствие с конкретните потребности и достигнато ниво на изграденост на всяка една. Изградеността на системите на техническата инфраструктура се разглежда като задължително условие за развитието на икономиката, увеличаване на заетостта и за ускоряване на инвестиционния процес.

Конкретните мерки и дейности дават нови възможности на местната власт за развитие на малкия и средния бизнес; за осигуряване на съвременни комуникационни услуги, по-пълно задоволяване потребностите на обществото и доразвиване и подобряване качеството на инфраструктурата на ВиК сектора.

В рамките на планираните приоритети, мерки и дейности ще се осъществят индивидуални проекти, както и групи обособени проекти, които ще се стремят към ускоряване на процесите на социално-икономическото развитие.

Въз основа на общата визия за развитие на община Каварна, произтичаща от анализа и SWOT анализа и изведените общи стратегически цели, са формулирани и **приоритетите за развитие**. Те ще спомогнат за по-голямата конкретизация на плановия документ и ще допринесат за определянето на специфичните стратегически цели за развитие и конкретните мерки, които следва да бъдат предприети.

Необходимо е да се направи уточнението, че един приоритет може да се отнася и да подпомага осъществяването на една или няколко общи стратегически цели. Същото произтича от интегрирания подход при решаването на задачите, свързани с регионалното развитие.

Фиг. 9. Визия, стратегически цели и приоритети на ОПР Каварна 2014-2020 г.

ВИЗИЯ НА ОПР КАВАРНА 2014-2020 Г.		
<p>„Община Каварна - – успяла да запази, подобри и усвои своя потенциал за развитие и мобилизирала своите вътрешни ресурси, мотивирана за подобро качество на живот”.</p>		
<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Активизиране и реализиране на потенциала на местната икономика</p>	<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал</p>	<p>СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Изграждане на модерна инфраструктура, осигуряваща качествена жизнена среда и устойчиво развитие на общината</p>
<p>ПРИОРИТЕТ 1.1. Стимулиране на икономическото развитие и подкрепа на предприемачеството в общината</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на условията за по-пълноценно използване на наличния трудов потенциал на общината чрез стимулиране и подкрепа на политики за създаване на заетост</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 3.1. Развитие и модернизация на техническата инфраструктура</p>
<p>ПРИОРИТЕТ 1.2. Активизиране на специфичния потенциал на регионалната икономика – Подкрепа за развитие на туризма, селското и рибното стопанско</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 2.2. Развитие на обслужващи дейности и съпътстващата ги инфраструктура за социално развитие</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 3.2. Доразвитие на системите за опазване на околната среда на принципа на ресурсната ефективност</p>
<p>ПРИОРИТЕТ 1.3. Привличане на местни и чуждестранни инвестиции в селското и рибното стопанство, преработвателната промишленост и туризма</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 2.3. Създаване на условия за социално включване на лицата в неравностойно положение (уязвими социални групи)</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 3.3. Подобряване на физическата среда в населените места</p>
<p>ХОРИЗОНТАЛЕН ПРИОРИТЕТ 4. Подобряване на административния капацитет</p>		

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: АКТИВИЗИРАНЕ И РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПОТЕНЦИАЛА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

ПРИОРИТЕТ 1.1. Стимулиране на икономическото развитие и подкрепа на предприемачеството в общината

В рамките на този приоритет общинската администрация ще подкрепи развитието на бизнес средата и създаването на подкрепящата инфраструктура, а така също ще продължи активно да рекламира и промоцира потенциала на общината. От друга страна, тук се включват и мерките, за които бизнесът може да получи подкрепа от оперативните програми, и преди всичко от ОП „Иновации и конкурентоспособност“, Програмата за развитие на селските райони, Програмата за морско дело и рибарство за новия програмен период 2014-2020 г.

Мярка 1.1.1: Подобряване на бизнес средата

Мярката се фокусира върху осигуряване на привлекателна и стимулираща растежа бизнес среда за малките и средните предприятия. Заложените инициативи са насочени едновременно към развитие на местната администрация и облекчаване на административната тежест. Дейностите са свързани с подобряване и облекчаване на регулаторни режими за МСП в процеса на осъществяване на дейността им.

Дейности:

- Анализ на нуждите, проблемите и възможностите за подкрепа от страна на Общината;
- Провеждане на активен инвестиционен маркетинг със специално внимание към малките и средните предприятия;
- Подпомагане на фирмите и други отраслови структури при подготовка на проекти, кандидатстващи за финансиране по линия на ОП;
- Предоставяне на лесно достъпни електронни административни услуги за местния бизнес.

Мярка 1.1.2: Подпомагане предоставянето на бизнес услуги, свързани със стартиране на нов бизнес и/или създаването на нови работни места

Дейности:

- Намаляване на административните процедури и ускорено преминаване при регистриране, строителство и стартиране на дейността;
- Популяризиране на данъчните преференции и облекчения, които могат да се ползват при наемане на лица от определени рискови групи на пазара на труда;
- Посредничество и улесняване предоставянето на разрешителни, достъп до стопанска площ;
- Насърчаване на предприемачеството чрез подкрепа на развитието на нови бизнес идеи и създаването на нови фирми;
- Насърчаване на инвестиции в бизнес иновации и повишаване на ресурсната ефективност в предприятията.

Мярка 1.1.3: Насърчаване създаването на нов малък бизнес

В рамките на настоящата мярка ще се активизират дейностите по насърчаване създаването на нови микро- и малки предприятия и семейни фирми за диверсификация на икономическия профил на местната икономика. Едновременно с това, ще бъдат реализирани дейности за повишаване на предприемаческата култура и уменията да се управлява бизнеса.

С реализирането на дейностите, подкрепящи изпълнението на мярката, могат да се активизират усилията както на общинската администрация, така и да се насърчи бизнесът в общината да ползва възможностите, които предоставят европейските фондове. Мярката обединява в себе си предоставянето на подкрепа за създаване на предприятия (от ОП „Иновации и конкурентоспособност“ и ОП „Развитие на човешките ресурси 2014-2020“), което включва предоставянето на обучение по основни умения и разработване на бизнес-план и впоследствие предоставяне на инвестиционна и консултантска подкрепа за новосъздадените вече предприятия за реализирането на конкретни бизнес идеи и инвестиционни намерения.

ПРИОРИТЕТ 1.2. АКТИВИЗИРАНЕ НА СПЕЦИФИЧНИЯ ПОТЕНЦИАЛ НА РЕГИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

Важна характеристика на икономиката на общината е зависимостта от няколко икономически сектора, които са структуроопределящи за местната икономика. Това поставя сериозни предизвикателства пред развитието, поради силната зависимост на тези сектори от външни влияния – климатични и природни условия (туризъм, селско стопанство, рибарство), кризи и сътресения в световната и местната икономика (туризъм, селско стопанство), промени в пазарното търсене (туризъм, селско стопанство, риболов), въвеждане на квоти (селско стопанство, рибарство), ЕС регламенти и промяна в националното законодателство (всички сектори).

Използване в максимална степен на предимствата, произтичащи от природните и икономически характеристики на община Каварна и възможностите за развитие на секторите туризъм, селско стопанство и преработка на селскостопанска продукция, определени като конкурентоспособни сектори на българската икономика ще бъдат в основата на икономическия растеж на общината.

Специфична цел 1.2.1: Развитие на туризма

Природното и културно-историческо наследство на общината е изключително богато и разнообразно, но предстоят много целенасочени усилия, за да се превърне в икономически инструмент на региона. Причина за това са и твърде традиционните и с не особено високо качество туристически услуги и продукти, които се предлагат. В резултат на това секторът се оказва твърде крехък в условията на криза, податлив на външни влияния, заетите в него отпадат от трудовия пазар, а поради липса на управленски умения и квалифициран персонал фирмите често фалират или едва успяват да издържат на конкурентния натиск, без възможности за каквито и да е развойни инвестиции в материални или човешки ресурси.

В общината има възможности за развитие на разнообразни форми на туризъм: морски, културен, здравен, СПА и уелнес, селски, еко, конгресен, детски и младежки, приключенски, спортен, ловен, голф и друг туризъм.

Утвърждаването на община Каварна като привлекателна дестинация, предлагаща качествен туристически продукт, се основава на: опазване, поддържане и рекламиране на природните забележителности, осигуряване на достъп до тях; нарастване на туристическия поток и повишаване престоя на туристите; повишаване качеството на туристическия продукт; развитие на публично-частното партньорство в туристическия бранш.

Развитието на туризма е свързано с осъществяване на значителни по размер и дълготрайност инвестиции в леглова база, инфраструктура, разработване и реклама на характерен туристически продукт. Това изисква партньорство между местната власт и потенциалните инвеститори, както при анализа на информацията и планирането, така и при реализиране на проектите с помощта на публично-частни партньорства за подкрепа за направените инвестиции по отношение на съпътстващата обслужваща и развлекателна инфраструктура, обслужване и информационно осигуряване.

Мярка 1.2.1.1: Развитие на различните форми на туризъм – морски, културен, здравен, СПА и уелнес, селски, еко, конгресен, детски и младежки, приключенски, спортен, ловен, голф и друг туризъм

Дейности:

- Създаване, реновиране и поддържане на туристическата инфраструктура и атракции;
- Реновиране и експониране на природното и културно-историческо наследство на общината;
- Експониране и социализиране на всички туристически ресурси на общината и включване в стопански оборот;
- Създаване на база данни за региона с подробна информация за ресурсите, атракциите и възможностите за алтернативен туризъм в общината.

Мярка 1.2.1.2: Развитие на цялостна маркетингова политика за популяризиране на Каварна като национална и международна дестинация

Общината провежда успешна политика за утвърждаване на община Каварна като многофункционален туристически център, която трябва да продължи и в перспектива.

Дейности:

- Утвърждаване на местен туристически продукт;
- Разработване и предлагане на туристически пакети с маршрути;
- Обогаляване на Интернет страница за възможностите за туризъм в Каварна, прикрепянето ѝ към утвърдени в световен мащаб „търсачки“ и създаване на лесен достъп до нея; доразвитие на инфопортал и включване в нови информационни мрежи;

- Активно представяне на туристически борси;
- Организиране на информационни турове.

Мярка 1.2.1.3: Опазване и популяризиране на културното наследство

Дейности:

- Популяризиране на историческата памет на общината за развитие на конкурентен туристически сектор;
- Реставриране, опазване и адаптиране на недвижимите културни ценности на територията на общината и терените около тях;
- Изготвяне на рекламни материали за популяризиране на културното наследство общината;
- Разработване на карта на паметниците на културата на територията на общината.

Мярка 1.2.1.4: Утвърждаване на културните събития и фестивали в общината и подпомагане организирането на нови

Общината е с утвърден имидж като столица на специфични музикални прояви, които засилват туристическия интерес. Тази политика следва да продължи и в перспектива, като важен сегмент на туристическия продукт на общината.

Специфична цел 1.2.2: Разнообразяване и повишаване на предприемаческата активност в сектора на рибарството и аквакултурите

Подкрепата на интервенциите в този специфичен сектор на местната икономика ще става както директно чрез мерките на новата Програма за местно дело и рибарство 2014-2020 г., така и опосредствено чрез местните рибарски групи. Записаните мерки в Местната стратегия за развитие на Местната инициативна рибарска група 2011-2013 г. са актуални и през новия планов период.

Мярка 1.2.2.1: Повишаване на конкурентоспособността на рибарския сектор

Основна цел на мярката е да подобри условията за бизнес активност, да насърчи предприемачеството и стимулира привличането на външни за територията инвестиции.

Специфичните цели на мярката са насочени към повишаване на конкурентоспособността на територията чрез дейности, които ще гарантират:

- регистриране на нови фирми;
- местните предприемачи ще придобият умения за управление на собствен бизнес;
- да се повиши качеството на трудовия пазар в резултат от организираните курсове за професионална преквалификация;
- изграждане на инфраструктура в подкрепа на местния бизнес.

Дейности:

- Инвестиционна подкрепа за фирми, опериращи в сектор Рибарство, която не води до повишаване на риболовното усилие;
- Консултантска подкрепа за фирми в и извън сектор Рибарство, вкл. и стартиращи, за сертифициране и/или въвеждане на добри производствени практики;
- Дейности за повишаване безопасността на труда в предприятията в и извън сектор Рибарство;
- Подкрепа за реконструкция на пристанището и лодкостоянките;
- Създаване на структури за логистична подкрепа на заетите в сектор „Рибарство“;
- Инициативи за популяризиране на общината като част от рибарската област като привлекателно място за инвестиции.

Мярка 1.2.2.2: Изграждане на инфраструктурата на сектора

Недостатъчната инфраструктура, обезпечаваша функционирането на рибарските стопанства, е ключов въпрос, чието приоритетно решаване се определя от местните хора като задължителен фактор за успеха на всички други възможни дейности, попадащи в обхвата на плана за развитие на сектора. Състоянието на лодкостоянките (малките рибарски пристанища) създава поредица от проблеми – както секторни, така и законодателни. Лодкостоянките не са узаконени, поради това, че все още не е решен въпросът с преминаването през териториите изключителна държавна собственост, каквито са според конституцията плажовете; все още няма решение къде да бъдат ситуирани лодкостоянките, така че от една страна да са разположени на подходящи места, а от друга – да отговарят на законодателните изисквания; поради това, че доста голяма част от крайбрежната територия попада в зони под защита трябва да се потърси решение на въпроса за осигуряване на комуникации, които да бъдат прокарани до малките пристанища през защитената територия. Няма условия за безопасно влизане в морето и това ограничава риболова до дните, в които времето позволява това. Макар и вече да има изработени и съгласувани концепции за яхтено пристанище в Каварна, засега то е със статут на брегоукрепително съоръжение и няма условия за пренощуване.

Инфраструктурата за достъп – пътища, подходи, също е в много лошо състояние и трябва да се предприемат мерки за рехабилитирането ѝ.

Дейности:

- Доставка и монтаж на специализирано оборудване за общо ползване от рибарите – ледогенератори, живарници, друго;
- Инвестиции в малки преработвателни съоръжения – нови машини и оборудване, доставка, инсталиране и въвеждане в експлоатация;
- Доставка на специализирана складова техника;
- Обучение на персонала, квалификационни и преквалификационни курсове;

- Дейности за обезопасяване и охрана на съществуващи ферми – сигнализиращи инсталации, видеонаблюдение и др.;
- Оборудване на плавателните съдове със съоръжения за първоначална обработка на улова в морето;
- Организиране на събития с цел популяризиране продуктите от риболова и аквакултурата – фестивали на рибата, кулинарни състезания и пр.;
- Подкрепа за дейности, които скъсяват максимално времето за пазарна реализация на продуктите от риболов и аквакултура;
- Подкрепа на дейности за внедряване на иновации в производството и преработка на продукти;
- Подкрепа на дейности за внедряване на иновативни подходи в маркетинга и дистрибуцията на продукцията от сектор рибарство и аквакултури;
- Инвестиции в модернизирание на лодкостоянки, вкл. изграждане на хелинги, в съответствие с изискванията на приложимото законодателство;
- Инвестиции, насочени към осигуряване на сигурност при влизане и излизане от морето;
- Инвестиции в проекти, насочени към опазване на здравето и повишаване сигурността на рибарите в морето, вкл. сигнализация на опасни участъци, мидени полета и пр.;
- Инвестиции в инфраструктура за достъп – подходи към лодкостоянки, туристически обекти и пр.

Мярка 1.2.2.3: Развитие и повишаване на конкурентоспособността на аквакултурите

Община Каварна се характеризира с наличието на фирми, които вече имат опит в развитие на аквакултурата, както и на фирми с опит в изпълнението на проекти с европейско финансиране, които са благоприятните условия за развитие на сектора.

Подкрепа за нови производствени инвестиции в аквакултурите е важна мярка на бъдещото развитие на общината.

Очаква се да се реализира голям инвестиционен проект на територията на общината - строителството на цех за преработка на миди и риба. Инвестицията е на "Бляк Сий Шелс" ООД, която има най-голямото мидено поле в залива на Каварна. Годишно фирмата произвежда около 3 хил. т миди. Сега ще разширят своята дейност, като на терен с площ от около 7 дка, ще изградят модерен цех за преработка на миди и риба. С реализацията на проекта, чиято стойност е 3 млн. евро, ще бъдат разкрити 40 работни места. Това е втората фаза от реализацията на инвестиционния план на фирмата, чийто мажоритарен собственик са представители на ирландския бизнес. Предвижда се след това да доизградят буна 3 в залива на Каварна, като така се оформи модерно рибарско пристанище, а в съседство на терен от около 2 дка бъде изградено модерно рибарско селище от рибарите от сдружение "Черноморски изгрев". Като последен етап

фирмата предвижда да извърши и брегоукрепителни мероприятия с издигането на стена под нос Чиракман.

Реализирането на този проект дава възможност и за рибарите от Каварна, защото те ще получат т. нар. BG номер, който ще им дава правото да изнасят продукцията си в чужбина. Цехът ще изнася преработени миди и риба в страни от цял свят.

Специфична цел 1.2.3: Развитие на устойчиво и високопродуктивно селско стопанство

Селското стопанство е добре развито в общината, като през анализирания период се реализираха нови инвестиции, свързани с изграждане на 1000 дка овощни градини, 200 дка лозя и др.

Мярка 1.2.3.1: Подкрепа за развитие на трайни насаждения и зеленчукопроизводство

Дейности:

- Насърчаване на производителите, занимаващи се със зеленчукопроизводство и овощарство чрез оказване на специализирана помощ;
- Технологично обновяване на земеделските стопанства;
- Стимулиране развитие на биоземеделие;
- Подобряване на научно-техническото, информационното, организационното и пазарно обслужване на местните земеделски производители.

Мярка 1.2.3.2: Подкрепа за развитие на животновъдството

Дейности:

- Подкрепа на фермерите, отглеждащи животни (и най-вече от местни породи и традиционни за общината);
- Стимулиране увеличението на броя на животните и нивото на селекционната дейност за повишаване на продуктивни показатели в животновъдството;
- Стимулиране на месо и млекопреработвателната промишленост;
- Обучения за млади фермери.

Мярка 1.2.3.3: Подобряване на интеграционните връзки между производители, преработватели и търговци на селскостопанска и продукция от риболов и аквакултура

Дейности:

- Изграждане на съвременни бази за съхраняване и търговия на селскостопанска продукция;
- Създаване на локален пазар/тържище за изкупуване и съхраняване на селскостопанската продукция;

- Привличане на инвестиции за изграждане на МСП на хранителната промишленост и добавяне на стойност към продуктите на селското стопанство, риболова и аквакултурата.

ПРИОРИТЕТ 1.3. Привличане на местни и чуждестранни инвестиции в селското и рибното стопанство, преработвателната промишленост и туризма

Общината ще продължи да провежда активна политика по отношение на потенциалните вътрешни и външни инвеститори.

За да може община Каварна да бъде успешна в привличането на външни инвестиции, тя трябва да приложи методологичен подход, който да гарантира успех в периода на реализацията на плана.

Мярка 1.3.1. Приличане на инвестиции чрез установяване на трайни бизнес партньорства

Дейности:

- Разработване на инвестиционен профил на община Каварна. Профилът ще обобщи информацията за основните характеристики (вътрешен одит и анализ на възможностите), които ще дадат основата за реализиране на дейностите по привличане на инвеститори. Целта е да се идентифицират всички положителни характеристики на територията, които да позволят на общината да привлече инвестиции.
- Подкрепа за създаването на партньорства с бизнеса в страната;
- Създаване/разширяване на контактите с чужди бизнес партньори чрез организиране и участие в бизнес-форуми, семинари, срещи.

Мярка 1.3.2: Прилагане на механизмите на публично-частното партньорство за развитието на община Каварна

Публично-частното партньорство (ПЧП) представлява механизъм за дългосрочно договорно сътрудничество между община Каварна, от една страна, и един или повече частни партньори, а, от друга страна, за извършването на дейности от обществен интерес при постигане на по-добра стойност на вложените публични средства и при разпределение на рисковете между партньорите. Приетият през 2012 г. Закон за ПЧП (обн. ДВ. бр. 45 от 15 юни 2012 г., изм. ДВ. бр. 87 от 9 ноември 2012 г., доп. ДВ. бр. 102 от 21 декември 2012 г., изм. ДВ. бр. 15 от 15 февруари 2013 г.) дава правната основа за насърчаване на частните инвестиции в строителството, поддържането и управлението на обекти на техническата и социалната инфраструктура и в извършването на дейности от обществен интерес.

В рамките на настоящата мярка ще бъде разработена програма за реализацията на проекти на базата на ПЧП, която да бъде реализирана от общинската администрация в периода на изпълнението на ОПР.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: СЪХРАНЕНИЕ И ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВАТА НА ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ ЧРЕЗ СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Стратегическа цел 2 на ОПР на община Каварна е с 3 приоритета:

ПРИОРИТЕТ 2.1. ПОДОБРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯТА ЗА ПО-ПЪЛНОЦЕННО ИЗПОЛЗВАНЕ НА НАЛИЧНИЯ ТРУДОВ ПОТЕНЦИАЛ НА ОБЩИНАТА ЧРЕЗ СТИМУЛИРАНЕ И ПОДКРЕПА НА ПОЛИТИКИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ЗАЕТОСТ

Специфична цел 2.1.1: Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места

Постигането на по-висока и качествена заетост със силен акцент върху подкрепата за мерки за намаляване на младежката безработица са основните приоритети на политиката по заетостта, подкрепяна от ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. Това може да стане факт чрез прилагане на мерки в рамките на три взаимосвързани направления:

Мярка 2.1.1.1: Повишаване на икономическата активност и, едновременно с това, подобряване достъпа до заетост за търсещите работа безработни лица

Дейности:

- Подкрепа на проекти, генерирани от бизнеса, осигуряващи разкриване на нови работни места;
- Разкриване на нови работни места в перспективни отрасли - туризъм, производства и дейности, съобразени с икономическия профил на общината;
- Подкрепа на бизнес инициативи и дейности, ориентирани към осигуряване на заетост и възможност за повишаване на квалификацията и преквалификацията на младите хора с цел задържането им в общината;
- Създаване на условия за прилагане на насърчителните мерки за работодатели при наемане на младежи до 29 г. ;
- Осигуряване на чиракуване и стажуване;
- Насърчаване на работодателите да осигуряват възможности за повишаване на квалификацията на млади работници и служители;
- Изграждане на система (с посредничеството на бизнеса в общината) за прогнозиране на потребностите на пазара на труда от работна сила;
- Периодична актуализация на действащите учебни програми в професионалното образование за добиване на професионална квалификация на кадрите, съобразно потребностите на бизнеса в общината.

Мярка 2.1.1.2: Осигуряване на възможност за заетите, предприятията и предприемачите по-лесно да се адаптират към променящите се нужди на икономиката и пазара на труда

Дейности:

- Развитие на знанията и уменията на заетите съобразно нужните на бизнеса квалификация и компетенции;
- Въвеждане на нови форми на организация на труда и насърчаване на географската и професионалната мобилност.

Мярка 2.1.1.2: Стимулиране на самостоятелната заетост и предприемачеството сред търсещи работа лица

Дейности:

- Създаване на условия за активно стимулиране на лица, които започват работа без посредничеството на Агенцията по заетостта;
- Обучения в придобиване на умения за управление на малък бизнес;
- Активна подкрепа на безработни за стартиране на самостоятелна стопанска дейност чрез регистрация на микропредприятие;
- Насърчаване на безработни лица за мобилна заетост - извън постоянното им местоживеене, но в границите на общината.

ПРИОРИТЕТ 2.2. РАЗВИТИЕ НА ОБСЛУЖВАЩИ ДЕЙНОСТИ И СЪПЪТСТВАЩАТА ГИ ИНФРАСТРУКТУРА

Подобряването на гарантирания достъп на жителите на общината до образователни, здравни, социални и културни услуги ще остане един от основните приоритети на ОПР и през следващия планов период.

Специфична цел 2.2.1: Подобряване достъпа до образование и на инфраструктурата на образованието

Политиката в областта на образованието трябва да бъде обвързана с приоритетите на общината и да създава условия за по-широко навлизане на информационните технологии в учебния процес. Осигуряването на равен достъп до образование на всички без разлика на пол, етнически произход и религиозна принадлежност и осъвременяването на учебния процес също е сред търсените резултати от реализацията на предложените мерки.

Мярка 2.2.1.1: Развитие на образователните услуги и осигуряване на възможности за квалификация и учене през целия живот

Дейности:

- Подобряване организацията на образователната инфраструктура в съответствие с наличните контингенти от деца и ученици и действащата система за делегирани бюджети в образованието;
- Засилване на ефективността на връзките между образователните и другите институции;
- Прилагане на нови обучителни програми и форми (дистанционно обучение и др.) за ограмотяване на нискообразовани и неграмотни лица в извънучилищна възраст;

- Намаляване броя на необхванатите и преждевременно напуснали образователната система лица в задължителна училищна възраст;
- Провеждане на обучения по информационни технологии сред учителите;
- Допълнителна квалификация на учители и ръководни кадри.

Мярка 2.2.1.2: Развитие на материалната база на образованието в общината

Дейности:

- Финализиране на процеса по подобряване на физическите качества (енергийна ефективност, обновяване на прилежащи терени и др.) на детските заведения и на училищата в общината;
- Информационно обезпечаване на учебните заведения чрез осигуряване на компютри и достъп до тях на всеки ученик.

Мярка 2.2.1.3: Подкрепа и разширяване на извънкласни и извънучилищни форми на заниманията на деца и младежи

Дейности:

- Разширяване на извънкласните и извънучилищни форми за привличане на интереса на децата към училището и знанието;
- Създаване на клубове по интереси.

Мярка 2.2.1.4: Обучения и ориентация на младото поколение към професии от местно значение и професии с трудова реализация

Дейности:

- Организиране и провеждане на професионално насочване на всеки ученик;
- Разработване на учебни програми, преодоляващи несъответствията между изграждащите от образованието умения и нуждите на пазара на труда;
- Организиране на форми за развитие на творческите таланти.

Специфична цел 2.2.2. Подобряване достъпа до качествени здравни услуги и до лечебни здравни заведения

Мерки:

- Създаване на условия за намаляване на основните рискови фактори за здравето на населението, подобряване на здравната профилактика и лечение на социално значимите заболявания;
- Създаване на условия за прилагане на националните стандарти за качествено здравеопазване в общината;
- Създаване на условия и стимули за развитие на масовия спорт и повишаване физическата култура на населението;
- Обновяване и подобряване качествата на общинската здравна инфраструктура.

Специфична цел 2.2.3. Подобряване на качествата и достъпа до културна и спортна инфраструктура

Мярка 2.2.3.1: Организиране и провеждане на културни прояви

Общината разполага с изключително богата културна програма, която е балансирана през цялата година. В рамките на настоящата мярка се предвижда реализацията на дейности за превръщането на общината във фестивална дестинация от национално значение на база на изключително наситения със събития местен календар (вкл. за популяризиране на отделните събития). Едновременно с това, ще бъдат инвестирани средства за поддръжка и рехабилитация на сградния фонд на различни културни институции, както и на читалищата в общината, които дават място за развитие и изява на множество кръжоци, школи, клубове и групи по интереси. В рамките на настоящата мярка ще продължи подкрепата и за различни археологически експедиции и за експонирането на отделните обекти с историческо значение.

Мярка 2.2.3.2: Развитие на младежки дейности и спорт

Тенденцията към създаване на условия за спортуване на учениците и гражданите в община Каварна се реализира последователно и целенасочено. Спортът в общината постоянно се развива и обогатява. Тези дейности ще останат във фокуса на общинската политика и през следващия планов период.

Дейности:

- Подобряване на спортната инфраструктура за работа с деца и любители;
- Осигуряване на подкрепа за текущата дейност на спортните клубове при работата им с подрастващи и на млади спортни таланти;
- Реализация на проекти, вкл. и по линия на ПЧП за модернизация и реконструкция на спортни обекти в общината;
- Създаване на условия за пълноценно използване на свободното време на младите хора.

ПРИОРИТЕТ 2.3. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ НА ЛИЦАТА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ (УЯЗВИМИ СОЦИАЛНИ ГРУПИ)

Условие за реализирането на правото на всеки човек за достойно съществуване и пълноценно участие в обществото е предотвратяването на социалната изолация сред уязвимите групи. Едновременно с това подобряването на социалните грижи и услуги, насочени към най-уязвимите групи – възрастни, самотни, хора с увреждания, деца в риск, представители на етнически общности.

Мярка 2.3.1: Изграждане и обновяване на обекти на социалната инфраструктура

Дейности:

- Преоборудване на училището в с. Българево в Дом за възрастни хора;

- Осигуряване на съвременни социални жилища. Особено наложително е изграждане на социални жилища за ромите в една част от селата на общината като с. Белгун и др.;
- Процес на деинституализацията на социалните дейности с цел предлагането им в обичайната среда на ползвателите им.

Мярка 2.3.2: Подобряване достъпа до и качеството на социалните услуги в общността

Дейности:

- Разширяване на съществуващите социални услуги в общността и разкриване на нови алтернативни социални услуги;
- Разширяване броя на хората, обслужвани от социални асистенти, лични асистенти и домашни помощници;
- Подкрепа на прилагането на разнообразни форми и начини на обучение на децата и младежите от групите в неравностойно положение;
- Използване на инструментите на социалното подпомагане за ограничаване броя на преждевременно отпадналите от училище ученици от ромски произход.

В Общинската програма за закрила на детето на община Каварна са записани мерки, които имат дълговременен характер.

Дейности:

- Превенция на изоставането на децата и настаняването им извън обичайната семейна среда;
- Гарантиране на правата и подпомагане на социалното включване на децата с увреждания и техните семейства;
- Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца;
- Подържане на информационна система за наблюдение, анализ и своевременно информиране за деца в риск от отпадане от училище;
- Допълнителна педагогическа работа с деца в риск от отпадане;
- Повишен контрол относно превантивната работа с деца, застрашени от отпадане и използване на подходящи форми за привличане на децата, необхванати в образователната система;
- Работата по програми и проекти за интеграция на децата от различни етнически групи в образователната среда.

Мярка 2.3.3: Провеждане на активна общинска политика в пазара на труда, ориентирана към заетост на рисковите групи и на групите в неравностойно положение по отношение на достъпа до заетост

Дейности:

- Обучение и квалификация на възрастни, на трайно безработни и на други лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда;
- Предлагање на обучения за придобиване на знания и умения за създаване на собствен бизнес; повишаване на мениджърските умения и др.;
- Програма за обучения и квалификация на роми;
- Мерки за увеличаване достъпа на безработни роми до информация за свободни работни места и програми за квалификация;
- Насърчаване интеграцията на хора, които срещат трудности на пазара на труда (незавършили училище, нискоквалифицирани работници, хора с увреждания, етнически малцинства) чрез повишаване на тяхната пригодност за работа и възможности за реализация;
- Мотивиране на талантиви деца и младежи от ромски произход за продължаване на образованието.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ИЗГРАЖДАНЕ НА МОДЕРНА ИНФРАСТРУКТУРА, ОСИГУРЯВАЩА КАЧЕСТВЕНА ЖИЗНЕНА СРЕДА И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Приоритет 3.1. Развитие и модернизация на техническата инфраструктура

И в община Каварна, както в голяма част от българските общини, инфраструктурното развитие ще продължава да бъде водещ приоритет в стратегическата рамка на ОПР за следващия програмен период. Като се отчита продължаващата валидност на целите и приоритетите, свързани с инфраструктурното развитие в община Каварна, усилията ще бъдат насочени към развитието и осъвременяването на инфраструктурата на общината, която осигурява подобряване на икономическото развитие, повишаване жизнения стандарт на населението и укрепване връзките в рамките на страната, района, а така също в международен план.

Специфична цел 3.1. Подобряване на транспортната достъпност

Лошото състояние на транспортната инфраструктура е проблем на почти всички общини в България. Повишаване на достъпа и изграждане на местна бизнес инфраструктура чрез устойчиво подобряване експлоатационното състояние на общинските пътища е важна задача на общината.

Предвижда се реализацията на следните мерки:

Мярка 3.1.1. Подобряване параметрите и състоянието на пътната мрежа с национална и регионална значимост:

Дейности:

- Изграждане на скоростен път Варна – Балчик – Каварна – Шабла – граница Румъния;
- Ремонт на крайбрежния третокласен път Тюленово – Каварна;

- Рехабилитация на пътищата Вранино – Белгун – Спасово и Конаре – Белгун – Септемврийци.

Мярка 3.1.2. Доизграждане и поддържане на пътната мрежа, създаваща благоприятна среда за живот:

Дейности:

- Ремонт и поддържане в добро състояние на общинската пътна мрежа и обслужващите я съоръжения;
- Целогодишна поддръжка на пътната маркировка и сезонно почистване и поддържане на пътната настилка на общинската пътна мрежа;
- Подобряване достъпа до интересни туристически обекти.

Специфична цел 3.2. Подобряване параметрите на водостопанската инфраструктура

Мярка 3.2.1. Реконструкция и модернизация на водоснабдителната инфраструктура

Дейности:

- Доизграждане и обновяване на водоснабдителната мрежа за намаляване на загубите и осигуряване на достатъчно количество питейна вода за всички населени места;
- Изграждане на водоснабдителна инфраструктура в нови квартали и курортни съсредоточия;
- Изграждане на водопроводи за допълнително водоснабдяване в някои села от общината.

Мярка 3.2.2. Доизграждане и модернизация на инфраструктурата за отвеждане и пречистване на отпадъчните води

Дейности:

- Доизграждане на канализационната мрежа в град Каварна;
- Изграждане на цялостна канализационна мрежа на крайбрежната зона;
- Изграждане на канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения в селата;
- Реконструкция и модернизиране на ПСОВ "Каварна".

Специфична цел 3.3: Развитие и оптимизиране на енергийната инфраструктура

Мярка 3.3.1: Разширяване и модернизиране на електроенергийната мрежа

Дейности:

- Изграждане на нова подстанция 400/110 kV "Видно" на територията на общината;

- Удвояване на съществуващи и изграждане на нови електропроводи 110 kV за повишаване преносната способност на мрежата 110 kV;
- Поддържане в добро състояние на електроснабдителната мрежа за осигуряване на сигурно и качествено снабдяване с електроенергия.

Мярка 3.3.2. Оптимизиране на енергийния баланс (възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и енергийна ефективност)

Дейности:

- Разумно усвояване на ветровата енергия при съобразяване с екологичните изисквания за запазване на биоразнообразието в района;
- Прилагане на мерки за енергийна ефективност в обществени и административни сгради и оптимизиране на уличното осветление;
- Разработване и прилагане на програма за енергийна ефективност.

Мярка 3.3.3. По-пълно усвояване на природния газ като екологосъобразно гориво:

Дейности:

- Разширяване на газоразпределителната мрежа;
- Присъединяване на нови потребители.

Специфична цел 3.4. Развитие и модернизиране на телекомуникационната инфраструктура

Мярка 3.4.1. Подобряване на достъпа до услугите на информационното общество

Дейности:

- Изграждане на инфраструктура за осигуряване на безжичен достъп до глобалната мрежа за всички потребители, свързани с икономиката, образованието и административните услуги;
- Осигуряване на обществен достъп до он-лайн административни услуги.

Мярка 3.4.2. Модернизация на телекомуникационната мрежа и разширяване предлагането на съвременни съобщителни услуги

Дейности:

- Развитие на електронната съобщителна инфраструктура и осигуряване на качествен Интернет достъп и в малките населени места на селските райони;
- Обучение и предлагане на съдържание, съобразено с интересите на населението в тези райони.

Приоритет 3.2.: Доразвитие на системите за опазване на околната среда на принципа на ресурсната ефективност

Изискванията за подобряване на качеството на околната среда налагат трайно решаване на въпроси, свързани със замърсяване на въздуха и водите, управление на отпадъците, чистота и т.н. Въпреки направеното в различни областни на околната среда през последните години редица проблеми остават.

Специфична цел 3.2.1. Превенция на климатичните промени и борба с техните последици

Ограничаване на негативните последици от климатичните промени е сред ключовите приоритети на ЕС. Същевременно дейността е сред важните изисквания при разработване на стратегическите планови документи. Ограничаването на тяхното вредно въздействие се води в две посоки - чрез превенция, с която се цели ограничаване на по-нататъшното развитие на климатичните промени и чрез борба с техните последици.

Мярка 3.2.1.1: Подкрепа за преминаване към нисковъглеродна и интелигентна икономика

Преминаване към нисковъглеродна икономика в общината се свързва с намаляване на емисиите на въглероден диоксид, постигане на структурна промяна към по-малко ресурсоемки продукти и услуги, спестяване на енергия в сградите и електрическите мрежи, както и за нискоенергийни и по-ефективни транспортни системи.

Част от дейностите са насочени към проекти за повишаване на енергийната ефективност в обществения сектор и жилищния сектор, включително използване на възобновяема енергия и интелигентни компоненти и системи (напр. интелигентно измерване, интелигентно осветление, силова електроника, микрогенериране на енергия и др.), чрез които може директно да се намалят загубите и използването на енергия в обществени (училища, болници, административни офиси) и жилищни сгради. Важна дейност през програмния период 2014-2020 г. ще е и санирането на публични и жилищни сгради с цел повишаване на енергийната ефективност.

Дейност в тази посока е и насърчаването на устойчиво развита градска мобилност. В селскостопанското производство трябва да се вземат мерки за производство на енергия от земеделска биомаса, за устойчиво управление на горите и залесяване на неземеделски територии. При управлението на отпадъците важна задача е намаляване на метановите емисии.

Мярка 3.2.1.2: Адаптация към последиците от климатичните промени

Тук се включват всички дейности, насочени към подготовка за справяне с неизбежните въздействия от климатичните промени.

Дейностите, които се предвижда да бъдат реализирани, са насочени към създаване и непрекъсната актуализация на база данни; изграждане на системи за ранно предупреждение за възникващи опасности от наводнения, пожари, активиране на свлачищни райони; изследване на последиците от промените в климата; изграждане на съоръжения за борба с ерозията; залесяване на обезлесени участъци; устойчиво използване на земите и др.

Специфична цел 3.2.2: Запазване и подобряване на качествата на околната среда

Решаването на по-значимите проблеми, свързани със замърсяването на околната среда, ще доведе и до повишаване качеството на живот в общината. Запазването на качествата на околната среда и най-вече на биологичното разнообразие е важна задача, целяща запазване и за следващите поколения на природните ценности и възможност за тяхното екологосъобразно използване.

Мярка 3.2.2.1: Ограничаване на последиците от индустриални и битови замърсявания

Община Каварна е с добри и много добри качества на атмосферния въздух, но това не изключва необходимостта от контрол и редуциране на замърсяването на въздуха от промишлени, битови и животновъдни обекти. Определени проблеми съществуват и при почвената покривка, подложена на ерозионни процеси и замърсяване.

В тази насока дейностите по тази специфична цел ще са насочени към ликвидиране на замърсяването на земите и тяхната рекултивация и др. Важна дейност и през следващия програмен период ще е почистването и рекултивацията на нерегламентираните сметища и рекултивация на депото за ТБО.

Мярка 3.2.2.2: Опазване и поддържане на биологичното разнообразие

Важен елемент от цялостната дейност е картирането на природни местообитания и видове, поддържане на благоприятно природозащитно състояние на природните местообитания, осъществяване на мониторинг за установяване на промени, с оглед инициране на природозащитни мерки.

Друга дейност, която ще получи подкрепа, е разработването на планове за действие за застрашени животински и растителни видове, както и опазването, поддържането и възстановяването на местообитания и видове в района.

Биоразнообразието е не само природно богатство, но и потенциал за бъдещото развитие на община Каварна. Създаването на подходящи условия за наблюдение на редки и застрашени видове и привличането на лимитиран брой туристи, ще създаде поминък за местното население и ще изгради позитивно отношение към опазването и доброто управление на защитените зони.

Специфична цел 3.2.3: Подобряване на инфраструктурата за опазване на околната среда

Мярка 3.2.3.1: Реконструкция и доизграждане на ВИК мрежата и пречистване на отпадните води

Водоснабдителната мрежа в някои от по-малките населени места е силно амортизирана и има належаща нужда от цялостна модернизация. Като добавим към това и необходимостта от подобряване на качеството на подаваната вода в отделни населени места, проблемът става още по-остър. Мерките включват изграждане и рехабилитация на съществуващите мрежи.

Мярка 3.2.3.2: Оптимизация на системата за управление на отпадъците

Дейностите са насочени към комплексното решаване на проблемите, свързани с отпадъците в общината. Целта е да се ограничи вредното им въздействие върху здравето на хората и околната среда и същевременно да се премине към повторната им употреба, с което ще се намали ползването на първични природни ресурси.

Подобряването на системата за сметосъбиране и въвеждане на по-ефективна система за управление на отпадъците е важна задача на общината. Подобряването на управлението на отпадъците ще допринесе за подобряване качеството на средата в малките населени места. Необходими са мерки за контрол и своевременно почистване на нерегламентираните сметища. Важна дейност и през следващия програмен период ще е почистването и рекултивацията на депото за ТБО.

Подобряването на управлението на битовите и строителни отпадъци чрез предотвратяване или ограничаване на тяхното вредно въздействие върху човешкото здраве и околната среда включва следните дейности:

- Недопускане изхвърляне на отпадъци на неразрешени места. Почистване на отпадъците и предприемане на мерки за недопускане на повторно замърсяване;
- Подмяна на амортизираната обслужваща техника с високоефективна;
- Усъвършенстване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартия/пластмаса/стъкло.

Важна дейност през следващият програмен период ще е закриването и рекултивацията на общинското депо за неопасни отпадъци, която ще се реализира след изграждането и въвеждането в експлоатация на Регионалната система за управление на отпадъците и почистването на нерегламентирани замърсявания.

Специфична цел 3.2.4: Подобряване състоянието на околната среда

Мярка 3.2.4.1. Опазване на околната среда и биоразнообразието

Дейности:

- Ефективно използване на териториалните ресурси - усвояване на ветровата енергия при строго спазване регламентите по Natura 2000;
- Подобряване качеството на атмосферния въздух чрез увеличаване на дървесната растителност в терените за озеленяване; поддържане на съществуващите озеленени площи и отреждане на терени за нови такива;
- Опазване на водните ресурси чрез доизграждане и модернизиране на ВиК системите за намаляване на загубите и замърсяването на околната среда;
- Рекултивация на нарушени терени;
- Внедряване на съвременни технологии за разделно събиране, компостиране на биоразградимите отпадъци, рециклиране и екологично обезвреждане в изпълнение на Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа в периода до 2020 г.;

- Инвестиции в екологосъобразна инфраструктура, включително в обекти по Natura 2000 и други територии за насърчаване на опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и екосистемните услуги.

Мярка 3.2.4.2. Превенция на природните рискове

Дейности:

- Разработване на планове за управление на защитени територии и защитени зони;
- Овладяването на абразионните и свлачищните процеси по Черноморското крайбрежие на територията на общината чрез адекватни действия за предотвратяването им;
- Изграждане на инфраструктурни съоръжения за предотвратяване на наводнения и борба с абразията и ерозията, възстановяване и изграждане на дренажни съоръжения и инфраструктура;
- Ограничаване на добива на инертни материали от бреговата зона;
- Поддържане и съхраняване на горските ресурси – подкрепа за борба с ветровата и водна ерозия, с опустиняването и неблагоприятните последици от затоплянето на климата;
- Превенция и защита от горски, полски пожари и пожари в градска среда – осигуряване на методи и технически средства за реализирането ѝ.

Мярка 3.2.4.3. Повишаване на информираността и екологичната култура на населението

Дейности:

- Поддържане на Интернет страница на Общината, посветена на актуална информация за околната среда;
- Разпространение на местно ниво на актуална информация за качеството на въздуха и питейната вода чрез редовно публикуване на информация на сайта на общината и информационно табло;
- Участие на обществеността в обществени обсъждания на инвестиционните намерения за изграждане на нови обекти;
- Организиране и осъществяване на кампанийни акции за почистване и озеленяване на града;
- Организиране на обществени кампании, свързани с отбелязване на важни природозащитни дати.

ПРИОРИТЕТ 3.3: ОБНОВЯВАНЕ И БЛАГОУСТРОЯВАНЕ НА СЕЛИЩНАТА СРЕДА

Подобряването на физическата среда в населените места ще допринесе за повишаване на привлекателността на общината като цяло и за подобряване на жизнения стандарт на нейните жители.

Осигуряването на качествени публични пространства и премахването на бариерите за хората в неравностойно положение са предпоставка и за развитието на по-динамичен социален живот в града и селата.

Мерки:

- Облагородяване на обществените пространства;
- Подобряване на физическото състояние на парковете и зелените площи;
- Предприемане на ефективни мерки за премахване на архитектурните бариери и осигуряване на физически достъп до обществени сгради, открити пространства, спортни и културни обекти за лица с увреждания;
- Предотвратяване на риска от наводнения и пожари;
- Обновяване и енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

ПРИОРИТЕТ 4. ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ

Подобряването на административния капацитет на служителите от общинската администрация е хоризонтален приоритет, който има отношение към успешното реализиране на другите основни приоритети.

Мярка 4.1: Усилване на капацитета и подобряване координацията за управление на средства от структурните фондове на ЕС на местно ниво и изграждане на партньорство

Дейности:

- Обучения на служители за подготовка и управление на проекти;
- Подготовка на подходящи проекти за кандидатстване за финансиране;
- Проучване на добрите практики от други български общини;
- Търсене на стимули за служителите на общинската администрация да участват активно в изпълнението на проектите;
- Участие на представители на общините в мониторинга за използване на средствата от структурните фондове на ЕС;
- Фокус на подготвяните проекти върху приоритетите на ОПР.

Мярка 4.2. Развитие на административното обслужване

В рамките на настоящата мярка ще бъде приложен модел за постоянно подобряване на административното обслужване с дейности, свързани с инвестиции в ИТ инфраструктура и за повишаване на квалификацията на заетите лица в общинската администрация и в отделните кметства с цел подобряване управлението на процесите и дейностите. Едновременно с това ще включва и дейности по подобряване на вътрешните връзки в администрацията и връзката им с централната администрация.

Мярка 4.3. Развитие на административния капацитет за подготовка и реализация на проекти

С оглед усъвършенстване на административния капацитет за подготовка и реализация на проекти ще бъдат проведени обучения и други форми за подобряване на квалификацията и мотивиране на служителите на общината.

В допълнение, ще бъдат анализирани оперативните програми, които ще функционират в периода 2014-2020 г. и ще бъде разработен План за действие, който ще дава взаимовръзката между приоритетните за изпълнение проекти на територията на общината и източниците на финансиране през новия програмен период. По този начин ще бъде постигната предвидимост по отношение на инвестициите за развитието на общината и по-адекватно планиране на необходимите за това ресурси (както човешки, така и финансови).

Мярка 4.4. Въвеждане на електронна платформа за предоставяне на общински услуги

С развитието на новите технологии се създават множество възможности за улесняване на достъпа до информация и пестене на време, като все повече услуги започват да се предлагат по електронен път, без да се изисква физическо присъствие на гражданите или на представителите на бизнеса. От тази гледна точка, община Каварна може да повиши привлекателността си сред потребителите на услугите, които предоставя, като заложи на модерни подходи за тяхното администриране и обслужване.

Ще бъде въведена автоматизация и електронизация на процесите с цел предоставяне на услуги на гражданите и бизнеса и подобряване и оптимизация на административното обслужване.

Ефективното въвеждане на електронните услуги зависи от нивото на техническа подготвеност (ниво софтуер и хардуер) за управление на документооборота и контрола по изпълнение на задачите, като в настоящата мярка ще бъдат изпълнени дейности за тяхното приваждане спрямо добрите практики в тази сфера. Като краен ефект ще бъде постигнато автоматизиране на регистрирането и управлението на електронни документи, постъпващи през електронната поща и страницата в Интернет на общината и многократно оптимизиране на процеса на административно обслужване.

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Общата оценка на необходимите ресурси за реализация на Общинския план за развитие на община Каварна (2014-2020 г.) представлява експертна оценка за общата финансова рамка, която се предвижда да бъде изпълнена като предпоставка за постигане на поставените цели и приоритети за развитие към края на периода. Финансовата рамка е и условие за мобилизиране на допълнителни ресурси от други източници – публични и частни, които не са включени в експертната оценка, както и за насочване на външните и вътрешните инвеститори към избраните приоритетни области, които ще получават публично финансиране и по този начин ще се създаде по-благоприятна бизнес среда в съответните сектори.

Ресурсите за реализацията на плана включват само планираните средства за реализацията на ключовите за развитието на общината мерки и проекти, които разширяват възможностите за инвестиции и мобилизират допълнителни ресурси в публичния и частния сектор. В този смисъл индикативната финансова таблица не включва в прогнозен план пълния обем на финансовите ресурси (собствени и привлечени) за инвестиции, текущи разходи, средства, получени като безвъзмездни помощи, субсидии (трансфери) или друг вид публични и частни средства и разходи, които ще бъдат реализирани на територията на общината и ще допринасят за развитието ѝ през периода до 2020 г.

Компонентите на индикативната финансова таблица обхващат:

- определените приоритети за устойчиво интегрирано местно развитие през периода до 2020 г., общия и годишния обем на планираните средства за тяхната реализация;
- източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на общината, като се имат предвид мерките и проектите, които ще бъдат включени в конкретна програма за реализация на плана;
- относителния дял на предвидените средства по източници на финансиране в общата сума на поетите финансови ангажименти за реализацията на плана.

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

	Срок на изпълнение	Източник на финансиране				
		Стойност (хил.лв)	Средства от общинския бюджет	Средства от държавния бюджет	ЕСИФ, друга чужда помощ	Частни средства
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Активизиране и реализиране на потенциала на местната икономика						
Приоритет 1.1						
Стимулиране на икономическото развитие и подкрепа на предприемачеството в общината	2014-2020	3910	12		3878	20
Приоритет 1.2						
Активизиране на специфичния потенциал на регионалната икономика – Подкрепа за развитие на туризма, селското и рибното стопанско	2014-2020	3450	35		3375	40
Приоритет 1.3						
Привличане на местни и чуждестранни инвестиции	2014-2020	240	20		200	20
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал						
Приоритет 2.1						
Подобряване на условията за по-пълноценно използване на наличния трудов потенциал на общината	2014-2020	320	64	5	221	30
Приоритет 2.2						
Развитие на обслужващи дейности и съпътстващата ги инфраструктура	2014-2020	330	66	12	252	
Приоритет 2.3						
Създаване на условия за социално включване на лицата в неравностойно положение	2014-2020	640	128	9	503	
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Изграждане на модерна инфраструктура, осигуряваща качествена жизнена среда и устойчиво развитие на общината						
Приоритет 3.1						
Развитие и модернизация на техническата инфраструктура	2014-2020	34500	6900	550	27050	
Приоритет 3.2						
Доразвитие на системите за опазване на околната среда	2014-2020	32000	6400	950	24650	
Приоритет 3.3						
Подобряване на физическата среда в населените места	2014-2020	480	96		384	
Приоритет 4						
		130	26		104	

Подобряване на административния капацитет						
ОБЩО		76000	13747	1526	60617	110

Източниците за финансиране на мерките и проектите, предвидени за реализация на приоритетите на плана, включват три групи финансови източници:

- местни публични източници: общински бюджет, общински или други местни публични фондове и сметки (бюджетни и извънбюджетни);
- външни публични източници: централния (републиканския) бюджет, Европейските структурни и инвестиционни фондове (Структурните фондове и Кохезионният фонд на ЕС, фондове на ЕС в областта на земеделието - развитието на селските райони и рибарството), други източници – банки, фондове и фондации, програми на ЕС, международни финансови институции, средства на неправителствени организации в обществена полза и др. публични финансови източници;
- частни финансови източници: средства от частни банки, фондове, инициативи, проекти и средства на частни фирми и неправителствени организации в частна полза.

Следва да се има предвид, че общата сума на поетите финансови ангажименти (задължения), включително по отделните приоритети, е индикативна и може да претърпи корекции в зависимост от възприетите подходи и степента на изпълнение на приоритетите, промените в пазарните условия, необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени в предвидените мерки и проекти.

Общата финансова рамка на ОПР на Община Каварна е 76 млн. лв. По отношение на разпределението на необходимия финансов ресурс по приоритетни области най-висок обем на нужните инвестиции са насочени към подобряване на инфраструктурата – 88%.

Като основни източници на финансиране за реализацията на Общинския план са посочени различните програми, съфинансирани от ЕС. Делът на тези средства от общия размер на бюджета на Плана е почти 80%.

ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПЛАНА

Основна функция на наблюдението и оценката е обратна връзка по отношение на процеса на реализация и предотвратяване на рисковете пред изпълнението на предвидените интервенции и проекти и, в резултат на това, на стратегическите цели и приоритети на ОПР. Основата на наблюдението и оценката са определените индикатори, които представляват количествено измерване на постиженията от дадена интервенция, както и показват осъществения прогрес към постигане на целите, които тези интервенции си поставят.

Наблюдението на реализацията на ОПР Каварна включва:

- периодичен преглед на постигнатия прогрес в изпълнението на плана;
- разглеждане на резултатите от изпълнението на проектите и степента на постигане на стратегията на плана;
- установяване и очертаване на тенденции, проблеми с особена важност, ограничители, перспективи за развитие.

За оценката на изпълнението на ОПР ще се използват данните, предоставени от системата за мониторинг, включително показателите за продукт, резултати и въздействие.

С цел осигуряване на надеждна основа за наблюдение и оценка на последващото изпълнение на целите и приоритетите, заложи в ОПР, е разработена система от индикатори. Тя дава възможност да се сравняват действителните с планираните, очакваните индикатори за продукти, резултати и въздействие. Индикаторите следва да дават ясен отговор на въпроса «какво се случва с територията на града» и «как се прилага приетата стратегия на плана за нейното развитие». Индикаторите следва да показват как работи планът, да дават ясни параметри за това, какво се случва, какво е постигнато и какво не. Не е необходимо те да бъдат много на брой, но трябва да са измерими и конкретно отнасящи се към дефинираните цели, приоритети и мерки.

Основните категории индикатори, които ще се използват за наблюдение и оценка, са:

- индикатори за продукт. Индикаторите за продукт/изпълнение са свързани пряко с дейностите и проектите, след реализацията на които се създава определен продукт. Заложените приоритети и мерки ще се реализират чрез проекти. Индикаторите за продукт са израз на целта на приоритета;
- индикатори, произтичащи от очакваните резултати, с които ще се измерват положителните изменения в градската среда с пряк принос за повишаване качеството на живот (измерват ползите за съответната целева сфера и тематична област, обект на разработване и реализация от ОПР, напр. свързани с подобрена достъпност, подобрена градска среда, подобрени услуги от развитие на инфраструктурата и т.н.). Резултатите са свързани с подпомаганите мерки;
- индикатори за въздействие, свързани с въздействието върху развитието на територията. Тези показатели измерват дългосрочните последици и ефекти за цялата общност.

Индикаторите трябва лесно да могат да бъдат тълкувани, статистически потвърдени, реагиращи и пряко свързани с политиката на намеса, както и навреме събрани и анализирани за целите на мониторинга и оценките за изпълнение на ОПР на община Каварна 2014-2020 г.

Предложените индикатори са дефинирани и на базата на информационната осигуреност на системата за планиране на регионалното развитие на общинско ниво. Всеки един от тях може да бъде проследяван чрез справки с официалната статистика или вътрешно от отговорните за това звена в Общинската администрация. За изпълнение на тези функции е нужна както добра координация и диалог с институциите, отговорни за поддържането на официалната статистика, така и

вътрешен за Общината безпрепятствен диалог между отделните звена. За гарантиране успешното функциониране на предложената система е необходимо да бъдат събирани своевременно и акуратно данни за текущите стойности на всеки един от индикаторите. Липсата на подобен функциониращ механизъм поставя в риск цялостното проследяване и обективната оценка на изпълнението на плана.

Източници на информация

Основното средство за събиране на информация за движението на стойностите на конкретните индикатори е базата данни на Националния статистически институт. Официални източници на информация са и Агенция „Пътна инфраструктура“, Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България, Агенцията по заетостта, Регионалната агенция по околна среда и води, Агенцията по геодезия, картография и кадастър.

С оглед естеството на повечето от заложените индикатори много важен източник на информация са отделните звена в Общинската администрация на Каварна.

Необходимо е още при стартиране на реализацията на Плана (2014 г.) да бъде създадена стройна организация за проследяване на съответните индикатори.

Индикатори

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие, въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики.

Таблица 24. Система от индикатори за проследяване изпълнението на ОПР 2014-2020 г.

Наименование на индикатора	Мярка	Изходна стойност 2014 г.	Целева стойност 2020 г.
Подкрепени проекти, генерирани от бизнеса, осигуряващи разкриване на нови работни места	брой	-	10
Разкрити нови работни места в перспективни отрасли - туризъм, рибарство и дейности, съобразени с икономическия профил на общината	брой	-	190
Подкрепени бизнес - инициативи и дейности, ориентирани към осигуряване на заетост и възможност за повишаване на квалификацията и преквалификацията на младите хора с цел задържането им в	брой	-	5

общината			
Брой безработни лица, преминали в групата на заетите	брой	-	380
Безработни лица, стартирали самостоятелна стопанска дейност чрез регистрация на микропредприятие	брой	-	18
Обновени образователни заведения	брой	-	4
Изградени социални жилища	брой	-	140
Лица в неравностойно положение с подобрени професионалните умения в съответствие със съвременните изисквания за развитие на пазара и бизнеса и при спазване на принципа за равни възможности	брой	-	120
Отн. дял на РПМ в добро или средно състояние	%	78	100
Дължина на рехабилитирани или ремонтирани общински пътища	км	18	35
Отн. дял на населението с подобрен транспортен достъп	%	-	65
Отн. дял на рехабилитирана водопроводна мрежа	%	-	70
Отн. дял на загубите при транспорта на водата	%	70	40
Дължина на новоизградена канализационна мрежа	км	-	30
Отн. дял на население, обхванато с обществена канализация	%	62	80
Мощност на ВЕИ	мвт	370	500
Газифицирани домакинства	брой	870	1500
Изградени обществени центрове за достъп до Интернет	брой	-	10
Намаляване на ФПЧ ₁₀ от битовото отопление като основен източник	%	-	20
Отн. дял на население, обслужено с ПСОВ	%	62	80
Намалени територии със свлачища	%	-	10
Рекултивирани нарушени терени	%	-	5
Изградени зелени зони в свободните пространства	%	-	10

НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана. Особено внимание трябва да се отдели на организацията и методите за изпълнението на плана и на програмата, прилагани от съответните органи и звена.

За целите на наблюдението и оценката се изгражда система съгласно нормативните изисквания и стандарти, която включва формите и начините за събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органа за наблюдение и организацията на работата по наблюдението и оценката, както и системата на докладване и осигуряване на информация и публичност. В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват кметът на общината, кметовете на кметства и кметските наместници, общинската администрация, общинският съвет, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината. При актуализацията на общинския план за развитие следва да се анализира и оцени динамичното въздействие на външните и вътрешните фактори и условия върху социално-икономическите характеристики на развитието на общината и качеството на околната среда, като на тази основа се разработи по-реалистична и адекватна стратегическа рамка и система за управление и изпълнение на целите на плана до края на съответния период.

Задължително условие за успешната реализация на общинския план за развитие е неговата способност за адаптация към промените в общинските характеристики през следващите седем години и за това е необходимо той да бъде актуален до 2020 г. необходимо е да бъде разработена система за наблюдение и оценка на плана.

Основните цели на системата са да провери до каква степен планираните цели са изпълнени, да направи оценка на актуалността на Плана спрямо променящите се условия и да обоснове нуждата от ревизиране на Плана.

Основната задача на системата е да осигури информация относно това дали проектите са реализирани или не и какви са резултатите и въздействието от тяхната реализация, като ги представи публично пред структурите на местната администрация и заинтересованите страни.

Съгласно законодателството в сферата на регионалното развитие, кметът на общината и общинският съвет съвместно обезпечават дейностите по изработването, съгласуването и последващите реализация и наблюдение на ОПР.

Във функциите на Общинския съвет се включва:

- осигуряване на необходимата информация за оценка;

- разпределение на отговорностите между отделните структури от общинската администрация, изпълняващи ОПР;
- поддържане на непрекъсната комуникация с централните и местните институции;
- утвърждаване необходимите мерки за промяна на системата за наблюдение и оценка на плана;
- популяризиране на резултатите от ОПР в публичното пространство.

Задълженията на кмета на общината включват:

- организиране наблюдението на конкретните дейности по реализацията на ОПР;
- обобщаване и представяне резултатите от прилагането на ОПР;
- обобщаване и представяне резултатите от наблюдението на плана;
- участие в разработването на годишния доклад, обобщаващ резултатите от извършените дейности, който се приема от Общинския съвет.

Докладите ще осигуряват информация за:

- социалните, икономическите и екологичните промени в рамките на общината и прилежащата ѝ външна среда;
- степента на изпълнение на предвидените стратегически цели и мерки;
- конкретните резултати от изпълнението на задълженията от страна на изпълняващите плана;
- мотивирани предложения за подобряване на системата за наблюдение, както и за цялостния процес по изпълнението на плана.

Изработването на **междинна оценка на ОПР**.

Междинната оценка цели да изследва процеса на изпълнение на Плана, актуалността на стратегията и ефективността на комуникацията между компетентните органи. В ситуация, когато е нужна актуализация на документа, тя се разработва през 2017 г. Актуализацията се изготвя от специализиран екип, който се запознава подробно с мненията на всички заинтересовани страни.

Междинната оценка на Общинския план за развитие има за цел да проследи напредъка на плана и актуалността на стратегическите му цели. Основна задача на Междинната оценка на ОПР е да се констатира и аргументира необходимостта от актуализация на плана за развитие. Този документ е ключов за оценката на изпълнението на плана и неговото реализиране трябва да бъде съпътствано с широко участие на заинтересованите страни, които могат да дадат своята гледна точка и мнение. След разработването на междинната оценка се извеждат основните изводи, на база на които се прави преценка за необходимост от актуализация на ОПР.

Междинната оценка се предлага от кмета на общината пред Общинския съвет, който трябва да я одобри. На база на тази оценка се актуализира Планът.

НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Главната цел на действията за прилагане на този принцип е да се осигури прозрачност и да се информират заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Законът за регионално развитие и Правилникът за неговото прилагане регламентират осъществяването на партньорство, публичност и прозрачност като водещ принцип при разработването и реализацията на Общинските планове за развитие.

Целта е да се намерят най-подходящите инструменти за ангажиране и участие на всички партньори и заинтересовани страни както в процеса на подготовка, така и в процеса на реализация на ОПР.

Балансирането на различни интереси и генерирането на мотивирани предложения съдейства за постигане на реалистични резултати, отразяващи специфичната местна действителност.

Осигуряването на обществена ангажираност към разработването и прилагането на ОПР е гаранция за неговата успешна реализация.

Основните принципи, върху които се основава разработването на ОПР, са:

- Партньорство между всички институции, заинтересовани лица и структури на гражданското общество в процеса на реализиране на стратегическите намерения;
- Координация вътре и между управленските звена на всички равнища, носещи отговорността за постигане на очакваното състояние на общината към хоризонта на планирането;
- Концентрация на усилията, човешките и финансовите ресурси за осъществяване на набелязаните в стратегията цели;
- Интегриране на действията, заложен в различните програми, за постигане на комплексен социално-икономически ефект;
- Отвореност за допълнения и адаптивност на стратегическите намерения към променящите се условия на средата, в която се реализира ОПР.

Съгласно националната законодателна рамка за регионално развитие, действията на компетентните органи, свързани с разработването и изпълнението на ОПР, са публична информация. В тази връзка е предвидено да се осигури публичен достъп до ОПР.

В работен порядък беше организирано анкетиране на служители, директно ангажирани в планирането и изпълнението на ОПР; представители на експлоатационните дружества, заинтересовани страни и граждани. Направено е допитване до бизнеса относно социално-икономическия анализ на фирмите, както и тяхната визия за предстоящия период. По този начин е осигурена откритост на процеса и е получена обратна връзка от страна на участниците.

На публична среща с обществеността е представен завършен предварителен проект на ОПР.

Проведени са срещи и консултации със заинтересованите страни, Общинската администрация и представителите на обществеността, които допринасят за качеството на разработения проект на ОПР.

В нормативната уредба съществуват добре изпитани в практиката инструменти за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност в процеса на реализация на ОПР, като: годишни доклади за изпълнението на плана, междинна и последваща оценка. Тези доклади и оценки съдържат информация за постигнатия прогрес по изпълнението на ОПР, несъответствията между планираното и реалното състояние на общината към наблюдавания момент.

Законодателството изисква публичното представяне на докладите - публикуване на официалната Интернет страница на Общината, както и запознаване с оценките на основните заинтересовани страни.

Установено в практиката е провеждането на публични дискусии, на които отговарящите за управлението на ОПР звена представят постигнатите резултати и обсъждат със заинтересованите страни мерки за преодоляването на възникнали рискове и трудности.

Друго направление в процеса на осигуряване на прозрачност и публичност по време на реализацията на ОПР е формирането на оперативни партньорства за реализиране на определените с Общинския план приоритетни проекти.

Предвижда се Общинската администрация периодично да публикува новини, свързани с ключовите проекти по Общинския план като част от структурата на Интернет портала на Общината.

Ефективен инструмент е използването на различни медийни платформи за популяризиране на инициативите. Очаква се да бъдат приложени разнообразни форми за насърчаване реализацията на смесени инициативи между Общинската администрация и частния бизнес – публично-частни партньорства.

ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1 Активизиране и реализиране на потенциала на местната икономика										
ПРИОРИТЕТ 1.1. Стимулиране на икономическото развитие и подкрепа на предприемачеството в общината	ОББ, ОПИК	Община Каварна	Частен сектор, браншови организации, бизнес структури Община Каварна							
Мярка 1.1.1 Подобряване на бизнес средата	ОББ	Община Каварна	"							
Анализ на нуждите, проблемите и възможностите за подкрепа от Общината	ОББ, ОПИК	Община Каварна	"							
Провеждане на активен инвестиционен маркетинг	ОББ, ОПИК	Община Каварна	"							
Предоставяне на лесно достъпни електронни административни услуги	ОПДУ	Община Каварна	"							
Мярка 1.1.2 Подпомагане предоставянето на бизнес услуги, свързани със стартиране на нов бизнес и създаването на нови работни места	ОББ, ОПДУ	Община Каварна, браншови организации, структури на министерства	Частен сектор, браншови организации, бизнес структури Община							
Намаляване на административните процедури и ускорено преминаване при регистриране, строителство и стартиране на дейността	ОББ, ОПДУ, ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, браншови организации, структури на министерства	"							
Популяризиране на данъчните преференции и облекчения, които могат да се ползват при наемане на лица от определени социални групи на пазара на труда	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, браншови организации, структури на министерства	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Посредничество и улесняване предоставянето на разрешителни	ОББ	Община Каварна, браншови организации, структури на министерства	"							
Насърчаване на предприемачеството чрез подкрепа на развитието на нови бизнес идеи и създаването на нови фирми	ОПРЧР, ПРСР, ПМДР, ОПИК	Община Каварна, браншови организации, структури на министерства	"							
Насърчаване на инвестиции в бизнес иновации и повишаване на ресурсната ефективност в предприятията	ПРСР, ПМДР, ОПИК	Община Каварна, браншови организации, структури на министерства	"							
Мярка 1.1.3 Насърчаване създаването на нов малък бизнес		Община Каварна, браншови организации, структури на министерства	Частен сектор, браншови организации, бизнес структури Община							
Насърчаване създаването на нови микро- и малки предприятия и семейни фирми за диверсификация на икономическия профил на местната икономика.	ОПРЧР, ПРСР, ПМДР, ОПИК	Община Каварна, браншови организации, структури на министерства	"							
Повишаване на предприемаческата култура и уменията да се управлява бизнес.	ОПРЧР, ПРСР, ПМДР	Община Каварна, браншови организации, структури на министерства	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ПРИОРИТЕТ 1.2. Активизиране на специфичния потенциал на регионалната икономика	ОПРР, ОПОС, ПРСР, ПМДР, ПЧП	Община Каварна, туристически организации	Частен сектор, браншови организации, бизнес структури Община							
Специфична цел 1.2.1 Развитие на туризма	ОПРР, ОПОС, ПРСР, ПМДР, ПЧП	Община Каварна, туристически организации	"							
Мярка 1.2.1.1 Развитие на различните форми на туризъм	ОПРР, ОПОС, ПРСР, ПМДР, ПЧП	Община Каварна, туристически организации	"							
Създаване, реновиране и поддържане на туристическата инфраструктура и атракции	ОПРР, ПЧП	Община Каварна, туристически организации	"							
Създаване на база данни с подробна информация за ресурсите, атракциите и възможностите за туризъм в общината	ОбБ, ОПОС, ПРСР, ПМДР, ПЧП	Община Каварна, туристически организации	"							
Мярка 1.2.1.2 Развитие на цялостна маркетингова политика за популяризиране на Каварна като национална и международна дестинация	ОбБ, ОПОС, ПРСР, ПМДР, ПЧП	Община Каварна, туристически организации	"							
Утвърждаване на местен туристически продукт	ОбБ, ПЧП	Община Каварна, туристически организации	"							
Обогатяване на интернет страница за възможностите за туризъм в Каварна и включване в нови информационни мрежи	ОбБ, ПЧП	Община Каварна, туристически организации	"							
Активно представяне на туристически борси	ОПИК	Община Каварна, туристически организации	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 1.2.1.3 Опазване и популяризиране на културното наследство	ОПРР, ПРСР, ПМДР, ПЧП	Община Каварна	Културни институции Община							
Популяризиране на историческата памет на общината за развитие на конкурентен туристически сектор	ОПРР, ПРСР, ПМДР, ПЧП	Община Каварна	"							
Реставриране, опазване и адаптиране на недвижимите културни ценности на територията на общината	ОПРР, ПЧП	Община Каварна	"							
Реклама за популяризиране на културното наследство на общината	ОББ, ОПРР, ПЧП	Община Каварна	"							
Мярка 1.2.1.4 Утвърждаване на културните събития и фестивали в общината и подпомагане организирането на нови	ОББ, ПЧП	Община Каварна	Културни институции Община							
Специфична цел 1.2.2 Разнообразяване и повишаване на предприемаческата активност в сектора на рибарството и аквакултурите	ПМДР	Община Каварна	Браншови организации, бизнес структури, МИРГ Община							
Мярка 1.2.2.1 Повишаване на конкурентоспособността на рибарския сектор	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Придобиване умения от местните предприемачи за управление на собствен бизнес	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Мярка 1.2.2.2 Изграждане на инфраструктурата на сектора на рибарството	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	Частен сектор, браншови организации, бизнес структури, МИРГ Община							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Доставка и монтаж на специализирано оборудване за общо ползване от рибарите – ледогенератори, живарници, друго	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Инвестиции в малки преработвателни съоръжения – нови машини и оборудване, доставка, инсталиране и въвеждане в експлоатация	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Доставка на специализирана складова техника	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Обучение на персонала, квалификационни и преквалификационни курсове	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Дейности за обезопасяване и охрана на съществуващи ферми – сигнализиращи инсталации, видеонаблюдение и др.	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Оборудване на плавателните съдове със съоръжения за първоначална обработка на улова в морето	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Организиране на събития с цел популяризиране продуктите от риболова и аквакултурата – фестивали на рибата, кулинарни състезания и пр.	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Подкрепа за дейности, които скъсяват максимално времето за пазарна реализация на продуктите от риболов и аквакултура	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Подкрепа на дейности за внедряване на иновативни подходи в маркетинга и дистрибуцията на продукцията от сектор рибарство и аквакултури	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Инвестиции в модернизиране на лодкостоянки, вкл. изграждане на хелинги, в съответствие с изискванията на приложимото законодателство	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Инвестиции, насочени към осигуряване на сигурност при влизане и излизане от морето	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Инвестиции в проекти, насочени към опазване на здравето и повишаване сигурността на рибарите в морето, вкл. сигнализация на опасни участъци, мидени полета и пр.	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Инвестиции в инфраструктура за достъп – подходи към лодкостоянки, туристически обекти и пр.	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Мярка 1.2.2.3 Развитие и повишаване на конкурентоспособността на аквакултурите	ПМДР	Община Каварна , МИРГ	"							
Мярка 1.2.3.1 Подкрепа за развитие на трайни насаждения и зеленчукопроизводство	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							
Насърчаване на производителите, занимаващи се със зеленчукопроизводство и овощарство чрез оказване на специализирана помощ	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							
Технологично обновяване на земеделските стопанства	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							
Стимулиране развитие на биоземеделие	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							
Подобряване на научно-техническото, информационното, организационното и пазарно обслужване на местните земеделски производители	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							
Мярка 1.2.3.2 Подкрепа за развитие на животновъдството	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							
Подкрепа на фермерите, отглеждащи животни (и най-вече от местни породи и традиционни за общината)	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Стимулиране увеличението на броя на животните и нивото на селекционната дейност за повишаване на продуктивни показатели в животновъдството	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							
Стимулиране на месо и млекопреработвателната промишленост	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							
Обучения за млади фермери	ПРСР, ФЗ	Община Каварна, структури на министерства, МИГ	"							
Мярка 1.2.3.3 Подобряване на интеграционните връзки между производителите, преработвателите и търговци на селскостопанска продукция и продукция от риболова и аквакултура	ПРСР, ПМДР, ОПИК	Община Каварна, структури на министерства, МИГ, МИРГ	Частен сектор, браншови организации, бизнес структури, МИРГ, МИГ Община							
Изграждане на съвременни бази за съхраняване и търговия на селскостопанска продукция	ПРСР, ПМДР, ОПИК	Община Каварна, структури на министерства, МИГ, МИРГ	"							
Създаване на локален пазар/тържище за изкупуване и съхраняване на селскостопанската продукция	ЕЗФРСР, ЕФМДР, ОПИК	Община Каварна, структури на министерства, МИГ, МИРГ	"							
Привличане на инвестиции за изграждане на МСП на хранителната промишленост и добавяне на стойност към продуктите на селското стопанство, риболов и аквакултура	ЕЗФРСР, ЕФМДР, ОПИК	Община Каварна, структури на министерства, МИГ, МИРГ	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ПРИОРИТЕТ 1.3. Привличане на местни и чуждестранни инвестиции в селското и рибното стопанство, преработвателната промишленост и туризма	ЕЗФРСР, ЕФМДР, ОПИК	Община Каварна, МИГ, МИРГ	Частен сектор, браншови организации, бизнес структури, МИРГ, МИГ Община							
Мярка 1.3.1. Приличане на инвестиции чрез установяване на трайни бизнес партньорства	ЕЗФРСР, ЕФМДР, ОПИК	Община Каварна, МИГ, МИРГ	"							
Разработване на инвестиционен профил на община Каварна	ЕЗФРСР, ЕФМДР, ОПИК	Община Каварна, МИГ, МИРГ	"							
Подкрепа създаването на партньорства с бизнеса в страната	ЕЗФРСР, ЕФМДР, ОПИК	Община Каварна, МИГ, МИРГ	"							
Създаване/разширяване на контактите с чужди бизнес партньори	ЕЗФРСР, ЕФМДР, ОПИК	Община Каварна, МИГ, МИРГ	"							
Мярка 1.3.2 Прилагане на механизмите на публично-частното партньорство за развитието на община Каварна	ОББ ПЧП	Община Каварна, МИГ, МИРГ, браншови организации	Частен сектор, браншови организации, бизнес структури, МИРГ, МИГ Община							
Стратегическа цел 2 Съхранение и подобряване качествата на човешкия капитал чрез социално развитие										
ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на условията за по-пълноценно използване на наличния трудов потенциал на общината чрез стимулиране и подкрепа на политики за създаване на заетост	ДБТ, ОПРЧР, ОПДУ	Община Каварна, браншови организации	ДБТ, Работодатели, безработни, уязвими групи на пазара на труда Община							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Специфична цел 2.1.1 Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места	ДБТ, ОПРЧР, ОПДУ	Община Каварна, браншови организации	"							
Мярка 2.1.1.1 Повишаване на икономическата активност и подобряване достъпа до заетост за търсещите работа безработни лица	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, ДБТ	ДБТ, Работодатели, безработни, младежи до 29г. Община							
Подкрепа на проекти, генерирани от бизнеса, осигуряващи разкриване на нови работни места	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, ДБТ	"							
Разкриване на нови работни места в перспективни отрасли - туризъм, производства и дейности, съобразени с икономическия профил на общината	ДБТ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна, ДБТ	"							
Подкрепа на бизнес - инициативи и дейности, ориентирани към осигуряване на заетост и възможност за повишаване на квалификацията и преквалификацията на младите хора	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, ДБТ	"							
Създаване на условия за прилагане на насърчителните мерки за работодатели при наемане на младежи до 29 г.	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, ДБТ	"							
Насърчаване на работодателите да осигуряват възможности за повишаване на квалификацията на млади работници и служители	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, ДБТ	"							
Изграждане на система (с посредничеството на бизнеса в общината) за прогнозиране на потребностите на пазара на труда от работна сила	ДБТ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна, ДБТ	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Периодична актуализация на действащите учебни програми в професионалното образование зъсообразно потребностите на бизнеса в общината	ПЧП	Община Каварна, ДБТ	"							
Мярка 2.1.1.2 Осигуряване на възможност за заетите, предприятията и предприемачите по-лесно да се адаптират към нуждите на пазара на труда	ДБТ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна, ДБТ	ДБТ, Работодатели, безработни, уязвими групи на пазара на труда							
Развитие на знанията и уменията на заетите съобразно нужните на бизнеса квалификация и компетенции	ДБТ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна, ДБТ	"							
Въвеждане на нови форми на организация на труда и насърчаване на географската и професионалната мобилност	ДБТ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна, ДБТ	"							
Мярка 2.1.1.2 Стимулиране на самостоятелната заетост и предприемачеството сред търсеци работа	ДБТ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна, ДБТ	ДБТ, Работодатели, безработни, младежи до 29г							
Създаване на условия за активно стимулиране на лица, които започват работа без посредничеството на Агенцията по заетостта	ДБТ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна, ДБТ	"							
Обучения в придобиване на умения за управление на малък бизнес	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, ДБТ	"							
Активна подкрепа на безработни за стартиране на самостоятелна стопанска дейност чрез регистрация на микропредприятие	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, ДБТ	"							
Насърчаване на безработни лица за мобилна заетост - извън постоянното им местоживееене, но в границите на общината	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна, ДБТ	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ПРИОРИТЕТ 2.2. Развитие на обслужващи дейности и съпътстващата ги инфраструктура	ОПРЧР, ОПНОИР, ОПРР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения Община							
Специфична цел 2.2.1 Подобряване достъпа до образование и на инфраструктурата на образованието	ОПРЧР, ОПНОИР, ОПРР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения Община							
Мярка 2.2.1.1 Развитие на образователните услуги и осигуряване на възможности за квалификация и учене през целия живот	ОПРЧР, ОПНОИР, ОПРР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения Община							
Подобряване организацията на образователната инфраструктура в съответствие с наличните контингенти от деца и ученици и действащата система за делегирани бюджети в образованието	ОПРЧР, ОПНОИР, ОПРР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения Община							
Прилагане на нови обучителни програми и форми (дистанционно обучение и др.) за ограмотяване на нискообразовани и неграмотни лица в извънучилищна възраст	ОПРЧР, ОПНОИР, ОПРР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения Община							
Намаляване броя на необхванатите и преждевременно напуснали образователната система лица в задължителна училищна възраст	ОПРЧР, ОПНОИР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Провеждане на обучения по информационни технологии сред учителите	ОПРЧР, ОПНОИР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Допълнителна квалификация на учители и ръководни кадри	ОПРЧР, ОПНОИР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Мярка 2.2.1.2 Развитие на материалната база на образованието в общината	ОПНОИР, ОПРР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения Община							
Финализиране на процеса по подобряване на физическите качества (енергийна ефективност, обновяване на прилежащи терени и др.) на образователните заведения	ОПРР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения Община							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Информационно обезпечаване на учебните заведения чрез осигуряване на компютри и достъп до тях на всеки ученик	ОПНОИР, ОПРР	Община Каварна, учебни заведения	"							
Мярка 2.2.1.3 Подкрепа и разширяване на извънкласни и извънучилищни форми на заниманията на деца и младежи	ОПНОИР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Разширяване на извънкласните и извънучилищни форми за привличане на интереса на децата към училището и знанието	ОПНОИР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Създаване на клубове по интереси	МОН	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Мярка 2.2.1.4 Обучения и ориентация на младото поколение към професии от местно значение и професии с трудова реализация	МОН, ОПРЧР, ОПНОИР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Организиране и провеждане на професионално насочване на всеки ученик	МОН, ОПРЧР, ОПНОИР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Разработване на учебни програми, преодоляващи несъответствията между изграждащите от образованието умения и нуждите на пазара на труда	МОН, ОПРЧР, ОПНОИР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Организиране на форми за развитие на творческите таланти	МОН, ОПРЧР, ОПНОИР	Община Каварна, учебни заведения	Учебни заведения							
Специфична цел 2.2.2. Подобряване достъпа до качествени здравни услуги и до лечебни здравни заведения	МЗ, ОПРР	Община Каварна, здравни заведения	Лечебни заведения Община							
Създаване на условия за намаляване на основните рискови фактори за здравето на населението, подобряване на здравната профилактика, и лечение на социално значимите заболявания	МЗ, ОПОС	Община Каварна, здравни заведения	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Създаване на условия за прилагане на националните стандарти за качествено здравеопазване в общината	МЗ, ОПРР	Община Каварна, здравни заведения	Лечебни заведения							
Създаване на условия и стимули за развитие на масовия спорт и повишаване физическата култура на населението	МЗ, ОПРР	Община Каварна, здравни заведения	Лечебни заведения Община							
Обновяване и подобряване качествата на общинската здравна инфраструктура	МЗ, ОПРР	Община Каварна, здравни заведения	"							
Специфична цел 2.2.3. Подобряване на качествата и достъпа до културна и спортна инфраструктура	ОбБ, ОПРР, МК, ММС, ПЧП	Община Каварна , културни и спортни организации	Културни и спортни организации Община							
Мярка 2.2.3.1 Организиране и провеждане на културни прояви	ОбБ, ОПРР, МК, ПЧП	Община Каварна , културни организации	"							
Мярка 2.2.3.2 Развитие на младежки дейности и спорт	ОбБ, ОПРР, ПЧП	Община Каварна , спортни организации	Спортни организации Община							
Подобряване на спортната инфраструктура за работа с деца и любители	ОбБ, ММС, ОПРР, ПЧП	Община Каварна , спортни организации	"							
Осигуряване на подкрепа за текущата дейност на спортните клубове при работата им с подрастващи и на млади спортни таланти	ОбБ, ММС, ПЧП	Община Каварна , спортни организации	"							
Реализация на проекти, вкл. и по линия на ПЧП за модернизация и реконструкция на спортни обекти в общината	ОбБ, ММС, ПЧП	Община Каварна , спортни организации	"							
Създаване на условия за пълноценно използване на свободното време на младите хора	ОбБ, ПЧП	Община Каварна , спортни организации	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Приоритет 2.3. Създаване на условия за социално включване на лицата в неравностойно положение	ОББ, ОПРР, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна	НПО, уязвими групи Община							
Мярка 2.3.1 Изграждане и обновяване на обекти на социалната инфраструктура	ОББ, ОПРР	Община Каварна	НПО, уязвими групи Община							
Преоборудване на училището в с. Българево в Дом за възрастни хора	ОББ, ОПРР, ПЧП	Община Каварна	"							
Осигуряване на съвременни социални жилища.	ОББ, ОПРР	Община Каварна	"							
Процес на деинституализацията на социалните дейности с цел предлагането им в обичайната среда на ползвателите им	ОББ, ОПРР, ПЧП	Община Каварна	"							
Мярка 2.3.2 Подобряване достъпа и качеството до социални услуги в общността	ОББ, ОПРР, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна	"							
Разширяване на съществуващите социални услуги в общността и разкриване на нови алтернативни социални услуги	ОББ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна	"							
Разширяване броя на хората, обслужвани от социални асистенти, лични асистенти и домашни помощници	ОББ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна	"							
Подкрепа на прилагането на разнообразни форми и начини на обучение на децата и младежите от групите в неравностойно положение	ОББ, ОПРЧР, ПЧП	Община Каварна	"							
Използване на инструментите на социалното подпомагане за ограничаване броя на преждевременно отпадналите от училище ученици от ромски произход	ОББ, ОПРЧР	Община Каварна	"							
Превенция на изоставането на децата и настаняването им извън обичайната семейна среда	ОББ, ОПРЧР	Община Каварна	НПО, уязвими групи							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Гарантиране на правата и подпомагане на социалното включване на децата с увреждания и техните семейства	ОББ, МОН, ОПРЧР	Община Каварна	НПО, уязвими групи							
Осигуряване на равен достъп до качествена предучилищна подготовка и училищно образование на всички деца	ОББ, МОН, ОПРЧР	Община Каварна	НПО, уязвими групи							
Подържане на информационна система за наблюдение, анализ и своевременно информиране за деца в риск от отпадане от училище	ОББ, МОН, ОПРЧР	Община Каварна	НПО, уязвими групи							
Допълнителна педагогическа работа с деца в риск от отпадане		Община Каварна	НПО, уязвими групи							
Повишен контрол относно превантивната работа с деца, застрашени от отпадане и подходящи форми за привличане на децата, необхванати в образователната система		Община Каварна	НПО, уязвими групи							
Работата по програми и проекти за интеграция на децата от различни етнически групи в образователната среда		Община Каварна	НПО, уязвими групи							
Мярка 2.3.3 Провеждане на активна общинска политика в пазара на труда, ориентирана към заетост на рисковите групи и на групите в неравностойно положение по отношение на достъпа до заетост	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна , ДБТ	ДБТ, уязвими групи							
Обучение и квалификация на възрастни, на трайно безработни и на други лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна , ДБТ	ДБТ, уязвими групи							
Предлагане на обучения за придобиване на знания и умения за създаване на собствен бизнес повишаване на мениджърските умения и др.	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна , ДБТ	ДБТ, уязвими групи							
Програма за обучения и квалификация на роми	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна , ДБТ	ДБТ, уязвими групи							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
			Община							
Мерки за увеличаване достъпа на безработни роми до информация за свободни работни места и програми за квалификация	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна , ДБТ	ДБТ, уязвими групи							
Насърчаване интеграцията на хора, които срещат трудности на пазара на труда чрез повишаване на тяхната пригодност за работа и възможности за реализация	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна , ДБТ	ДБТ, уязвими групи							
Мотивиране на таланти деца и младежи от ромски произход за продължаване на образованието	ДБТ, ОПРЧР	Община Каварна , ДБТ	ДБТ, уязвими групи							
Стратегическа цел 3 Изграждане на модерна инфраструктура, осигуряваща качествена жизнена среда и устойчиво развитие на общината										
Приоритет 3.1. Развитие и модернизация на техническата инфраструктура	ОПУ, ОББ, ОПОС, ОПРР	Община Каварна	населението на общината, инфраструктурни дружества Община							
Специфична цел 3.1. Подобряване на транспортната достъпност	ОПУ, ОББ, ОПОС, ОПРР	Община Каварна , ОПУ	"							
Мярка 3.1.1. Подобряване параметрите и състоянието на пътната мрежа с национална и регионална значимост	ОПУ, ОББ, ОПОС, ОПРР	Община Каварна , ОПУ	"							
Изграждане на скоростен път Варна-Балчик-Каварна-Шабла-граница Румъния	ОПТ, ОПРР	Община Каварна , ОПУ	"							
Ремонт на крайбрежния третокласен път Тюленово - Каварна	ОПУ	Община Каварна , ОПУ	"							
Рехабилитация на пътищата Вранино – Белгун - Спасово и Конаре – Белгун - Септемврийци	ОПУ	Община Каварна , ОПУ	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 3.1.2. Доизграждане и поддържане на пътната мрежа, създаваща благоприятна среда за живот	ОбБ, ОПУ, ОПРР	Община Каварна , ОПУ	"							
Ремонт и поддържане в добро състояние на общинската пътна мрежа и обслужващите я съоръжения	ОбБ, ОПУ	Община Каварна , ОПУ	"							
Целогодишна поддръжка на пътната маркировка и сезонно почистване и поддържане на пътната настилка на общинската пътна мрежа	ОбБ, ОПУ	Община Каварна , ОПУ	"							
Подобряване достъпа до интересни туристически обекти	ОбБ, ОПРР, ЕЗФРСР	Община Каварна , ОПУ	"							
Специфична цел 3.2. Подобряване параметрите на водостопанската инфраструктура	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	"							
Мярка 3.2.1. Реконструкция и модернизация на водоснабдителната инфраструктура	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	"							
Доизграждане и обновяване на водоснабдителната мрежа за намаляване на загубите и осигуряване на достатъчно количество питейна вода за всички населени места	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	"							
Изграждане на водоснабдителна инфраструктура в нови квартали и курортни съсредоточия	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	"							
Изграждане на водопроводи за допълнително водоснабдяване в някои села от общината	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	"							
Мярка 3.2.2. Доизграждане и модернизация на инфраструктурата за отвеждане и пречистване на отпадъчните води	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	"							
Доизграждане на канализационната мрежа в град Каварна	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Изграждане на канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения в селата	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	"							
Реконструкция и модернизиране на ПСОВ "Каварна"	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	"							
Специфична цел 3.3 Развитие и оптимизиране на енергийната инфраструктура	НЕК	Община Каварна	"							
Мярка 3.3.1 Разширяване и модернизиране на електроенергийната мрежа	НЕК	Община Каварна НЕК	"							
Изграждане на нова подстанция 400/110 kV "Видно" на териториите на общината	НЕК	Община Каварна, НЕК	"							
Удвояване на съществуващи и изграждане на нови електропроводи 110 kV за повишаване преносната способност на мрежата 110 kV	НЕК	Община Каварна, НЕК	"							
Поддържане в добро състояние на електроснабдителната мрежа за осигуряване на сигурно и качествено снабдяване с електроенергия	НЕК	Община Каварна, НЕК	"							
Мярка 3.3.2. Оптимизиране на енергийния баланс /Възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и енергийна ефективност/		Община Каварна	"							
Разумно усвояване на ветровата енергия при съобразяване с екологичните изисквания за запазване на биоразнообразието в района		Община Каварна	"							
Прилагане на мерки за енергийна ефективност в обществени и административни сгради и оптимизиране на уличното осветление	ОПРР	Община Каварна	"							
Разработване и прилагане на програма за енергийна ефективност	ОбБ	Община Каварна	населението на общината							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 3.3.3. По-пълно усвояване на природния газ като екологосъобразно гориво	„Каварна газ“ ООД	Община Каварна Каварна газ ООД	населението на общината, инфраструктурни дружества							
Разширяване на газоразпределителната мрежа	„Каварна газ“ ООД	Община Каварна Каварна газ ООД	"							
Присъединяване на нови потребители	„Каварна газ“ ООД	Община Каварна Каварна газ ООД	"							
Специфична цел 3.4. Развитие и модернизиране на телекомуникационната инфраструктура	ОПРР, РУ "Далекосъобщения"	Община Каварна	населението на общината, инфраструктурни дружества							
Мярка 3.4.1. Подобряване на достъпа до услугите на информационното общество	ОПРР, РУ "Далекосъобщения"	Община Каварна, РУ "Далекосъобщения"	"							
Изграждане на инфраструктура за осигуряване на безжичен достъп до глобалната мрежа за всички потребители, свързани с икономиката, образованието и административните услуги	ОПРР, РУ "Далекосъобщения", ОПДУ	Община Каварна, РУ "Далекосъобщения"	"							
Осигуряване на обществен достъп до он-лайн административни услуги.	ОПРР, РУ "Далекосъобщения", ОПДУ	Община Каварна	"							
Мярка 3.4.2. Модернизация на телекомуникационната мрежа и разширяване предлагането на съвременни съобщителни услуги	ОПРР, РУ "Далекосъобщения", ОПДУ	Община Каварна, РУ "Далекосъобщения"	населението на общината, инфраструктурни дружества							
Развитие на електронната съобщителна инфраструктура и осигуряване на качествен интернет достъп и в малките населени места на селските райони	ОПРР, РУ "Далекосъобщения", ОПДУ	Община Каварна, РУ "Далекосъобщения"	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Приоритет 3.2. Доразвитие на системите за опазване на околната среда на принципа на ресурсната ефективност	ОПОС	Община Каварна	населението на общината, НПО							
Специфична цел 3.2.1. Превенция на климатичните промени и борба с техните последици	ОПОС	Община Каварна	"							
Мярка 3.2.1.1 Подкрепа за преминаване към нисковъглеродна и интелигентна икономика	ОПРР, ОПОС, ОПИК	Община Каварна	населението на общината, бизнес, НПО							
Намаляване на емисиите на въглероден диоксид, постигане на структурна промяна към по-малко ресурсоемки продукти и услуги, спестяване на енергия в сградите и електрическите мрежи, както и за нискоенергийни и по-ефективни транспортни системи.	ОПРР, ОПОС, ОПИК	Община Каварна	"							
Повишаване на енергийната ефективност в обществения сектор и жилищния сектор,	ОПРР, ОПИК	Община Каварна	"							
Производство на енергия от земеделска биомаса, за устойчиво управление на горите и залесяване на неземеделски територии	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							
Мярка 3.2.1.2 Адаптация към последиците от климатичните промени	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	населението на общината, НПО							
Изграждане на системи за ранно предупреждение за възникващи опасности от наводнения, пожари, активиране на свлачищни райони, изследване на последиците от промените в климата	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							
Изграждане на съоръжения за борба с ерозията, залесяване на обезлесени участъци,	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							
Устойчиво използване на земите и др.	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Специфична цел 3.2.2 Запазване и подобряване на качествата на околната среда	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	населението на общината, НПО							
Мярка 3.2.2.1 Ограничаване на последиците от индустриални и битови замърсявания	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							
Почистването и рекултивацията на нерегламентираните сметища и рекултивация на депото за ТБО	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							
Мярка 3.2.2.2 Опазване и поддържане на биологичното разнообразие	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							
Мониторинг за установяване на промени, с оглед инициране на природозащитни мерки	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							
Разработване на планове за действие за опазването, поддържането и възстановяването на биоразнообразието.	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							
Създаване на подходящи условия за наблюдение на редки и застрашени видове и привличането на лимитиран брой туристи	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	"							
Специфична цел 3.2.3 Подобряване на инфраструктурата за опазване на околната среда	ОбБ, ОПОС	Община Каварна								
Мярка 3.2.3.1 Реконструкция и доизграждане на ВИК мрежата и пречистване на отпадните води	ОПОС	Община Каварна	населението на общината, инфраструктурни дружества, НПО							
Подобряване на качеството на подаваната вода в отделни населени места	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна	"							
Изграждане и рехабилитация на съществуващите мрежи	ОбБ, ЕООД "В и К", ОПОС	Община Каварна	"							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 3.2.3.2 Оптимизация на системата за управление на отпадъците	ОББ, ОПОС	Община Каварна	населението на общината, инфраструктурни дружества, НПО							
Недопускане изхвърляне на отпадъци на неразрешени места. Почистване на отпадъците и предприемане на мерки за недопускане на повторно замърсяване	ОББ	Община Каварна	"							
Подмяна на амортизираната обслужваща техника с високоефективна	ОББ, ОПОС	Община Каварна	"							
Усъвършенстване на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки – хартия/пластмаса/стъкло	ОББ, ОПОС	Община Каварна	"							
Специфична цел 3.2.4 Подобряване състоянието на околната среда	ОББ, ОПОС	Община Каварна	населението на общината							
Мярка 3.2.4.1. Опазване на околната среда и биоразнообразието	ОББ, ОПОС	Община Каварна	населението на общината							
Ефективно използване на териториалните ресурси - усвояване на ветровата енергия при строго спазване регламентите по Натура 2000	ОББ, ОПОС	Община Каварна	населението на общината							
Подобряване качеството на атмосферния въздух - озеленяване	ОББ, ОПОС	Община Каварна	населението на общината							
Опазване на водните ресурси чрез доизграждане и модернизиране на ВиК системите за намаляване на загубите и замърсяването на околната среда	ОПОС	Община Каварна ЕООД "В и К"	населението на общината							
Инвестиции в екологосъобразна инфраструктура, включително в обекти по Натура 2000	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	населението на общината							
Мярка 3.2.4.2. Превенция на природните рискове	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	населението на общината							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Разработване на планове за управление на защитени територии и защитени зони	ОПОС, ЕЗФРСР	Община Каварна	населението на общината							
Овластяването на свлачищните процеси на територията на общината	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	населението на общината							
Изграждане на инфраструктурни съоръжения за предотвратяване на наводнения и борба с абразията и ерозията	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	населението на общината							
Ограничаване на добива на инертни материали от бреговата зона	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	населението на общината							
Поддържане и съхраняване на горските ресурси	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	населението на общината							
Превенция и защита от горски, полски пожари и пожари в градска среда	ОПОС, ПРСР	Община Каварна	населението на общината							
Мярка 3.2.4.3. Повишаване на информираността и екологичната култура на населението	ОбБ	Община Каварна	населението на общината							
Поддържане на Интернет-страница на Общината, посветена на актуална информация за околната среда	ОбБ	Община Каварна	населението на общината							
Участие на обществеността в обществени обсъждания на инвестиционните намерения за изграждане на нови обекти.	ОбБ	Община Каварна	населението на общината							
Организиране и осъществяване на кампанийни акции за почистване и озеленяване на града	ОбБ	Община Каварна	населението на общината							
Организиране на обществени кампании, свързани с отбелязване на важни природозащитни дати	ОбБ	Община Каварна	населението на общината							
Приоритет 3.3 Обновяване и благоустройство на селищната среда	ОбБ, ОПРР	Община Каварна	населението на общината							
Облагородяване на обществените пространства	ОбБ, ОПРР	Община Каварна	населението на общината							

Наименование на цел, приоритет, дейност	Източник на финансиране	Отговорна структура	Бенефициенти и партньори	Период на реализация						
				2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Подобряване на физическото състояние на парковете и зелените площи	ОББ, ОПРР	Община Каварна	населението на общината							
Предприемане на мерки за премахване на архитектурните бариери и осигуряване на физически достъп до обществени сгради, открити пространства, спортни и културни обекти за лица с увреждания	ОББ, ОПРР	Община Каварна	населението на общината							
Предотвратяване на риска от наводнения и пожари	ОББ, ОПРР	Община Каварна	населението на общината							
Обновяване и енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради	ОББ, ОПРР	Община Каварна	населението на общината							
Приоритет 4. Повишаване на административния капацитет	ОББ, ОПДУ, ОПРЧР	Община Каварна	населението на общината							
Мярка 4.1. Усилване на капацитета и подобряване координацията за управление на средства от ЕСИФ на местно ниво и изграждане на партньорство	ОББ, ОПДУ, ОПРЧР	Община Каварна	населението на общината							
Обучения на служители за подготовка и управление на проекти	ОББ, ОПДУ, ОПРЧР	Община Каварна	населението на общината							
Подготовка на подходящи проекти за кандидатстване за финансиране	ОББ, ОПДУ, ОПРЧР	Община Каварна	населението на общината							
Проучване на добрите практики от други български общини	ОББ, ОПДУ, ОПРЧР	Община Каварна	населението на общината							
Участие на представители на общините в мониторинга за използване на средствата от структурните фондове на ЕС	ОББ, ОПДУ, ОПРЧР	Община Каварна	населението на общината							
Мярка 4.2. Развитие на административното обслужване	ОББ, ОПДУ, ОПРЧР	Община Каварна	населението на общината							
Мярка 4.3. Въвеждане на електронна платформа за предоставяне на общински услуги	ОББ, ОПДУ, ОПРЧР	Община Каварна	населението на общината							